

3.11.2023

PRANEŠIMAS

dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo
(2022/2188(INI))

Užsienio reikalų komitetas
Tarptautinės prekybos komitetas

Pranešėjai: Andreas Schieder, Seán Kelly

Susijusių komitetų nuomonės referentai pagal Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnį:

Frances Fitzgerald, Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Dragoș Pîslaru, Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pascal Canfin, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

Dan Nica, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

Anna Cavazzini, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas

Martin Hlaváček, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas

João Albuquerque, Žuvininkystės komitetas

Laurence Farreng, Kultūros ir švietimo komitetas

Katarina Barley, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS.....	3
AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA.....	41
ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ.....	46
PRAMONĖS, MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR ENERGETIKOS KOMITETO NUOMONĖ.....	53
ŽUVININKYSTĖS KOMITETO NUOMONĖ.....	59
VIDAUS RINKOS IR VARTOTOJŲ APSAUGOS KOMITETO NUOMONĖ.....	66
EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ.....	72
UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ.....	82
REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ.....	88
KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ.....	94
PILIEČIŲ LAISVIŲ, TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ.....	106
BIUDŽETO KOMITETO LAIŠKAS.....	112
APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO LAIŠKAS	114
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	121

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo (2022/2188(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą¹ (toliau – PBS);
- atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos² (toliau – Susitarimas dėl išstojimo), įskaitant prie jo pridėtą Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos (toliau – Protokolas),
- atsižvelgdamas į PBS 524 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 24 d. Europos Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2022)0126),
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 15 d. Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2022 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2023)0118),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl siūlomų derybų įgaliojimų dėl naujos partnerystės su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste³, kiek tai susiję su Gibraltaru, ir į 2021 m. liepos 20 d. Tarybos sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Gibraltaro,
- atsižvelgdamas į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją „Bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimas. 2022 m. metinis pranešimas“⁴ ir į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl 2022 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2023 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Susitarimo dėl JK išstojimo iš ES įgyvendinimo ataskaitos⁶,
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES)

¹ OL L 149, 2021 4 30, p. 10.

² OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

³ OL C 294, 2021 7 23, p. 18.

⁴ OL C 214, 2023 6 16, p. 26.

⁵ OL C 214, 2023 6 16, p. 54.

⁶ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0080.

2023/657, kuriuo nustatomos Sąjungos naudojimosi savo teisėmis įgyvendinant Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos ir Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir užtikrinant šių susitarimų vykdymą taisyklės⁷,

- atsižvelgdamas į ES ir JK parlamentinės partnerystės asamblėjos (PPA) posėdžius ir pozicijas, visų pirma pirmininkų pareiškimą ir rekomendaciją Partnerystės tarybai dėl bendrų ES ir JK pastangų remiant Ukrainą ir veiksmingo bendradarbiavimo sankcijų srityje: jie abu buvo priimti 2023 m. liepos 3–4 d. Briuselyje vykusioje trečiojoje jos sesijoje, taip pat į 2022 m. lapkričio 8 d. priimtą rekomendaciją dėl ES ir JK bendradarbiavimo energijos srityje,
  - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 25 d. Europos Vadovų Tarybos pareiškimą, 2020 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl siūlomų derybų įgaliojimų dėl naujos partnerystės su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste⁸, kiek tai susiję su Gibraltaru, ir į 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Gibraltaro,
  - atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
  - atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir protokolus, ypač į pagrindines TDO priemones,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
  - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, Žuvininkystės komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Regioninės plėtros komiteto nuomones,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Biudžeto komiteto laiškus,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto ir Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0331/2023),
- A. kadangi PBS apima įvairiausias sritis, įskaitant energetiką, žvejybą, teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, teisėsaugą, prekybą, transportą ir socialinės apsaugos koordinavimą, ir taip juo nustatomas išsamus susitarimo šalių santykių pagrindas, užtikrinant vienodas sąlygas ir išlaikant aukštus standartus tokiose srityse, kaip darbuotojų teisės, sąžininga konkurencija, valstybės pagalba, aplinkos apsauga ir

---

⁷ OL L 83, 2023 3 22, p. 1.

⁸ OL C 294, 2021 7 23, p. 18.

darnus vystymasis, taip pat pagarba pagrindinėms teisėms;

- B. kadangi į PBS neįtraukti kultūros ir kūrybos sektoriai: jame terminas „švietimas“ minimas tik kalbant apie kibernetinį saugumą ir būtinybę šviesti piliečius susijusių iššūkių tema;
- C. kadangi dėl „Brexit’o“ Jungtinėje Karalystėje studijuojantys ES piliečiai nebegali naudotis „vietiniais mokesčiais“, bet kaip tarptautiniai studentai turi mokėti didesnius mokesčius už studijas, todėl didžiajai daugumai šie mokslai yra pernelyg brangūs ir dėl to ypač nukenčia nepalankioje socialinėje padėtyje esantys jauni studentai;
- D. kadangi „Brexit’as“ labai paveikė jaunimo ir mokyklų mainus; kadangi 2020–2022 m. 50 proc. sumažėjo į Jungtinės Karalystės universitetus įstojusių ES piliečių skaičius;
- E. kadangi Jungtinė Karalystė nusprendė nedalyvauti 2021–2027 m. Europos solidarumo korpuso programoje arba 2021–2027 m. programoje „Kūrybiška Europa“;
- F. kadangi judėjimo laisvė buvo naudinga visiems ES ir Jungtinės Karalystės kultūros ir kūrybos sektorių segmentams, įskaitant audiovizualinį sektorių, festivalius, gastrolių bendroves, grupes, orkestrus, šokio ir teatro įmones; kadangi PBS taikoma išimtis dėl kultūros ir į jo taikymo sritį neįtrauktos audiovizualinės paslaugos, nepaisant to, kad ES ir Jungtinė Karalystė kultūros ir švietimo srityse vadovaujasi daugeliu tų pačių vertybių;
- G. kadangi Jungtinė Karalystė tebėra Europos konvencijos dėl televizijos be sienų šalis, o Jungtinės Karalystės kilmės audiovizualiniai kūriniai Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos⁹ (AŽPD) tikslais laikomi „Europos kūrinių“, kaip nurodyta direktyvos 1 straipsnio 1 dalies n punkte ir 3 dalyje; kadangi Jungtinė Karalystė įgyvendino Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą pereinamuoju laikotarpiu, nes šis teisės aktas pateko į paliktos galioti ES teisės taikymo sritį;
- H. kadangi PBS neplėtojamas teritorinis Jungtinės Karalystės ir ES santykių aspektas; kadangi Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES poveikis ES regionuose skiriasi, o PBS poveikis regionų ir vietos lygmeniu vis dar nežinomas; kadangi Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES neigiamai paveikė regionus ir partnerius, dalyvaujančius INTERREG projektuose, ir kelia pavojų teritoriniam ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui bei esamiems įvairių ES regionų ir miestų santykiams su visa Jungtine Karalyste;
- I. kadangi PBS neapima jokių sprendimų dėl lygiavertiškumo finansinių paslaugų, Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos režimo tinkamumo, laisvo asmenų ir paslaugų judėjimo arba Jungtinės Karalystės sanitarinio ir fitosanitarinio režimo srityse;
- J. kadangi Jungtinės Karalystės paslaugų teikėjai, be kita ko, finansinių paslaugų srityje, nebesinaudoja kilmės šalies sistema arba veikimu visoje ES gavus leidimą vienoje valstybėje narėje, kuris sudaro sąlygas automatiškai patekti į visą ES bendrąją rinką;
- K. kadangi Susitarimas dėl išstojimo ir PBS sudaro bendrą Jungtinės Karalystės santykių su ES sistemą; kadangi ES ir Jungtinė Karalystė susitarė dėl abiejų susitarimų ir juos

---

⁹ 2010 m. kovo 10 d. Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

ratifikavo ir kadangi jie abu yra teisiškai privalomi pagal tarptautinę teisę; kadangi ES ir Jungtinės Karalystės santykiai turi būti grindžiami visapusišku šių tarptautinių įsipareigojimų paisymu ir veiksmingu jų vykdymu;

- L. kadangi PBS įgyvendinimas yra tiesiogiai susijęs su visapusišku Susitarimo dėl išstojimo ir Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos įgyvendinimu; kadangi visapusiškas jo įgyvendinimas buvo atidėtas, kol ES ir Jungtinė Karalystė ieškojo bendrų sprendimų praktiniams iššūkiams, kilusiems dėl „Brexit’o“ siekiant įgyvendinti Protokolą;
- M. kadangi Vindzoro sistema sprendžiami iššūkiai, kilę taikant Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos per pirmuosius dvejus jo įgyvendinimo metus, bei užtikrinamas teisinis tikrumas ir taip sudaromos sąlygos jį visapusiškai įgyvendinti; kadangi Vindzoro sistema apima įvairias sritis, pvz., muitus, žemės ūkio maisto produktus, vaistus, valstybės pagalbą, PVM ir akcizus; palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės 2023 m. liepos mėn. Vindzoro sistemos gaires ir jos įsipareigojimą užtikrinti visapusišką įgyvendinimą¹⁰;
- N. kadangi Vindzoro sistemos sudarymu pradėdamas naujas ES ir Jungtinės Karalystės santykių etapas ir Jungtinei Karalystei suteikiama galimybė daryti pažangą įgyvendinant PBS bei palaikyti pozityvius ir tvirtus santykius;
- O. kadangi tarptautinės prekybos ir investicijų skaidrumo svarba yra naudinga visiems suinteresuotiesiems subjektams ir susitarimo šalims; kadangi nuspėjama komercinė aplinka, kurioje skatinama ES ir Jungtinės Karalystės tarpusavio prekyba ir investicijos, yra sveikintina;
- P. kadangi ES ir Jungtinė Karalystė vadovaujasi bendromis vertybėmis ir saugumo interesais tiek artimiausiose Europos kaimyninėse šalyse, tiek visame pasaulyje; kadangi, deja, nepavyko susitarti dėl reguliarių ir išsamių konsultacijų ir bendradarbiavimo užsienio reikalų, saugumo ir gynybos politikos srityse struktūros; kadangi ES ir Jungtinė Karalystė, kaip stiprios ir patikimos partnerės transatlantinių santykių ir bendradarbiavimo srityje, gautų daug naudos iš visapusiškesnio ir geriau struktūrizuoto bendradarbiavimo užsienio, saugumo ir gynybos politikos srityje, be kita ko, NATO struktūroje;
- Q. kadangi dėl nepateisinamo ir neteisėto Rusijos Federacijos agresijos karo prieš Ukrainą sukeltų pasaulinių pasekmių ir vėl Europos žemyne vykstančio plataus masto karo, taip pat ekonominio nestabilumo ir Rusijos Federacijos tyčinio energijos tiekimo nepastovumo suginklinimo atsirado tiesioginį poveikį ES piliečiams ir partneriams visame pasaulyje darantis geopolitinis neapibrėžtumas; kadangi dėl to Jungtinė Karalystė ir ES, padėdamos Ukrainai ir šalindamos daugialypius Rusijos Federacijos agresyvaus elgesio padarinius, įskaitant dezinformacijos kampanijas ir kibernetinius išpuolius, turėtų stiprinti bendradarbiavimą ir koordinavimą;
- R. kadangi PBS reikalaujama laikytis tarptautiniu mastu pripažintų pagrindinių darbo standartų, kaip apibrėžta pagrindinėse Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijose, ir juos skatinti bei veiksmingai įgyvendinti; kadangi pagrindinė teisė jungtis į organizacijas, vesti derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų yra įtvirtinta tarptautinėje teisėje ir neatsiejama nuo darnaus vystymosi ir vienodų veiklos sąlygų

¹⁰ GOV.UK, „[The Windsor Framework - further detail and publications](#)“, 2023 m. rugsėjo 29 d.

užtikrinimo, kaip nustatyta PBS; kadangi PBS įsipareigojama įgyvendinti plataus masto ir išsamias aplinkos ir darbuotojų apsaugos nuostatas, kurioms pažeidimų atveju taikomi ginčų sprendimo mechanizmai;

- S. kadangi PBS reikalaujama, kad būtų gerbiama demokratija, teisinė valstybė ir apsaugomos asmenų pagrindinės teisės bei laisvės, įskaitant nustatytąsias Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje; kadangi vietos patarėjų grupės (VPG) savo darbe vadovaujasi šiomis teisėmis kaip pagrindiniais principais, be kita ko, kiek tai susiję su PBS skyriumi; kadangi Europos Tarybos žmogaus teisių komisaras išreiškė susirūpinimą dėl bendros žmogaus teisių padėties Jungtinėje Karalystėje;
- T. kadangi, Komisijos bendru vertinimu, PBS yra modernus ir išsamus susitarimas, atspindintis ES interesus prekybos ir bendradarbiavimo srityje, ir kartu neperžengia raudonųjų linijų, kurias ES institucijos ir valstybės narės nustatė Jungtinės Karalystės išstojimo proceso metu; kadangi Komisija savo 2021 ir 2022 m. metinėse įgyvendinimo ataskaitose nustatė, kad bendrai vertinant PBS nustatyti prekybos prekėmis ir paslaugomis susitarimai veikė tinkamai, nepaisant neesminių su įgyvendinimu susijusių trūkumų;
- U. kadangi pagal bendrą žuvininkystės politiką¹¹ reikalaujama, kad ES bet kokioje žvejybos veikloje propaguotų tos politikos tikslus ir principus ir užtikrintų jų laikymąsi nepriklausomai nuo geografinės vietovės, kad būtų sudarytos vienodos veiklos sąlygos ES ir ne ES suinteresuotiesiems subjektams; kadangi pagal šią politiką taip pat reikalaujama, kad ES bendradarbiautų tarptautiniu mastu, remdamasi patikimiausiomis turimomis mokslo žiniomis, ir kovotų su neteisėta, nedeklaruojama ir neregamentuojama (NNN) žvejyba;
- V. kadangi PBS antros dalies penktajame podalyje („Žvejyba“) pripažįstama, kad svarbu išsaugoti ir tvariai valdyti jūrų biologinius išteklius ir ekosistemas remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, taip pat kad svarbu skatinti atsakingą ir tvarią žvejybos ir akvakultūros veiklą, gerą žuvininkystės valdymą bei stiprinti prekybos vaidmenį siekiant šių tikslų;
- W. kadangi Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES padarė didelį poveikį ES žvejybos laivynui ir dėl to buvo prarasta kvota, nutrauktas laivų eksploatavimas ir sutrikdytos seniai įsitvirtinusios komercinės įmonės bei prekyba;
- X. kadangi Specialusis žuvininkystės komitetas parengs daugiametes išteklių išsaugojimo ir valdymo strategijas, kuriomis bus remiamasi nustatant bendrus leidžiamus sužvejoti kiekius ir kitas valdymo priemones, įskaitant išteklių, kuriems netaikomos kvotos, priemones, taip pat nustatant mokslinių duomenų rinkimo žvejybos valdymo tikslais nuostatas ir dalijantis šiais duomenimis su mokslo įstaigomis, kad jos galėtų pateikti kuo patikimesnes mokslines rekomendacijas;
- Y. kadangi Protokole dėl prieigos prie vandenių, kuris pridėtas prie PBS kaip 38 priedas,

---

¹¹ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB, OL L 354, 2013 12 28, p. 22.

numatytas „tikslinimo laikotarpis“ nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2026 m. birželio 30 d., per kurį kiekviena susitarimo šalis kitos šalies laivams suteiks visapusišką prieigą prie savo vandenų ir galimybę žvejoti susitarime išvardytas rūšis; kadangi po šios datos ES ir Jungtinė Karalystė kasmet ves derybas dėl abipusės prieigos prie vandenų ir žuvininkystės išteklių; pabrėžia, kad reikia aiškumo dėl laikotarpio po pereinamojo laikotarpio, kad būtų galima išlaikyti investicijas šiame sektoriuje;

- Z. kadangi pagal PBS iki 2026 m. ES laivyno žvejybos galimybių dalis Jungtinės Karalystės vandenyse palaipsniui mažinama 25 proc., o tai turės įtakos visiems ES laivyno segmentams, įskaitant mažos apimties žvejybos sektorius;
- AA. kadangi Jungtinė Karalystė vienašališkai nusprendė nedalyvauti 2021–2027 m. programoje „Erasmus+“, apimančioje švietimo, jaunimo ir sporto sektorius; kadangi Jungtinės Karalystės institucijos vis dar gali būti asocijuotosiomis šalimis vykdant programų „Erasmus Mundus“ ir „Jean Monnet“ veiksmus;
- AB. kadangi programa „Erasmus+“ yra ne tik judumo programa, bet ir galinga keitimosi žiniomis, akademinio bendradarbiavimo puoselėjimo, asmeninės raidos rėmimo, tvirtų ir ilgalaikių ryšių kūrimo bei supratimo skatinimo tarp skirtingų kultūrų žmonių, institucijų ir jų narių, taip pat įvairių suinteresuotųjų subjektų ir jų organizacijų bei tinklų priemonė, prisidedanti prie politikos ir praktikos formavimo;
- AC. kadangi iki referendumo dėl „Brexit'o“ Jungtinė Karalystė buvo viena populiariausių programos „Erasmus+“ dalyvių vietų;
- AD. kadangi ES nepriklausančios šalys gali prisijungti prie programos „Erasmus+“ ir prie Europos solidarumo korpuso kaip asocijuotosios šalys;
- AE. kadangi buvo sukurtas prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas¹², siekiant padėti valstybėms narėms, regionams ir sektoriams įveikti neigiamus padarinius, kuriuos jie patiria dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES, ir tokiu būdu siekiant sušvelninti atitinkamą neigiamą poveikį ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai; kadangi tai, kad pereinamuoju laikotarpiu, dėl kurio susitarta PBS, ES kvotų dalys keičiasi ir atitenka Jungtinei Karalystei, turės didelių neigiamų ekonominių pasekmių ES žvejams;
- AF. kadangi visapusiškas Susitarimo dėl išstojimo nuostatų įgyvendinimas visose srityse, pvz., prekybos prekėmis ir paslaugomis, skaitmeninės prekybos, intelektinės nuosavybės, viešųjų pirkimų, aviacijos ir kelių transporto, energetikos, žuvininkystės, socialinės apsaugos koordinavimo, teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, teminio bendradarbiavimo ir dalyvavimo ES programose, yra būtina sąlyga siekiant kuo didesnio teigiamo poveikio abiem bendradarbiavimo partneriams;
- AG. kadangi PBS teigiama, jog Jungtinė Karalystė ir ES siekia bendro tikslo užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir turi bendradarbiauti šioje srityje;
- AH. kadangi dauguma bendradarbiavimo pastangų pagal PBS buvo iš dalies arba visiškai sustabdytos, kol bus priimtas sprendimas dėl Susitarimo dėl išstojimo įgyvendinimo,

---

¹² [2021 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1755, kuriuo sukuriama prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas, OL L 357, 2021 10 8, p. 1.](#)

ypač kiek tai susiję su tikralaike prieiga prie muitinės duomenų; kadangi 2023 m. kovo mėn. baigus rengti Vindzoro sistemą gali būti atnaujintas dėmesys į PBS įtrauktoms bendradarbiavimo sritims;

- AI. kadangi dėl to ES ir Jungtinės Karalystės rinkos priežiūros institucijos ir muitinės beveik arba visai nebendradarbiavo produktų saugos srityje, nepaisant privalomų įsipareigojimų pagal PBS skyrių dėl techninių prekybos kliūčių; kadangi Jungtinės Karalystės valdžios institucijos neturi prieigos prie ES sistemos „Safety Gate“, o ES neturi prieigos prie naujos Jungtinės Karalystės produktų saugos duomenų bazės;
- AJ. kadangi Jungtinės Karalystės konkurencijos ir rinkų institucija nebepriklauso ES bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklui; kadangi glaudus valdžios institucijų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija yra nepaprastai svarbus siekiant užtikrinti tinkamą vartotojų teisių įgyvendinimą ir todėl turėtų būti skatinamas;
- AK. kadangi nuo 2021 m. visam eksportui iš Jungtinės Karalystės į ES taikomos muitinės procedūros ir patikrinimai; kadangi nuo tada, kai Jungtinė Karalystė išstojo iš ES, ji keturis kartus atidėjo ES importo patikrinimus;
- AL. kadangi ES nacionalinės muitinės išreiškė susirūpinimą tiek dėl veiklos vykdytojų kilmės savideklaracijų teisingumo, tiek dėl Jungtinės Karalystės muitinių pateiktų atsakymų dėl kilmės patikrinimų; kadangi Specialusis prekybos komitetas muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams paskelbė naujas gaires, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms;
- AM. kadangi PBS yra skyrius dėl mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), kuriame pripažįstama, kad reikia užtikrinti atvirą ir saugią rinką įmonėms, įskaitant MVI, ir siekiama užtikrinti, kad įgyvendinimo procese būtų atsižvelgta į jų poreikius ir jos galėtų juo pasinaudoti;
- AN. kadangi nebetaikomas automatinis profesinių kvalifikacijų, pavyzdžiui, teisininkų, buhalterių ir aktuarų, pripažinimas; kadangi vietoj to susitarimu nustatoma ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo profesinių kvalifikacijų pripažinimo srityje sistema, įskaitant dialogo užmezgimą siekiant keistis informacija apie pripažinimo procedūras ir parengti kvalifikacijų vertinimo gairės; atkreipia dėmesį į konkrečius sunkumus, kurie dėl to kyla Airijos saloje;
- AO. kadangi pagal PBS paslaugų teikėjams ar investuotojams iš ES negali būti taikomos mažiau palankios sąlygos nei Jungtinės Karalystės ekonominės veiklos vykdytojams Jungtinėje Karalystėje ir atvirkščiai; kadangi nediskriminavimo principas taikomas įvairiai ekonominei veiklai, įskaitant paslaugų teikimą, įmonių steigimą ir intelektinės nuosavybės teisių apsaugą;
- AP. kadangi pagal PBS išlieka galimybė laikinai komandiruoti aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir vykdyti trumpalaikes verslo keliones iš ES į Jungtinę Karalystę ir atvirkščiai; kadangi dėl to tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, vykdant trumpalaikius projektus ar teikiant konsultacines paslaugas, specialistams leidžiama laikinai teikti tarpvalstybines paslaugas; kadangi specialistai vis tiek turės laikytis atitinkamų šalies, kurioje teikia paslaugas, taisyklių;
- AQ. kadangi Jungtinės Karalystės viešųjų pirkimų rinkos lieka atviros vienodomis sąlygomis

ES konkurso dalyviams ir atvirkščiai; kadangi abi šalys turi užtikrinti, kad viešųjų pirkimų procesas būtų sąžiningas, skaidrus ir atviras konkurencijai; kadangi Jungtinė Karalystė ir ES taip pat susitarė išlaikyti savo esamus viešųjų pirkimų įsipareigojimus pagal Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų, dėl to jų viešųjų pirkimų rinkos tampa dar atviresnės kitų valstybių įmonėms;

- AR. kadangi šiuo metu ES ir Jungtinė karalystė yra įsipareigojusios išlaikyti reguliavimo ir priežiūros bendradarbiavimą finansinių paslaugų srityje; kadangi šis bendradarbiavimu grindžiamas požiūris turėtų būti ilgalaikių ES ir Jungtinės Karalystės santykių pagrindas; kadangi 2023 m. gegužės 17 d. Komisija priėmė JK ir ES susitarimo memorandumo dėl bendradarbiavimo finansinių paslaugų srityje projektą, kurį po to paskelbė ir patvirtino Taryba ir kurį ES vardu pasirašė Komisija;
- AS. kadangi susitarimo memorandume aiškiai nurodoma, kad ES ir Jungtinė Karalystė turi bendrą tikslą išsaugoti finansinį stabilumą, rinkos vientisumą bei investuotojų ir vartotojų apsaugą;
- AT. kadangi šis PBS yra vienintelis ES sudarytas laisvosios prekybos susitarimas, pagal kurį visoms prekėms, kurios atitinka taikytinas kilmės taisykles, taikomi nuliniai tarifai ir nulinės kvotos; kadangi iš prekybos statistikos duomenų laikotarpiu nuo PBS įsigaliojimo matyti, kad Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES neigiamai paveikė ES ir Jungtinės Karalystės prekybos srautus; kadangi Jungtinės Karalystės ir ES tarpusavio prekyba prekėmis ir paslaugomis išliko stagnuojanti; kadangi ES prekyba su kitais prekybos partneriais palyginamu laikotarpiu augo gerokai labiau nei prekyba su Jungtine Karalyste;
- AU. kadangi siekiant toliau įgyvendinti PBS, konkrečiomis stebėsenos pastangomis dėmesys turėtų būti sutelktas į galimus reglamentavimo skirtumus, kurie ilgainiui didės; kadangi nepaprastai svarbu, kad susitarimo šalys visapusiškai bendradarbiautų reglamentavimo srityje; kadangi teigiamai vertintina tai, kad 2022 m. per Komisijos internetinę priemonę nebuvo gauta jokių oficialių skundų iš suinteresuotųjų subjektų dėl PBS įgyvendinimo; kadangi Europos institucijos ir toliau reguliariai bendradarbiauja su suinteresuotaisiais subjektais, kad aptartų praktinius PBS įgyvendinimo aspektus;
- AV. kadangi, kalbant apie ES vidaus PBS įgyvendinimo procesą, ES teisės aktų leidėjai galutinai parengė reikiamą reglamentavimo sistemą, priimdami 2023 m. kovo 15 d. Reglamentą (ES) 2023/657, kuriuo nustatomos Sąjungos naudojimosi savo teisėmis įgyvendinant Susitarimą dėl išstojimo ir PBS ir užtikrinant šių susitarimų vykdymą taisyklės;

Pagrindinės išvados

1. primena, kad sudarius PBS sušvelninamos neigiamos Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES pasekmės ir nustatoma bendradarbiavimo sistema, kuri turėtų būti tvirtos ir konstruktyvios būsimos partnerystės pagrindas, išvengiant didžiausią trikdantį poveikį turinčių „Brexit’o“ be susitarimo scenarijaus elementų ir užtikrinant teisinį tikrumą piliečiams ir įmonėms;
2. pabrėžia, kad PBS yra vienas plačiausio užmojo ir išsamiausių prekybos susitarimų, kuriuos ES yra sudariusi su trečiąja valstybe; tačiau akcentuoja, kad jis nepakeičia ir negali pakeisti narystės ES ir atitinkamos galimybės patekti į bendrąją rinką ir muitų

sąjungą;

3. pabrėžia, kad svarbu kuo anksčiau įvertinti ir spręsti galimas Susitarimo dėl išstojimo ir PBS taikymo problemas, kad būtų išvengta tolesnio vėlavimo juos taikant;
4. teigiamai vertina Vindzoro sistemą ir pabrėžia ypatingą Šiaurės Airijos padėtį dėl jos išskirtinės padėties, nes ji turi prieigą ir prie ES, ir prie Jungtinės Karalystės vidaus rinkų; ragina nedelsiant įgyvendinti Vindzoro sistemą siekiant užtikrinti ilgalaikį tikrumą ir nuspėjamumą Šiaurės Airijos įmonėms bei žmonėms, apsaugoti visos šalies ekonomiką, apsaugoti Didžiojo penktadienio susitarimą visais jo aspektais, užtikrinti sklandžią prekybą ir bendradarbiavimą, taip pat apsaugoti bendrosios rinkos ir muitų sąjungos vientisumą bei užtikrinti sklandų Susitarimo dėl išstojimo ir PBS įgyvendinimą;
5. teigiamai vertina tai, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė paskelbė ketinanti sustabdyti darbą, susijusį su Protokolo dėl Šiaurės Airijos įstatymo projektu, ir leisti jam nustoti galioti; ragina Didžiosios Britanijos vyriausybę siūlant naujus įstatymus ar kitus teisės aktus atsižvelgti į specifines Šiaurės Airijos aplinkybes;
6. palankiai vertina tai, kad Vindzoro sistema nustatomos naujos dalijimosi muitinės duomenimis taisyklės, siekiant suteikti prieigą tikroju laiku; atkreipia dėmesį į 2023 m. kovo 24 d. ES ir JK jungtinio komiteto rekomendaciją dėl vykdymo užtikrinimo ir rinkos priežiūros¹³; pabrėžia veiksmingų mechanizmų poreikį siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi reguliavimo reikalavimų, siekiant tiek įmonėms, ypač MVĮ, tiek piliečiams užtikrinti teisinį tikrumą, sustiprinti vartotojų apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas; todėl siūlo Belfaste įsteigti vieną bendrą prieigą, kurioje žmonės ir įmonės galėtų gauti pagalbą, kurios jiems reikia siekiant naudotis nauja tvarka, nustatyta Vindzoro sistemoje;
7. palankiai vertina į Vindzoro sistemą įtrauktas teigiamas iniciatyvas, pavyzdžiui, pasiūlymą dėl vaistų siekiant užtikrinti, kad Šiaurės Airijos gyventojai turėtų prieigą prie visų vaistų tuo pačiu metu ir tokiais pačiomis sąlygomis kaip ir Didžiosios Britanijos gyventojai, ir pasiūlymą dėl sanitarijos ir fitosanitarijos (SF) priemonių, kartu atsižvelgiant į tai, kad vežant gyvūnus turėtų būti paisoma gyvūnų gerovės; ragina Komisiją stebėti, ar susitarimai įgyvendinami tinkamai, apsaugoti bendrosios rinkos vientisumą ir užkirsti kelią neteisėtam vaistų, sanitarijos ir fitosanitarijos bei žemės ūkio produktų, parduodamų Šiaurės Airijai, platinimui ES bendrojoje rinkoje, sykiu užtikrinant, kad jie liktų Šiaurės Airijoje; ragina Komisiją stebėti, ar pripažįstama koncepcija „Viena sveikata“, kaip integruotas ir vienijantis požiūris, kuriuo siekiama tvariai subalansuoti ir optimizuoti žmonių ir gyvūnų bei ekosistemų sveikatą;
8. atkreipia dėmesį į greitą ES reagavimą įgyvendinant Vindzoro sistemą, ir dabar tikisi, kad Jungtinė Karalystė nedelsdama įgyvendins savo dalį; mano, jog nepaprastai svarbu, kad abi susitarimo šalys visapusiškai laikytųsi Susitarimo dėl išstojimo, Protokolo ir Vindzoro sistemos, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Jungtinei Karalystei patekti į ES bendrąją rinką pagal PBS, sykiu išsaugant bendrosios rinkos ir muitų sąjungos vientisumą, skatinant sąžiningą konkurenciją bei užtikrinant teisinį tikrumą ES

---

¹³ 2023 m. kovo 24 d. Susitarimu dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos įsteigto jungtinio komiteto rekomendacija Nr. 1/2023 dėl rinkos priežiūros ir vykdymo užtikrinimo (OL L 102, 2023 4 17, p. 84).

įmonėms prekiaujant su Jungtine Karalyste;

9. yra labai susirūpinęs dėl Paliktos galioti ES teisės akto, kuriuo sukuriamas netikrumas įmonėms ir suinteresuotiesiems subjektams abiejose Lamanšo sąsiaurio pusėse ir dėl kurio gali būti panaikintos pagal ES teisę Jungtinėje Karalystėje galiojančios darbuotojų teisės; pabrėžia, kad reikia atidžiai išanalizuoti jo poveikį ir įgyvendinti priemones neigiamam poveikiui sušvelninti; be to, yra labai susirūpinęs dėl to, kad priimtas Streikų (Minimalaus paslaugų lygio) aktas, dėl kurio gali būti ribojama pagrindinė darbuotojų teisė nutraukti darbą;
10. pabrėžia, kad PBS 524 straipsnyje numatytas bendradarbiavimas, grindžiamas ilgalaikė susitarimo šalių ir valstybių narių pagarba demokratijai, teisinei valstybei ir asmenų pagrindinių teisių ir laisvių, įskaitant nustatytąsias Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje, apsaugai ir toje konvencijoje nustatytų teisių ir laisvių įgyvendinimo šalies viduje svarba; todėl yra labai susirūpinęs dėl 2023 m. balandžio 26 d. Jungtinės Karalystės parlamente priimto Nelegalios migracijos akto, kuris, jeigu bus priimtas, galėtų sudaryti galimybes nukrypti nuo Europos žmogaus teisių konvencijos ir lemti aiškius dviejų susitarimo šalių pozicijų skirtumus bei, remiantis PBS, dėl to galėtų būti nutrauktas Jungtinės Karalystės ir ES bendradarbiavimas teisėsaugos srityje;
11. palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės nuolatinį įsipareigojimą įgyvendinti programą PEACE, kuri atlieka esminį vaidmenį siekiant Šiaurės Airijos ir Airijos pasienio regionų bendradarbiavimo; atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. liepos mėn. Komisija oficialiai patvirtino 2021–2027 m. programą PEACE PLUS;

Institucinė sistema

12. palankiai vertina tai, kad 2022 m. pradėta visapusiškai taikyti PBS institucinė sistema ir kad pagal susitarimą įsteigti bendri organai veikia sklandžiai; pabrėžia institucinių struktūrų svarbą siekiant sklandaus ES ir JK PBS įgyvendinimo ir ragina nuolat užtikrinti abiejų šalių sudarytų susitarimų įgyvendinimo skaidrumą; pabrėžia, jog, siekiant užtikrinti, kad PBS būtų visapusiškai įgyvendintas, turėtų būti naudojamos ir išnaudojamos visos atitinkamos teisinės priemonės, įskaitant priemones, susijusias su patekimu į rinką, taip pat visos PBS numatytos kompensacinės ir atsakomosios priemonės bei ginčų sprendimo mechanizmai; primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad priimant visus sprendimus pagal PBS būtų paisoma įvairių institucijų prerogatyvų ir būtų laikomasi atitinkamų teisėkūros procesų;
13. apgailestauja dėl to, kad dar nebuvo sušauktos Specialiojo prekybos komiteto techninių prekybos kliūčių klausimams sektorių darbo grupės;
14. palankiai vertina operatyvų ES ir Jungtinės Karalystės parlamentinės partnerystės asamblėjos įsteigimą ir pažymi, kad 2022 ir 2023 m. jau įvyko trys posėdžiai, o dar vieną posėdį numatyta surengti 2023 m. pabaigoje; mano, kad Parlamentinė partnerystės asamblėja yra tinkama sistema siekiant parlamentinio bendradarbiavimo ir atviro parlamento narių keitimosi nuomonėmis bendro intereso temomis, taip pat siekiant atlikti parlamentinį sprendimų priėmimo dėl PBS įgyvendinimo tikrinimą; ragina Parlamentinę partnerystės asamblėją intensyviau tikrinti PBS ir Vindzoro sistemos įgyvendinimą; prašo ypač daug dėmesio skirti Šiaurės Airijai dėl jos specifinės padėties; ragina decentralizuotas Šiaurės Airijos, Škotijos ir Velso teritorijas aktyviau

dalyvauti ES ir JK parlamentinėje partnerystės asamblėjoje;

15. palankiai vertina tai, kad pagal PBS 13 straipsnį įsteigta ES vietos patarėjų grupė, kurią sudaro 24 pilietinės visuomenės organizacijų atstovai ir šeši Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto atstovai; pažymi, kad 2022 m. spalio 3 d. įvyko pirmasis ES ir Jungtinės Karalystės vietos patarėjų grupių posėdis; primena, kad per šiuos susitikimus paaiškėjo, kad šalių muitinių bendradarbiavimo stiprinimas yra labai svarbus klausimas; pažymi, kad ES vietos patarėjų grupė paskelbė PBS įgyvendinimo klausimų stebėjimo priemonę; palankiai vertina bendrą deklaraciją, paskelbtą po šio susitikimo; pabrėžia, kad vietos patarėjų grupėse reikia užtikrinti tinkamą pusiausvyrą ir atstovavimą, įskaitant proporcingą darbdavių organizacijų ir profesinių sąjungų atstovavimą, taip pat geografinį atstovavimą visoms Jungtinės Karalystės teritorijos dalims;
16. pabrėžia pilietinės visuomenės aktyvaus dalyvavimo įgyvendinant PBS svarbą; pažymi, kad 2022 m. spalio 4 d. įvyko pirmasis pilietinės visuomenės forumo posėdis, kuriame dalyvavo ES ir Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės atstovai pagal PBS 14 straipsnį; pažymi, kad tarp ES atstovų buvo darbdavių ir darbuotojų organizacijų, taip pat akademinų institucijų ir nevyriausybinų organizacijų nariai;
17. pabrėžia aktyvaus ES ir Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės, įskaitant regionų ir vietos valdžios institucijas, darbdavių organizacijas ir profesines sąjungas, taip pat nevyriausybinę organizacijas, dalyvavimo įgyvendinant PBS pagal jo 13 ir 14 straipsnius svarbą; ragina žuvininkystės sektoriaus, regionų valdžios institucijų, pakrančių bendruomenių ir kitų suinteresuotųjų subjektų atstovus aktyviai dalyvauti vykdant PBS stebėseną ir ją įgyvendinant; primygtinai ragina Komisiją stengtis šiuo tikslu įsteigti ES vidaus žuvininkystės sektoriaus vidinę patariamąją grupę, nedarant poveikio esamoms patariamosioms taryboms; apgailestaudamas pažymi, kad tarp Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės organizacijų, atrinktų dalyvauti PBS pilietinės visuomenės forume, nėra konkrečiai jaunimui atstovaujančių organizacijų;
18. dar kartą patvirtina Parlamento įsipareigojimą atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamas PBS, glaudžiai bendradarbiaujant su ES vietos patarėjų grupe; primena, kad Komisija turėtų visapusiškai ir nedelsdama teikti Parlamentui informaciją, susijusią su PBS įgyvendinimu, kad būtų užtikrintas tinkamas tikrinimas, o prireikus ją teikti konfidencialiai, ir įskaitant jos dalyvavimą Jungtiniame komitete, Partnerystės taryboje, specialiuosiuose prekybos komitetuose ir darbo grupėse; palankiai vertina besitęsiantį glaudų Parlamento ir Komisijos bendradarbiavimą; ragina užtikrinti Parlamento dalyvavimą bet kokioje būsimoje susitarimų peržiūros procedūroje;
19. primena, kad Gibraltaras nebuvo įtrauktas į ES ir Jungtinės Karalystės PBS teritorinę taikymo sritį ir kad atskiriems ES ir Jungtinės Karalystės susitarimams dėl Gibaltaro reikalingas išankstinis Ispanijos Karalystės sutikimas;

Prekyba

20. primena, kad PBS yra išsamus ir plataus užmojo susitarimo šalių santykių, visų pirma ES ir Jungtinės Karalystės prekybos, pagrindas, kuriuo sykiu užtikrinamos vienodos sąlygos sąžiningai konkurencijai ir darniam vystymuisi; primena, kad PBS yra unikalus laisvosios prekybos susitarimas ES istorijoje, nes jame daugiausia dėmesio skiriama ne prekybos partnerių konvergencijos skatinimui, o skirtumų ribojimui; primena, kad PBS

dar unikalus tuo, kad jame numatyti nuliniai tarifai ir nulinės kvotos ES ir Jungtinės Karalystės prekybai;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad net ir sudarius šiuos precedento neturinčius prekybos su trečiąja valstybe susitarimus, 2016–2022 m. laikotarpiu ES ir Jungtinės Karalystės prekybos prekėmis srautai buvo gerokai lėtesni, o prekybos paslaugomis – mažiau dinamiški nei ES prekyba su kitais tarptautiniais partneriais, ir kad todėl Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES, kaip ir tikėtasi, turėjo neigiamą poveikį ES ir Jungtinės Karalystės prekybos srautams, nes atsirado didelių netarifinių kliūčių, dėl kurių abi šalys patiria papildomų išlaidų; primena, kad tai yra tik vienas iš neigiamų Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES padarinių, kuris yra tiesioginis Jungtinės Karalystės vyriausybės pasirinkto „Brexit“ modelio rezultatas;
22. atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad apskritai prekybos prekėmis ir paslaugomis tvarka, nustatyta PBS, veikia tinkamai, nors tebėra tam tikrų įgyvendinimo sunkumų, pavyzdžiui, susijusių su leidimą įdarbinti patvirtinančių dokumentų išdavimo sistema dėl fizinių asmenų atvykimo ir laikino buvimo šalyje verslo tikslais ir kilmės patikrinimu taikant lengvatinį muitų tarifų režimą;
23. pažymi, jog logiška Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES ir ypač laisvo judėjimo nutraukimo pasekmė yra ta, kad daugiausia paslaugomis grindžiamos Jungtinės Karalystės ekonomikos galimybės ES labai sumažėjo;
24. palankiai vertina tai, kad Partnerystės taryba pradėjo spręsti profesinių kvalifikacijų pripažinimo klausimą, kiekvieną atvejį nagrinėdama atskirai, nes šios nuostatos gali palengvinti specialistų judėjimą abiem šalims svarbiose srityse;
25. ragina Komisiją įvertinti ES geografinių nuorodų apsaugos Jungtinėje Karalystėje lygi ir toliau ragina abi susitarimo šalis aktyvuoti peržiūros sąlygą dėl po 2021 m. įregistruotų geografinių nuorodų apsaugos ateityje;
26. pakartoja, kad PBS yra subtilus ilgų ir sudėtingų derybų rezultatas ir kad jis turėtų būti visapusiškai įgyvendintas gera valia, kaip ir Susitarimas dėl išstojimo, visų pirma Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos, ir naujausia Vindzoro sistema, siekiant abipusės naudos abiem šalims; ragina abi šalis visapusiškai pasinaudoti didžiuliu PBS potencialu, siekiant kiek įmanoma labiau palengvinti ES ir Jungtinės Karalystės prekybą, tačiau iš akiračio nepaleidžiant to, kad narystės privalumai, kiek tai yra susiję su patekimu į ES bendrąją rinką ir muitų sąjungą, taip pat dalyvavimu kitose bendros ir gretutinės politikos srityse, jokiomis aplinkybėmis negali būti atkartoti sudarant laisvosios prekybos susitarimą;
27. pritaria Komisijos nuomonei, kad PBS nustatytos horizontaliosios ir konkrečioms produktams taikomos taisyklės yra priimtinos ir kad konkrečioms produktams taikomos taisyklės turėtų būti tik adaptuojamos techniniu požiūriu, o ne peržiūrimos, nes šiomis taisyklėmis užtikrinama tinkama pusiausvyrą ir kartu padedama siekti bendrojo Sąjungos tikslo – užtikrinti strateginį savarankiškumą pagrindiniuose sektoriuose; vis dėlto ragina rasti racionalius sprendimus dėl būsimų elektrinių transporto priemonių kilmės taisyklių pakeitimų, atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais susiduria ES gamintojai, norėdami įsigyti dalių, ypač baterijų, iš ES; atkreipia dėmesį į tai, kad pritaikius bet kokią išimtį išskiltų grėsmė, kad investicijos bus atitrauktos iš ES, ir tokia išimtis turėtų būti vertinama atsižvelgiant į Europos ekonominio saugumo strategiją; ragina Jungtinę

Karalystę apsvarstyti galimybę vėl prisijungti prie Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos; ragina Jungtinę Karalystę ir ES, kaip bendramintes partneres, ieškoti naujų galimybių bendradarbiauti žaliavų tiekimo, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir besiformuojančių technologijų plėtros, žaliųjų koridorių ir kitais pasaulinės prekybos klausimais, tiek dvišaliu lygmeniu, tiek Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO); ragina Komisiją išnagrinėti, kokia būtų ES Šiaurės jūros makroregiono sukūrimo pridėtinė vertė, siekiant paskatinti glaudesnę ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą šiuo atžvilgiu;

28. atkreipia dėmesį į tai, kad toliau atidedamas tam tikrų iš ES įvežamų produktų importo procedūrų ir patikrinimų, visų pirma sanitarinių ir fitosanitarinių patikrinimų, Jungtinėje Karalystėje įgyvendinimas; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę paaiškinti sąrašą ir reikalavimus, kad būtų išvengta tolesnio neapibrėžtumo įmonėms, ir kiek įmanoma skaitmeninti ir supaprastinti Jungtinės Karalystės muitinės procedūras, kad būtų išvengta papildomų ES ir Jungtinės Karalystės prekybos trikdžių; pažymi, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė galėtų sumažinti prekybos su ES kliūtis įsipareigodama vykdyti savanorišką bei dinamišką derinimą visuose pagrindiniuose sektoriuose; pabrėžia, jog reikia, kad Jungtinė Karalystė platesniu mastu pripažintų ES produktams taikomas taisykles ir atitiktis vertinimus, susijusius su prekyba prekėmis; pakartoja savo raginimą ES ir Jungtinei Karalystei susitarti dėl Jungtinės Karalystės dinamiškai vykdomo suderinimo, kiek tai susiję su sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėmis; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti muitų teisės aktų ir procedūrų suderinamumą ir skatinti palankesnių sąlygų prekybai sudarymą, svarbu, kad ES ir Jungtinės Karalystės muitinės bendradarbiautų; pripažįsta, kad Jungtinė Karalystė diversifikavo prekybą nutoldama nuo ES, ir pripažįsta didesnių investicijų į tiesiogines keltų paslaugas svarbą siekiant sumažinti dabartinę administracinę našta, susijusią su kelionėmis keliais;
29. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES ir Jungtinė Karalystė glaudžiai bendradarbiautų muitinių klausimais, be kita ko, užtikrinant veiksmingą keitimąsi informacija, konstruktyvų muitinės administracijų dialogą ir veiksmingus bendradarbiavimo metodus, kad būtų supaprastinti muitinio įforminimo procesai siekiant visiems suinteresuotiesiems subjektams kuo labiau sumažinti administracines ir finansines išlaidas; be to, ragina Komisiją reguliariai atlikti peržiūras ir vertinimus, siekiant sumažinti nepagrįstas reguliavimo ir administracines kliūtis ir užtikrinti, kad sukurti bendradarbiavimo mechanizmai išliktų veiksmingi ir perspektyvūs;
30. pabrėžia, kad dėl visapusiško patikrinimų kertant sieną įgyvendinimo pagal Jungtinės Karalystės sienų tikslinio veikimo modelį rasis papildomų išlaidų ir sumažės lankstumas ES eksportuotojų atžvilgiu bei papildomų vertės grandinės sutrikimų, ypač greitai gendančių produktų atveju, ir kad skubiai reikia veiksmingų skaitmeninių sprendimų; mano, kad teigiamas ženklas yra tai, jog rizikos kategorijų ir duomenų naudojimo bei skaitmeninimo siekiant supaprastinti procesą klausimais Jungtinės Karalystės požiūris yra panašus į ES požiūrį;
31. pabrėžia, kad, nors ES pasiūlyti laikinieji susitarimai laikinai pagerino padėtį, reikalingi struktūriniai sprendimai, kad Jungtinė Karalystė pripažintų ES bepopierius sertifikatus;
32. primena, kad dėl atskiros sanitarijos ir fitosanitarijos srities reguliavimo tvarkos, susijusios su žmonių, augalų ir gyvūnų sveikata, įsigaliojusios Jungtinei Karalystei palikus ES bendrąją rinką ir muitų sąjungą, Jungtinė Karalystė turi laikytis visų ES

taisyklių, taikytinų trečiosioms valstybėms, kurių teisės aktai nėra dinamiškai suderinti su ES teisės aktais; pažymi, kad sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių nuostatos didele dalimi atitinka šių sričių PPO taisykles; atkreipia dėmesį į tai, kad po „Brexit’o“ ES ir Jungtinė Karalystė išliko svarbios prekybos žemės ūkio maisto produktais partnerės ir kad 2022 m. sausio–spalio mėn. ES eksportas į Jungtinę Karalystę pasiekė 39,5 mlrd. EUR sumą, t. y. 15 proc. daugiau nei 2021 m., o Jungtinė Karalystė buvo trečia pagal svarbą ES partnerė pagal žemės ūkio maisto produktų importą¹⁴; primygtinai ragina Specialųjį prekybos komitetą sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių klausimams skubiai tęsti savo darbą siekiant parengti skaitmeninį sertifikatą, kuris būtų suderinamas ir veiksmingas sprendimas ir kurį taikant būtų laikomasi aukštų bendrų saugos standartų, ypač atsižvelgiant į tai, kad netrukus bus pradėtas taikyti JK sienų tikslinio veikimo modelis, ir pasirūpinti, kad būtų palaikomi glaudūs darbo santykiai tarp ES skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemos ir JK skubių pranešimų apie maisto saugą sistemos, siekiant užtikrinti visapusišką apsaugą ES, Jungtinėje Karalystėje ir už jų ribų; atkreipia dėmesį į sunkumus, kylančius norint nuosekliai taikyti taisykles, susijusias su Jungtinėje Karalystėje pagamintų sudedamųjų dalių, kurių reikia ES gamintojams, judėjimu; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę paspartinti perėjimą prie skaitmeninės sistemos ir remti susitarimo dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo sudarymą, nes tokio pobūdžio suderinimas žemės ūkio maisto produktų eksporto ir importo srityje sumažintų abiem šalims tenkančią administracinę bei finansinę naštą ir palengvintų ES ir Jungtinės Karalystės prekybą žemės ūkio maisto produktais, įskaitant Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos prekybą;

33. primena PBS skyrių dėl skaitmeninės prekybos, į kurį įtrauktas aiškus duomenų lokalizavimo reikalavimų arba pirminio kodo privalomo atskleidimo draudimas, kartu išsaugant ES teisę priimti taisykles dėl asmens duomenų apsaugos reikalavimų; pabrėžia dviejų 2021 m. birželio 28 d. ES priimtų sprendimų dėl asmens duomenų apsaugos lygio tinkamumo, kurie susiję su Jungtinės Karalystės asmens duomenų apsaugos režimu ir kuriais sudaromos sąlygos ES ir Jungtinės Karalystės veiklos vykdytojams toliau keistis asmens duomenimis, svarbą; atkreipia dėmesį į Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo projektą, kurį Jungtinės Karalystės vyriausybė pateikė 2022 m. liepos mėn.; primena, kad stokoiant tinkamumo pripažinimo tarp ES ir Jungtinės Karalystės iškiltų didelių sunkumų ES ir Jungtinės Karalystės įmonėms; palankiai vertina bendradarbiavimą reglamentavimo srityje, susijusį su ne asmens duomenų perdavimu ir besiformuojančiomis technologijomis, įskaitant dirbtinį intelektą;
34. palankiai vertina tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė 2022 m. lapkričio mėn. paskelbė, jog reikalavimo Didžiosios Britanijos rinkai pateikiamus produktus žymėti Jungtinės Karalystės atitikties vertinimo (UKCA) ženklais terminas bus atidėtas; palankiai vertina tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė, jog 18 sričių ES produktų saugos simbolis pripažįstamas neribotą laiką;
35. primena, kad į PBS įtrauktas skyrius dėl labai mažų įmonių ir MVĮ poreikių ir interesų; pripažįsta, kad administracinė našta, susijusi su prisitaikymu prie naujo prekybos režimo pagal PBS, turėjo ypač didelį poveikį šioms įmonėms, kurios turi mažiau

---

¹⁴ „[ES prekybos žemės ūkio maisto produktais stebėseną](#)“, Europos Komisija, Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, Briuselis, 2022 m.

išteklių prisitaikyti prie naujos prekybos tvarkos;

36. akcentuoja Prekybos partnerystės komiteto ir specialiųjų bei specialiųjų prekybos komitetų vykdomo darbo svarbą ir jį vertina teigiamai, taip pat primygtinai ragina susitarimo šalis visapusiškai išnaudoti jų, kaip pagal PBS įsteigtų dvišalių organų, kurie gali aptarti bendros strateginės svarbos temas, tiesiogiai spręsti visus įgyvendinimo klausimus ir telkti informaciją bei ekspertines žinias, potencialą; ragina Komisiją tęsti gerąją praktiką išsamiai ir nedelsiant informuojant Europos Parlamentą apie šių komitetų vykdomą darbą ir pokyčius;
37. pabrėžia, kad reikia tvirtesnio ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo, kad būtų išlaikyta dabartinė, sąžininga ir taisyklėmis grindžiama tarptautinė prekybos tvarka; atsižvelgdamas į tai, ragina dėti papildomas bendras pastangas siekiant įtraukios ir visapusiškos PPO reformos, reaguojant į dabartinius ir būsimus iššūkius glaudžiai tarpusavyje susijusiame pasaulyje ir aktyviai kovojant su nauju pasaulinės politinės ir ekonominės tvarkos susiskaidymo pavojumi, bendrai prisiimant atsakomybę bei padedant įgyvendinti JT darbotvarkę iki 2030 m. ir 17 darnaus vystymosi tikslą;
38. pripažįsta, kad reikia toliau daryti pažangą siekiant užtikrinti veterinarinių vaistų prieinamumą Šiaurės Airijoje, kad būtų išlaikyta gyvūnų gerovė ir apsirūpinimo maistu saugumas;
39. primena vykdomą teisėkūros darbą siekiant peržiūrėti farmacijos srities teisės aktus, kuriais bus taip pat siekiama sumažinti istorinę Kipro, Airijos ir Maltos rinkų priklausomybę nuo vaistų tiekimo iš Jungtinės Karalystės arba vaistų tranzito per ją; pabrėžia, kad reikia užtikrinti vaistų tiekimo prieinamumą, įperkamumą ir saugumą bei strateginį požiūrį į vaistus aplinkoje siekiant kovoti su tarša vaistais;
40. palankiai vertina nuostatas dėl bendradarbiavimo sveikatos saugumo klausimais, kurios susitarimo šalims ir valstybių narių kompetentingoms institucijoms sudaro sąlygas keistis svarbia informacija, tačiau apgailestauja, kad šis bendradarbiavimas buvo apribotas reikšmingų pavojų visuomenės sveikatai vertinimu ir priemonių, kurių galėtų reikėti siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, koordinavimu; pabrėžia, kad COVID-19 pandemija tik sustiprino būtinybę glaudžiau bendradarbiauti sveikatos klausimais, taip pat palaikyti struktūrizuotą ir nuolatinę dvipusę valdžios institucijų ir suinteresuotųjų subjektų komunikaciją siekiant geriau reaguoti į krizines situacijas;
41. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl būsimų ES ženklavimo reglamentų pakeitimų ypač daug sunkumų kils įmonėms, naudojančioms tas pačias pakuotes tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės rinkose;
42. ragina Komisiją parengti lentelę, kurioje būtų palygintos tarifinės kvotos, muitai ir netarifinės kliūtys įvairių kategorijų produktams, taikomi ES ir Jungtinės Karalystės prekybai ir ES prekybai su kitais partneriais;
43. pabrėžia PBS 96 straipsnio dėl bendradarbiavimo rinkos priežiūros ir ne maisto produktų saugos bei atitikties srityse svarbą; todėl ragina Komisiją nedelsiant jį įgyvendinti; ragina plėtoti bendras iniciatyvas ir projektus, taip pat rasti specialius ES ir Jungtinės Karalystės komunikacijos ir koordinavimo būdus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis informacija, geriausios praktikos pavyzdžiais ir technine patirtimi rinkos priežiūros ir produktų saugos srityse; pabrėžia, kad reikia reguliariai

stebėti, vertinti ir teikti ataskaitas dėl pažangos, padarytos dedant 96 straipsnyje nurodytas bendradarbiavimo pastangas;

44. pakartoja, kad reikia bendradarbiauti skatinant skaidrius ir pagrįstus tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų tarifus, siekiant apsaugoti ES ir Jungtinės Karalystės vartotojus;
45. atkreipia dėmesį į tai, kad, kalbant apie ES ir Jungtinės Karalystės prekybos santykius, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas keturiems ekonomikos sektoriams, kuriuos apibrėžė Europos regionų komitetas¹⁵ ir kurie gali būti labiausiai paveikti „Brexit’o“, t. y. transporto priemonėms, elektros mašinoms, medienos gaminiams ir baldams, taip pat žemės ūkio produktams;

Vienodos sąlygos

46. ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę ir parlamentą pripažinti, kad dėl nereikalingų sisteminių reglamentavimo skirtumų, ypač užimtumo ir socialinių teisių apsaugos, aplinkos, asmens duomenų apsaugos, valstybės pagalbos, skaitmeninės prekybos ir apmokestinimo srityse, kultū keblumų, kurie tik dar labiau apsunkintų vienodų veiklos sąlygų įsipareigojimų pagal PBS vykdymą, taip pat ES ir Jungtinės Karalystės įmonių veiklą bei ES ir Jungtinės Karalystės prekybą;
47. ragina Komisiją visapusiškai ir nedelsiant informuoti Europos Parlamentą apie visas komplikacijas, kurios gali kelti pavojų vienodoms sąlygoms ir sąžiningai konkurencijai ES įmonėms ir darbuotojams;
48. palankiai vertina tai, kad iš dalies pakeitus Paliktos galioti ES teisės (Atšaukimo ir pertvarkymo) aktą ankstesnė laikinojo galiojimo sąlyga pakeista 2023 m. pabaigoje atšauktinų teisės aktų tvarkaraščiu; pažymi, kad priimtas įstatymas tebekelia susirūpinimą, ir pabrėžia, kad Europos Parlamentas ir toliau stebės atitinkamus teisėkūros pokyčius Jungtinėje Karalystėje; apgailestauja dėl to, kad priimtas Streikų (Minimalaus paslaugų lygio) įstatymo projektas, dėl kurio kyla pavojus, kad bus pažeisti įsipareigojimai nemažinti darbo standartų; pabrėžia, kad šie teisės aktai daro didelį poveikį darbuotojų teisėms, ypač pagrindinėms teisėms į asociacijų laisvę ir laisvę jungtis į organizacijas, taip pat teisei į kolektyvines derybas ir kolektyvinius veiksmus, įskaitant teisę streikuoti;
49. pripažįsta, kad 2023 m. kovo 23 d. Anglijoje priimtas Genetikos technologijų (Tiksliojo veisimo) įstatymas, kuriuo peržiūrimos genetiškai redaguotų ir vykdančių tikslų veisimą gautų augalų bei gyvūnų išleidimo į aplinką, pardavimo ir rizikos vertinimo taisyklės, pašalinant juos iš genetiškai modifikuotų organizmų reguliavimo sistemos; yra labai susirūpinęs dėl reglamentavimo skirtumų šioje srityje; pabrėžia, kad ES pasienyje reikia toliau atlikti griežtus sanitarijos ir fitosanitarijos tikrinimus, kaip visapusiškai numatyta ES teisės aktuose, siekiant užtikrinti, kad produktai, kuriems neišduotas leidimas arba kurie nėra tinkamai paženklininti, negalėtų patekti į ES maisto grandinę; be to, pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu ES gamintojams bei vartotojams reikia užtikrinti vienodas sąlygas ir sąžiningą konkurenciją;

---

¹⁵ Europos regionų komiteto tyrimas „Nauji ES ir JK prekybos ir ekonominiai santykiai: poveikis regionams ir miestams“, 2022 m.

50. ragina stiprinti ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą reglamentavimo srityje siekiant užtikrinti, kad ES ir Jungtinė Karalystė būtų susipažinusios su būsimomis teisėkūros darbo programomis ir visais susijusiais galimais būsimais teisėkūros skirtumais prieš juos įgyvendinant, kad šie galimi skirtumai būtų kuo labiau sumažinti; ragina ES ir Jungtinės Karalystės parlamentinę partnerystės asamblėją atlikti svarbesnį vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas bendradarbiavimui reglamentavimo srityje ir jį tikrinant;
51. ragina Komisiją ir toliau atidžiai stebėti reglamentavimo skirtumus Jungtinėje Karalystėje, dėl kurių gali kilti rizika, kad nebus laikomasi PBS, visų pirma su vienodomis sąlygomis susijusiose srityse, pavyzdžiui, subsidijų kontrolės, apmokestinimo, darbo ir socialinių standartų, aplinkos ir klimato srityse; ragina Komisiją suteikti Europos Parlamentui ir visuomenei prieigą prie gautų duomenų, skelbiant metines ataskaitas; pripažįsta tokio stebėjimo mechanizmo svarbą siekiant užtikrinti informacija pagrįstą sprendimų priėmimą, didinti visuomenės pasitikėjimą ir padėti geriau suprasti aplinkybes laikotarpiu po „Brexit’o“; šiuo atžvilgiu mano, kad aktyvus verslo, MVĮ ir pramonės asociacijų, taip pat profesinių sąjungų, vietos patarėjų grupių ir pilietinės visuomenės forumo dalyvavimas yra vertingas indėlis į šį procesą; atkreipia dėmesį į itin didelį iššūkį, kurį Šiaurės Airijai kelia reglamentavimo skirtumų stebėseną ir valdymas, ir pabrėžia poreikį užtikrinti tinkamus išankstinio perspėjimo mechanizmus;
52. atkreipia dėmesį į tai, kad naujas Jungtinės Karalystės subsidijų kontrolės režimas pagal 2022 m. priimtą Subsidijų kontrolės aktą įsigaliojo 2023 m. sausio mėn.; ragina Komisiją atidžiai stebėti, kaip taikomas 2022 m. Subsidijų kontrolės aktas; pritaria Komisijos nuogaštavimams dėl paskelbtų planų nustatyti vadinamuosius laisvuosius uostus ir pažymi, kad ES užsienio subsidijų reglamentas¹⁶ įsigaliojo 2023 m. liepos mėn.; ragina ES ir Jungtinę Karalystę glaudžiau bendradarbiauti subsidijų srityje pagal PBS 366 straipsnį;
53. pažymi, kad PBS nustatytas mechanizmas, pagal kurį bet kuri susitarimo šalis gali patvirtinti tinkamas pusiausvyros atkūrimo priemones, reaguodama į esminį neigiamą poveikį prekybai ar investicijoms, daromą dėl didelių skirtumų tarp susitarimo šalių; primena, kad siekdami suteikti ES galimybę veiksmingai ir laiku pasinaudoti savo teisėmis įgyvendinant Susitarimą dėl išstojimo ir PBS bei užtikrinant jų vykdymą, Europos Parlamentas ir Taryba priėmė reglamentą, apimantį šių susitarimų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą; džiaugiasi, kad šis reglamentas suteiks Komisijai teisinį pagrindą, priimant įgyvendinimo aktus, atitinkamai patvirtinti, iš dalies pakeisti, sustabdyti arba panaikinti tam tikras abiejuose susitarimuose numatytas priemones; pabrėžia, kad abi šalys, siekdamos apsaugoti savo interesus, yra įgaliotos veikti vienašališkai, nepradėjusios arbitražo procedūros, visų pirma tais atvejais, kai subsidija gali turėti didelį neigiamą poveikį šalių tarpusavio prekybai arba investicijoms;

Konkretūs sektorių klausimai ir teminis bendradarbiavimas

Aplinka ir klimatas

54. primena ES klimato srities užmojų iki 2030 m. 55 proc. sumažinti ES grynąjį išmetamą

---

¹⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipiančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1).

šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu, ir iki 2050 m. pasiekti nulinį grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, kaip įtvirtinta Europos klimato teisės akte¹⁷ ir įgyvendinta neseniai priimtame 55 % tikslo priemonių rinkinyje;

55. ragina Komisiją stebėti Jungtinės Karalystės apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) praktinį įgyvendinimą, užmojus ir veiksmingumą; atsižvelgti į tai, kad, jei atsirastų didelių abiejų sistemų skirtumų, galėtų būti iškraipytos vienodos sąlygos, todėl į tai turėtų būti atsižvelgta taikant ES pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą (PADKM); taip pat išnagrinėti dvišalio bendradarbiavimo galimybes, įskaitant Jungtinės Karalystės ATLPS susiejimą su ES ATLPS nepakenkiant ES ATLPS vientisumui ir veiksmingumui, panašiai kaip ES ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų susiejimo atveju;
56. primena, kad 2026–2034 m. ES laipsniškai įdiegs PADKM, skirtą geležiai, plienui, cementui, aliuminiui, trąšoms, elektros energijai, vandeniliui ir netiesiogiai išmetamam teršalų kiekiui tam tikromis sąlygomis, siekdama užtikrinti, kad ES ir pasaulinės pastangos klimato srityje nebūtų sumenkintos perkeliant gamybą iš ES į šalis, kuriose vykdoma ne tokio plataus užmojo politika; palankiai vertina tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė pradėjo tyrimą dėl Jungtinės Karalystės PADKM, siekdama išnagrinėti vaidmenį, kurį PADKM galėtų atlikti sprendžiant galimo anglies dioksido nutekėjimo problemą ir siekiant Jungtinės Karalystės aplinkosaugos tikslų, kartu atsižvelgiant į platesnį poveikį, riziką ir galimybes, kurios galėtų atsirasti; ragina Komisiją stebėti Jungtinės Karalystės PADKM politiką ir išnagrinėti bendradarbiavimo galimybes siekiant visame pasaulyje sudaryti vienodas sąlygas ir padidinti klimato apsaugą;
57. primena, jog PBS reikalaujama, kad susitarimo šalys nesusilpnintų arba nesumažintų savo socialinės, darbo ar aplinkos apsaugos lygio labiau nei tas, kuris buvo 2020 m. pereinamojo laikotarpio pabaigoje (draudimas mažinti), ir kad šalis galėtų imtis tinkamų pusiausvyros atkūrimo priemonių, kad kompensuotų bet kokį (neigiamą) „esminį poveikį prekybai ar investicijoms“, atsirandantį dėl „didelių skirtumų“ tarp šalių; primena, kad dabartiniai įsipareigojimai ir užmojai klimato kaitos srityje, visų pirma dėl poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m., lieka galioti abiem šalims;
58. pabrėžia, kad prieš Jungtinės Karalystės išstojimą Komisija iškėlė keletą pažeidimų nagrinėjimo bylų prieš Jungtinę Karalystę aplinkosaugos srityje, be kita ko, dėl oro ir vandens kokybės; pabrėžia, kad aplinkos apsaugos skirtumai šiose srityse, atsižvelgiant į jų tarpvalstybinį pobūdį, galėtų kelti pavojų oro ir vandens kokybei ES;
59. atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. lapkričio mėn. pagal 2021 m. Aplinkos aktą įsteigtas Jungtinės Karalystės aplinkos apsaugos biuras; ragina Komisiją stebėti, ar šiam biurui suteikti pakankami įgaliojimai ir ištekliai, kad jis galėtų veiksmingai užtikrinti aplinkosaugos taisyklių laikymąsi, atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės įsipareigojimus pagal PBS, ir ar aplinkosaugos įsipareigojimai ir antrinės teisės aktai yra veiksmingai

---

¹⁷ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

įgyvendinami bei užtikrinamas jų vykdymas;

60. pažymi, kad 2022 m. gruodžio mėn. Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė pirmąjį teisiškai privalomų aplinkos apsaugos tikslų rinkinį pagal 2021 m. Aplinkos aktą ir kad 2023 m. sausio mėn. ji paskelbė 2023 m. aplinkos gerinimo planą; ragina glaudžiai ir aukštesniu lygiu suderinti ES ir Jungtinės Karalystės klimato ir aplinkos apsaugos tikslus ir paisyti vienodų sąlygų;
61. pabrėžia, kad Jungtinė Karalystė nebeprisitaiko Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) veiklos sričiai ir neprivalo laikytis Europos ekonominei erdvei (EEE) taikomos cheminių medžiagų reguliavimo sistemos (ES REACH); pabrėžia, kad nauja Jungtinės Karalystės reguliavimo sistema (JK REACH) turi būti tokia pat patikima ir skaidri kaip ES REACH; ragina Komisiją stebėti, ar esama reguliavimo regreso ar Jungtinės Karalystės cheminių medžiagų saugos valdymo skirtumų nuo ES REACH, visų pirma atsižvelgiant į būsimą ES REACH peržiūrą; ragina Komisiją bendradarbiauti su Jungtinės Karalystės valdžios institucijomis siekiant užtikrinti glaudžiai suderintą reguliavimo sistemą, kuria turėtų būti siekiama užtikrinti aukščiausius įmanomus cheminių medžiagų saugos valdymo standartus ES ir Jungtinėje Karalystėje;
62. ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę ir parlamentą glaudžiai bendradarbiauti su ES siekiant JT klimato kaitos konferencijoje nustatytų tikslų, be kita ko, vykdant atitinkamą prekybos politiką;
63. ragina ES ir Jungtinę Karalystę bendradarbiauti siekiant stiprinti pasaulinę klimato apsaugą pasinaudojant glaudžiu bendradarbiavimu, užmegztu reaguojant į energetinio saugumo iššūkius, kylančius dėl Rusijos neteisėto agresijos karo prieš Ukrainą;

Finansinės paslaugos

64. atkreipia dėmesį į ribotą PBS pobūdį finansinių paslaugų srityje; pripažįsta, kad šis trūkumas yra Jungtinės Karalystės noro derybose dėl PBS neapartinėti kitų abipusio intereso sričių pasekmė; pritaria planams įsteigti bendrą ES ir Jungtinės Karalystės finansų reguliavimo forumą, kuris palengvintų dialogą ir bendradarbiavimą finansinių paslaugų klausimais¹⁸; primena, kad šis forumas nebus oficiali PBS dalis ir neturi užtikrinti tokio paties lygmens priegios ar bendradarbiavimo kaip išsamus finansinių paslaugų susitarimas;
65. pažymi, kad Jungtinės Karalystės vyriausybės Būsimo reguliavimo sistemos peržiūra ir vėliau paskelbtas Finansinių paslaugų ir rinkų įstatymo projektas¹⁹, kuriuo siūloma panaikinti, pakeisti arba iš dalies pakeisti paliktus ES teisės aktus finansinių paslaugų srityje, taip pat perduoti didesnę atsakomybę Jungtinės Karalystės reguliavimo institucijoms, rodo norą priimti kitoki nei ES finansinių paslaugų reglamentavimą; pabrėžia, kad per dideli reguliavimo skirtumai gali turėti neigiamą poveikį JK ir ES finansiniam bendradarbiavimui ir galėtų pakenkti finansiniams srautams ir finansų sektoriaus subjektų veiklai; palankiai vertina pastarojo meto ES pažangą, padarytą rengiant su finansinėmis paslaugomis susijusius teisės aktus, net ir tais atvejais, kai dėl to gali atsirasti reguliavimo skirtumų nuo Jungtinės Karalystės, įskaitant kriptovaliutų, tvaraus finansavimo, taksonomijos, įtraukimo į sąrašus ir kovos su pinigų plovimu klausimais; tačiau pripažįsta, kad Jungtinė Karalystė ir ES gali taikyti skirtingas reguliavimo sistemas finansinių paslaugų srityje ir nebūtinai laikytis suderintos reguliavimo tvarkos; remia ES teisėkūros pažangą šioje srityje; vis dėlto pabrėžia būsimo bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir dalyvavimo rengiant ir integruojant tarptautinius standartus naudą;
66. atkreipia dėmesį į Jungtinės Karalystės siekį įgyvendinant įvairias reguliavimo ir priežiūros iniciatyvas įsitvirtinti kaip pasaulinis skaitmeninių finansų ir kriptoturto centras; pabrėžia, kad svarbu plėtoti koordinuotą požiūrį ir stiprinti bendradarbiavimą kriptoturto reguliavimo ir priežiūros srityje, siekiant veiksmingai spręsti ir mažinti vartotojų apsaugai, rinkos vientisumui ir pinigų plovimui kylančią riziką, taip pat poveikį aplinkai ir užkirsti kelią reglamentavimo arbitražui;
67. pažymi, kad PBS suteikia ES galimybę plėtoti ir stiprinti savo finansinių paslaugų infrastruktūrą ir kompetenciją, siekiant skatinti įmonių konkurencingumą, investicijas, ekonomikos stabilumui ir vartotojų apsaugai; tvirtai remia kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos, grindžiamų atviru, novatorišku ir konkurencingu požiūriu, sukūrimą; pripažįsta, kad Londono miestas tebėra svarbus pasaulinio masto finansinių paslaugų, kuriomis galėtų pasinaudoti ES įmonės, centras²⁰; pripažįsta stipraus finansinių paslaugų sektoriaus svarbą tiek ES, tiek Jungtinei Karalystei ir remia pastangas stiprinti ES finansinių paslaugų infrastruktūrą ir kompetenciją;
68. tvirtai remia tolesnį ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą abipusio intereso finansų, ekonomikos ir pinigų politikos srityse, įskaitant kovą su tarptautiniu pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, kovą su žalingais mokesčių režimais, sankcijų įgyvendinimą, kovą su sukčiavimu muitų srityje, vienodų sąlygų užtikrinimą ir

¹⁸ Reuters, „[EU restarts work on EU-UK regulatory forum after Northern Ireland deal](#)“, 2023 m. kovo 8 d.

¹⁹ Jungtinės Karalystės Parlamentas, „[Financial Services and Markets Bill](#)“ (Finansinių paslaugų ir rinkų įstatymo projektas), 2023 m. gegužės 11 d.

²⁰ Reuters, „[London is top global finance centre but lags in key areas, says study](#)“, 2022 m. sausio 27 d.

pasaulinio finansinio stabilumo skatinimą;

69. primena, kad, Komisijos nuomone, Gibraltaras²¹ yra teritorija, turinti didelių trūkumų savo kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemoje, kurie kelia didelę grėsmę ES finansinei sistemai; labai ragina į susitarimą su Jungtine Karalyste įtraukti nuostatas dėl Gibraltaro, kuriomis būtų garantuojama, kad kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu standartai būtų lygiaverčiai ES standartams;
70. pripažįsta, kad glaudūs Airijos ir Šiaurės Airijos ekonominiai ryšiai išliks ir toliau, nepaisant to, kad Šiaurės Airija yra paskelbtos trečiosios valstybės dalis; remia šių ekonominių ryšių pripažinimą, įskaitant abiejų jurisdikcijų sandorių priežiūrą; ragina imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad tokie ryšiai nebūtų trikdomi dėl bet kokių reguliavimo ar teisinės sistemos pokyčių, ypač paslaugų, teikiamų vartotojams ir mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurie negali naudotis judumu, aspektu; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti ir toliau plėtoti glaudžius ekonominius ryšius ir kuo labiau sumažinti trikdžius po „Brexit’o“, visų pirma susijusius su šiais santykiais;
71. pripažįsta, kad įsigaliojus PBS keletas Londone įsikūrusių finansinių paslaugų įmonių paskelbė ketinančios įsteigti naują buveinę ES ir perkelti tam tikrą turtą į ES, o apskaičiuota, kad 44 proc. didžiausių JK finansinių paslaugų įmonių pranešė apie planus perkelti kai kuriuos darbuotojus ar veiklą²², nors iki šiol iš Londono perkeltų darbo vietų skaičius yra tik 7000 ir gerokai mažesnis už pradžioje prognozuotus 75 000²³ remia valstybių narių pastangas pritraukti verslo investicijų po „Brexit’o“; pažymi, kad keli ES miestai, įskaitant Paryžių, Frankfurtą, Amsterdamą, Liuksemburgą ir Dubliną, po „Brexit’o“ sulaukė investicijų į finansinių paslaugų pramonę; pažymi, kad Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) atliktame Nacionalinių kompetentingų institucijų veiksmų, susijusių su perkėlimu į ES JK išstojimo iš ES kontekste²⁴, tarpusavio vertinime nustatyta tam tikrų trūkumų, susijusių su tuo, kaip valstybių narių kompetentingos institucijos tvarkė perkėlimo procesą; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į tarpusavio vertinimo ataskaitoje nustatytą geriausią praktiką, taip pat į ESMA konkretiems sektoriams taikomus perkėlimo iš Jungtinės Karalystės į ES 27 principus²⁵; palankiai vertina tai, kad Europos priežiūros institucijos nuolat stebi priežiūros praktiką vertinant įmonių perkėlimą į ES²⁶; pabrėžia, kad reikia toliau dirbti siekiant baigti kurti bankų sąjungą ir sustiprinti kapitalo rinkų sąjungą, kad būtų užkirstas kelias tolesnei finansų centrų koncentracijai ir būtų naudojamosi masto veiksmingumo teikiama nauda;
72. primena pirmojoje bendroje deklaracijoje, pridėtoje prie PBS, priimtą įsipareigojimą pasirašyti ES ir Jungtinės Karalystės susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0410>

²² Tyrimas – „[Recent trends in UK financial sector regulation and possible implications for the EU, including its approach to equivalence](#)“, Europos Parlamentas, Europos Sąjungos vidaus politikos generalinis direktoratas, Ekonomikos, mokslo politikos ir gyvenimo kokybės teminis skyrius, 2023 m. vasario 8 d.

²³ EY, „[EY Financial Services Brexit Tracker: Movement within UK financial services sector stabilises five years on from Article 50 trigger](#)“, 2022 m. kovo 29 d., Londonas; Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[1st Report of Session 2022–23: The UK-EU relationship in financial services](#)“, 2022 m. birželio 23 d.

²⁴ ESMA42-111-7468, *Peer review into the NCAs' handling of relocation to the EU in the context of the UK's withdrawal from the EU* („Nacionalinių kompetentingų institucijų veiksmų, susijusių su perkėlimu į ES JK išstojimo iš ES kontekste, tarpusavio vertinimas“)

(https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-111-7468_brexit_peer_review_report.pdf)

²⁵ ESMA71-99-526.

²⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-111-7468_brexit_peer_review_report.pdf.

finansinių paslaugų reguliavimo srityje, kuris nebūtų teisinis dokumentas, bet taptų reguliaraus ir struktūrizuoto bendradarbiavimo pagrindu; pažymi, kad Komisija parengė ir priėmė galutinę šio memorandumo redakciją; palankiai vertina tai, kad sėkmingai pasirašyti dvišaliai ES ir Jungtinės Karalystės reguliavimo ir priežiūros institucijų susitarimo memorandumai ES ir valstybių narių lygmenimis, įskaitant, Finansų priežiūros institucijos, Europos bankininkystės institucijos ir ESMA, daugiašalių susitarimo memorandumą su ES ir Europos ekonominės erdvės nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis ir atskirus susitarimo memorandumus su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis²⁷;

73. palankiai vertina tai, kad Komisija ir Jo Didenybės išdas pasirašė ES ir Jungtinės Karalystės susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo finansinių paslaugų srityje, kuriuo sukuriama bendradarbiavimo finansinių paslaugų reguliavimo srityje sistema, įskaitant Jungtinį ES ir JK finansinių paslaugų reguliavimo forumą; pabrėžia, kad forumo šalys turėtų lojaliai bendradarbiauti ir naudoti forumą siekdamos nustatyti ir šalinti abipuses grėsmes finansiniam stabilumui ir vartotojų apsaugai, užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui ir su jais kovoti, taip pat reaguoti į naujus pokyčius ir inovacijas rinkose; pabrėžia, kad šis forumas turi veikti skaidriai ir prireikus jame turi dalyvauti suinteresuotieji subjektai; su susidomėjimu stebi galimas būsimas diskusijas dėl sprendimų dėl lygiavertiškumo, atsižvelgdamas į susitarimo memorandume nustatytą veiklą, kai rezultatai atitinka ES standartus ir tikslus, siekiant suteikti didesnės patekimo į rinką naudos, ir primena, kad lygiavertiškumo pripažinimas tebėra vienašalis ir savarankiškas procesas;

Energetika

74. atsižvelgdamas į vykstantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir tebesitęsiančią energetikos krizę, pabrėžia, kad vėl svarbu stiprinti ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą energetikos srityje, kad jos nekeltų pavojaus viena kitai; pabrėžia, kad svarbu kuo labiau padidinti abipusę naudą integruotoje ir tarpusavyje sujungtoje energetikos sistemoje, grindžiamoje bendrais techniniais ir rinkos principais; pažymi, kad 2022 m. prekyba energija tarp ES ir Jungtinės Karalystės gerokai išaugo;
75. ragina laikytis subalansuoto ir koordinuoto požiūrio siekiant Žaliojo kurso tikslų ir plano „REPowerEU“ tikslų bei siekiant ES ir Jungtinės Karalystės energetinės nepriklausomybės; ragina abi šalis stiprinti technologinį bendradarbiavimą, įgūdžių ugdymą ir keitimąsi duomenimis energetikos sektoriuje; pabrėžia, koks svarbus bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, įskaitant Euratomo sistemą, kalbant apie ypatingos svarbos technologijas, būtinas skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai;
76. nepaisant to, kad Jungtinė Karalystė ir ES dar kartą patvirtino savo užmojus dėl energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos iki 2030 m., apgailėstauja dėl naujausių Jungtinės Karalystės vyriausybės klimato politikos pokyčių, t. y. kad ji iki 2035 m. atidėjo draudimą prekiauti naujais benziniais ir dyzeliniais automobiliais ir laipsnišką naujų dujomis kūrenamų katilų, skirtų būstui šildyti, atsisakymą; palankiai vertina susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo jūrų energijos srityje; pabrėžia, kad bendradarbiavimas plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių

---

²⁷ Finansų priežiūros institucija, „[MoUs with European authorities in the areas of securities, investment services and asset management, insurance and pensions, and banking](#)“, 2021 m. sausio 4 d.

technologijas yra svarbus tiek Sąjungai, tiek Jungtinei Karalystei, ir ragina toliau plėtoti energetikos technologijas, padėsiančias siekti klimato kaitos tikslų; ragina sukurti veiksmingą elektros energijos srautų prekybos susitarimų ir energijos rinkos stabilumo bei nuspėjamumo sistemą, kad būtų užkirstas kelias manipuliavimui kainomis ir rinka; ragina paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą Šiaurės jūroje, kartu užtikrinant gerą teritorijų planavimą;

77. yra susirūpinęs dėl bendros sąnaudų ir naudos analizės, kurią atitinkami perdavimo sistemos operatoriai pateikė 2021 m. gegužės mėn., rezultatų, iš kurių matyti didelė manipuliavimo rinka ir jos trikdymo rizika; primena, kad į pasiūlymą persvarstyti Reglamentą dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo²⁸ įtrauktos naujos nuostatos dėl rinkos priežiūros, taikomos trečiųjų valstybių gamintojams, ir kad jos turėtų būti taikomos Jungtinei Karalystei, siekiant padidinti rinkos stabilumą ir nuspėjamumą; ragina abi šalis dėti daugiau pastangų siekiant parengti prekybos elektros energijos srautais tarp ES ir Jungtinės Karalystės susitarimus, kaip numatyta PBS 312 straipsnyje;
78. primena, kad tvirtų Jungtinės Karalystės ir ES energijos rinkų ryšių išlaikymas, be kita ko, visapusiškai pasinaudojant esamomis ir planuojamomis elektros energijos jungtimis, yra naudingas visiems, ir ragina koordinuotai plėtoti ES ir Jungtinės Karalystės ypatingos svarbos infrastruktūrą, ypač energetikos sektoriuje, siekiant padidinti jos patikimumą ir sumažinti infrastruktūros ir energijos tiekimo sutrikimų tikimybę;
79. atkreipia dėmesį į unikalią Airijos salos padėtį prekybos elektros energija su Jungtine Karalyste požiūriu, ir pažymi, kad bet koks bendrosios elektros energijos rinkos sutrikdymas turėtų neigiamų pasekmių Airijos salos vartotojams ir įmonėms; ragina toliau taikyti ES energetikos *acquis* Šiaurės Airijoje, nes Jungtinei Karalystei išstojus iš ES tai yra būtina siekiant užtikrinti bendrosios elektros energijos rinkos tęstinumą Airijos saloje;
80. pabrėžia, kad galiojančiuose energetikos teisės aktuose tiesiogiai nenagrinėjami jokie ES ir Jungtinės Karalystės santykių aspektai, ir ragina tvirčiau bendradarbiauti šioje srityje, visų pirma dėl energijos paklausos mažinimo, energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumų skatinimo, atsižvelgiant į aiškų abiejų šalių ryšį ir į tai, kad bet kokie priimti sprendimai daro poveikį joms abiem;
81. mano, kad bendros jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir vamzdynų infrastruktūros taisyklės yra labai svarbios siekiant palengvinti komercinius susitarimus šiose srityse su Jungtine Karalyste, atsižvelgiant į antrąjį Šiaurės jūros aukščiausiojo lygio susitikimą, 2023 m. balandžio mėn. vykusį Ostendėje, kuriame susitarta labiau koordinuotai išnaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą;
82. yra susirūpinęs dėl to, kad tarp Jungtinės Karalystės ir ES nebuvo pasiektas joks svarbus ilgalaikis susitarimas dėl prekybos elektros energija; atkreipia dėmesį į tai, kad Šiaurės jūra yra atsinaujinančiosios energijos šaltinis, ir pabrėžia Jungtinės Karalystės pakrančių atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ES;

---

²⁸ 2023 m. kovo 14 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, siekiant pagerinti Sąjungos apsaugą nuo manipuliavimo rinka didmeninėje energijos rinkoje, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011 ir (ES) 2019/942 (COM(2023)0147).

83. mano, kad susitarimas dėl bendradarbiavimo energetikos srityje, kuris turėtų būti suderintas su bendru susitarimu dėl būsimų santykių ir grindžiamas tvirtu valdymu ir vienodomis sąlygomis, atitiktų abipusį abiejų šalių interesą užtikrinti nuolatinius energijos srautus, nes dabartinės PBS nuostatos baigia galioti 2026 m. birželio mėn., nors jas ir galima pratęsti;

Žuvininkystė

84. atkreipia dėmesį į tai, kad visas „Brexit’o“ poveikis dar nėra iki galo žinomas, be kita ko, dėl to, kad žvejojimo srityje vis dar neužbaigtas visapusiškas PBS įgyvendinimas ir susitarimas bus visiškai įgyvendintas tik 2026 m. birželio 30 d. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui; pabrėžia, kad svarbu sąžiningai įgyvendinti PBS, atsižvelgiant į tai, kad vis dar kyla problemų; pritaria Komisijos įgyvendinimo ataskaitai, kad išlieka tam tikrų problemų, pvz., susijusių su prekybos elektros energija susitarimų įgyvendinimu ir visapusišku bei teisingu nuostatų dėl žuvininkystės įgyvendinimu;
85. ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad po 2026 m. birželio 30 d. būtų išlaikyta abipusė prieiga prie vandenių ir žvejojimo išteklių ir kad kvotos ES žvejams nebūtų toliau mažinamos; ragina supaprastinti ir padaryti sektoriui lengviau administruojamus mechanizmus, pagal kuriuos šalys keičiasi žvejojimo kvotomis; ragina Komisiją užtikrinti, kad visi derybų su Jungtine Karalyste kanalai būtų atviri, siekiant rasti stabilius ir ilgalaikius abiem šalims naudingus sprendimus, kuriais žvejams ir visam žvejojimo sektoriui būtų sudarytos stabilios ir nuspėjamos sąlygos ir kurie apimtų laikotarpį po 2026 m.; primena, kad PBS nuostatų dėl energetikos ir abipusės prieigos prie vandenių ir žuvininkystės išteklių galiojimo laikotarpiai sutampa, ir atkreipia dėmesį į numanomą šių dviejų sektorių sričių ryšį PBS;
86. atkreipia dėmesį į unikalią Airijos padėtį dėl jos sienos su Šiaurės Airija, „kaimynystės“ susitarimą dėl abipusės prieigos prie 0–6 jūrmylių zonos ir jos istorinę priklausomybę nuo abipusės prieigos prie Jungtinės Karalystės vandenių;
87. reiškia didelį susirūpinimą dėl netikrumo, atsiradusio dėl PBS antros dalies penktos antraštinės dalies („Žvejojimas“) peržiūros nuostatos (510 straipsnis), kuri bus taikoma praėjus ketveriems metams po tikslinimo laikotarpio pabaigos; ragina Komisiją sparčiau, užtikrintai ir skaidriai dalyvauti derybose dėl daugiamečio susitarimo laikotarpiui po 2026 m., kartu užtikrinant sektoriaus stabilumą, ekonominį gyvybingumą ir nuspėjamumą; pabrėžia, kad šis susitarimas turi būti susietas su bendra PBS peržiūra ir kad negali būti leidžiama toliau mažinti ES kvotų dalių; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu išlaikyti visų PBS aspektų tarpusavio ryšį, visų pirma susieti Jungtinės Karalystės prieigą prie bendrosios rinkos su PBS nuostatomis dėl žuvininkystės;
88. pakartoja, kad abipusė ir nuolatinė prieiga prie vandenių ir žuvininkystės išteklių turi būti laikoma pagrindine ES ir Jungtinės Karalystės santykių dalimi ir todėl turi būti sprendžiama kartu su daugeliu klausimų, susijusių su prekyba ir prieiga prie bendrosios rinkos; primena Komisijai, kad labai svarbu užtikrinti, jog nuo 2026 m. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui PBS būtų taikomas stabiliai ir tvariai;
89. primena, kad, jei pasibaigus tikslinimo laikotarpiui Jungtinė Karalystė nuspręstų apriboti ES žvejojimo laivų prieigą prie Jungtinės Karalystės vandenių, ES galėtų imtis priemonių savo interesams apsaugoti; primena, kad pagal patį PBS šios priemonės

apima Jungtinės Karalystės žuvies importui taikomų tarifų ar kvotų atkūrimą ir kitų PBS dalių sustabdymą, jei kiltų didelių ekonominių ar socialinių sunkumų ES žvejų bendruomenėms pavojus; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu ES turėtų apsvarstyti galimybę susieti kitas konkrečias PBS dalis, pvz., Jungtinės Karalystės prieigą prie Europos elektros energijos rinkos, taip pat kitus atitinkamus sektorius pagal PBS, su ES prieiga prie Jungtinės Karalystės vandenų ir žuvininkystės išteklių;

90. ragina Jungtinę Karalystę susilaikyti nuo bet kokių diskriminacinių vienašalių techninių priemonių priėmimo; pakartoja, kad PBS numatyta, jog techninės priemonės turėtų būti proporcingos, pagrįstos patikimiausiomis mokslinėmis rekomendacijomis, vienodai taikomos abiejų šalių laivams ir apie jas turi būti pranešta iš anksto; pabrėžia Specialiojo žuvininkystės komiteto vaidmenį siekiant bendro požiūrio į technines priemones ir aptariant bet kokias priemones, apie kurias viena šalis gali pranešti kitai šaliai; primena, jog pagal PBS kiekviena šalis įpareigojama tiksliai pagrįsti, kad bet kokių šioje srityje taikomų priemonių pobūdis yra nediskriminacinis, ir primena, kad būtina užtikrinti ilgalaikį aplinkos tvarumą, remiantis moksliskai patikrinamais duomenimis; pakartoja, jog labai pageidautina, kad Jungtinė Karalystė kuo labiau laikytųsi ES taisyklių; pabrėžia, kad šiuo klausimu reikėtų labiau koordinuoti veiksmus su ES ir kad turėtų būti nustatytos tinkamos pranešimo ir dalyvavimo procedūros; ragina Komisiją ypač budriai stebėti, ar laikomasi šių sąlygų, ir griežtai reaguoti, jei Jungtinė Karalystė imtųsi diskriminacinių veiksmų;
91. ypač pabrėžia, kad saugomų jūrų teritorijų nustatymas turi būti nediskriminacinis, pagrįstas moksliniais duomenimis ir proporcingas; pabrėžia, kad saugomos jūrų teritorijos turėtų būti nustatytos su aiškiai apibrėžtais apsaugos tikslais ir neturėtų būti naudojamos kaip priemonė riboti užsienio laivų prieigą prie vandenų; atsižvelgdamas į tai, apgailestauja dėl vienašališko požiūrio, kurio Jungtinė Karalystė laikėsi aplink Dogerio banką nustatydama teritorijas, kuriose ribojama žvejyba, ir dėl to, kad Jungtinė Karalystė planuoja naudoti šias teritorijas kitai ekonominei veiklai;
92. prieštarauja visiems vienašališkai priimamiems sprendimams, kuriais nustatomos žvejybos galimybės ir kurie prieštarauja tarptautinės teisės nuostatomis arba patikimiausioms turimoms mokslinėms rekomendacijoms, taigi kelia abejonių dėl tarptautinių susitarimų patikimumo ir kenkia tausiam bendrų išteklių naudojimui; primygtinai ragina Komisiją imtis visų būtinų ir proporcingų priemonių, siekiant išspręsti ginčus su atitinkamais tarptautiniais partneriais ir užtikrinti tarptautinių prievolių vykdymą;
93. primena, kad „Brexit’as“ pakeitė Šiaurės Atlanto šalių santykius; mano, kad „Brexit’as“ neturėtų būti naudojamas siekiant manipuliuoti kvotų paskirstymu pagal Šiaurės susitarimus; primygtinai reikalauja, kad būtų laikomasi ankstesnio žvejybos galimybių paskirstymo, kuris visada buvo nustatomas remiantis patikimiausiais turimais moksliniais duomenimis ir rekomendacijomis; ragina Komisiją pasiekti stabilius ir ilgalaikius žvejybos valdymo susitarimus su partneriais šiaurės rytuose Atlante;
94. reiškia susirūpinimą dėl ES laivų licencijavimo; pažymi, kad laivai, kurių ilgis mažesnis nei 12 metrų, buvo vieni iš labiausiai nukentėjusių dėl vėlavimo išduoti žvejybos licencijas arba licencijų neišdavimo, nes daugelyje jų per visą ataskaitinį laikotarpį nebuvo įrengtos laivų stebėjimo sistemos; apgailestauja, kad PBS nebuvo atsižvelgta į pagal ES reglamentus taikomas laivų stebėjimo sistemų taisykles, kurios taip pat buvo

privalomos Jungtinei Karalystei iki „Brexit’o“; primygtinai ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant susitarti dėl neišspręstų licencijavimo klausimų, įskaitant licencijuotų žvejybos laivų prieigos prie Jungtinės Karalystės vandenų ir Karūnos priklausinių vandenų apimtį, taip pat kartu su Jungtine Karalyste parengti praktiškai įgyvendinamą būsimą licencijų išdavimo sistemą;

95. pažymi, kad klausimai, susiję su ES laivų licencijavimu, daro didelį poveikį smulkiesiems žvejams, ypač iš šiaurės Prancūzijos ir Normandijos, nes šie laivai negali pakeisti savo žvejybos plotų;
96. primygtinai ragina PBS šalis dėti daugiau pastangų siekiant tarptautiniu mastu skatinti tausiąją žvejybą ir gerą žuvininkystės valdymą, skatinant steigti regionines žuvininkystės valdymo organizacijas; primygtinai ragina Komisiją bendradarbiauti su Jungtinės Karalystės valdžios institucijomis ir kitomis susijusiomis šalimis steigiant regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją pietų Atlante;
97. reiškia susirūpinimą dėl žvejybos veiklos perkėlimo poveikio įgyvendinus PBS, ypač Lamanšo sąsiauryje; ragina Komisiją pasiūlyti regioninį Lamanšo sąsiaurio ir Šiaurės jūros valdymo planą siekiant sušvelninti šį poveikį ir išvengti peržvejojimo;
98. palankiai vertina tai, kad tiek ES, tiek Jungtinė Karalystė yra Kovos su NNN žvejyba veiksmų aljanso, įsteigto 2022 m. birželio mėn. siekiant skatinti pastangas ir veiksmus kovojant su NNN žvejyba tarptautiniu lygmeniu, narės;
99. pakartoja savo raginimą Komisijai imtis savo, kaip ES atstovės, vaidmens santykiuose su ES nepriklausančiomis šalimis, kad ji galėtų pasiūlyti tvirtesnius dalyvaujamojo valdymo modelius ir bendrą valdymą tarpvalstybiniais atvejais su ES nepriklausančiomis šalimis;
100. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad Specialiojo žuvininkystės komiteto darbas būtų skaidrus ir kad Parlamentas būtų reguliariai informuojamas apie šį darbą ir priimtus sprendimus;

Socialinės apsaugos koordinavimas

101. su pasitenkinimu pažymi, kad iki šiol nekilo problemų įgyvendinant Protokolą dėl socialinės apsaugos koordinavimo pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir kad 2021 ar 2022 m. nenustatyta jokių struktūrinių problemų; vis dėlto pabrėžia, kad svarbu turėti dinamišką Protokolą, kuris būtų suderinamas su persvarstytais socialinės apsaugos koordinavimo reglamentais;
102. pažymi, kad 2021 m. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas priėmė Protokolo priedų pakeitimus, kuriais patvirtinama, jog valstybės narės tam tikromis sąlygomis ir toliau leidžia į Jungtinę Karalystę arba iš jos komandiruojamiems darbuotojams taikyti siunčiančiosios valstybės socialinės apsaugos teisės aktus; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. buvo imtasi parengiamųjų veiksmų siekiant įgyvendinti finansinio pobūdžio nuostatas, susijusias su ligos išmokų natūra, kurias skyrė kita nei kompetentinga valstybė, išlaidų kompensavimu;
103. palankiai vertina Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto priimtą Sprendimą Nr. 1/2023, kuriuo pritariama elektroninių socialinės apsaugos informacijos

mainų (EESSI) naudojimui pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą²⁹, atsižvelgiant į Protokolą, taip pat numatyta, kad atitinkamos Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos sprendimų ir rekomendacijų dalys turėtų būti taikomos pagal Protokolą, priėmus Specialiojo komiteto rekomendaciją; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms užtikrinti, kad EESSI kuo greičiau pradėtų veikti visu pajėgumu, ir pasinaudoti esamų ES fondų teikiamomis galimybėmis siekiant visapusiškai įgyvendinti EESSI ir toliau skaitmeninti viešąjį administravimą;

104. reiškia susirūpinimą dėl pastarojo meto įvykių, kurie gali pakenkti prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatomis dėl vienodų sąlygų JK darbo ir socialinėje srityje; atsižvelgdamas į tai labai apgailestauja, kad 2022 m. liepos mėn. panaikintas draudimas įdarbinimo agentūroms įdarbinti laikinuosius darbuotojus norint pakeisti kolektyviniuose darbuotojų interesų gynimo veiksmuose dalyvaujančius darbuotojus, o tai pažeidžia darbuotojų teisę imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant teisę streikuoti; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę imtis būtinų priemonių, kad būtų laikomasi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo straipsniuose išdėstytų vienodų sąlygų principų;
105. pažymi, kad 2021 m. birželio mėn. Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė ketinanti įsteigti vieną bendrą darbo teisių vykdymo užtikrinimo įstaigą, kuriai būtų pavesta užtikrinti centralizuotą jos darbo teisės aktų priežiūrą³⁰, siekiant pagerinti esamų įstaigų koordinavimą ir veiksmingumą ir išplėsti vykdymo užtikrinimą įtraukiant naujas sritis; vis dėlto pažymi, kad iki šiol nepadaryta jokios tolesnės pažangos dėl šio pasiūlymo; ragina Komisiją toliau atidžiai stebėti, kaip laikomasi atitinkamų darbo ir socialinių standartų pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ir stebėti pokyčius šioje srityje, taip pat kartu su Jungtinės Karalystės vyriausybe toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi PBS nuostatų;
106. labai apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Jungtinė Karalystė diskriminavo darbuotojus iš penkių ES valstybių narių, kiek tai susiję su mažesniais mokesčiais už ilgalaikes darbo vizas; taip pat apgailestauja dėl to, kad Jungtinė Karalystė vėliau atsisakė taikyti Europos socialinės chartijos 18 straipsnio 2 dalį ir nuo 2022 m. vasario mėn. panaikino darbo vizos mokesčio lengvatas visiems ES piliečiams; ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių ir toliau kelti šį klausimą per Partnerystės tarybos ir Specialiojo komiteto vienodų atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygų ir darnaus vystymosi klausimams posėdžius;

Teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose

107. primena, kad PBS trečia dalis dėl teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose taikoma su sąlyga, kad bus laikomasi demokratijos, teisinės valstybės bei žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos principų, be kita ko, nustatytųjų Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje, ir įsipareigojimo užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį; primena veiksmingo, glaudaus ir abipusiškai naudingo ES ir Jungtinės Karalystės

²⁹ [Provisional Agenda of the Third Specialised Committee on Social Security Coordination](#), Londonas, 2023 m. birželio mėn.

³⁰ Verslo, energetikos ir pramonės strategijos departamentas, Jungtinė Karalystė. *Establishing a new single enforcement body for employment rights* („Vienos bendros darbuotojų teisių vykdymo užtikrinimo institucijos įsteigimas“), 2021 m.

teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo svarbą, atsižvelgiant į jų geografinį artumą ir bendrus iššūkius;

108. pabrėžia, kad EŽTK Jungtinėje Karalystėje yra teisiškai privaloma priemonė ir kad pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų turėtų būti suderinami su jos standartais ir atitikti konvencijoje nustatytas teises bei laisves; pabrėžia, kad PBS 524 straipsnyje nustatyta, kad ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimas grindžiamas toje konvencijoje nustatytų teisių ir laisvių įgyvendinimo šalies viduje svarba; reiškia susirūpinimą dėl diskusijų Jungtinėje Karalystėje dėl pasitraukimo iš EŽTK ir primena Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareikštą susirūpinimą šiuo klausimu³¹; primena PBS nuostatą dėl galimo šios PBS dalies galiojimo nutraukimo tuo atveju, jei Jungtinė Karalystė arba valstybė narė denonsuotų EŽTK;
109. reiškia didelį susirūpinimą dėl dabartinių teisėkūros procesų Jungtinėje Karalystėje, t. y. dėl Paliktos galioti ES teisės įstatymo projekto, Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto bei Nelegalios migracijos įstatymo projekto, dėl kurių minėtoms sąlygoms kiltų pavojus;
110. primena, kad pagal PBS trečią dalį leidžiama išplėsti duomenų srautus tarp ES ir Jungtinės Karalystės, pvz., keitimasi DNR duomenimis, keleivio duomenų įrašo duomenimis ir nuosprendžių registrų informacija; todėl pabrėžia, jog itin svarbu, kad Jungtinė Karalystė užtikrintų, jog apsaugos lygis iš esmės būtų lygiavertis Europos Sąjungos teikiamos apsaugos lygiui, siekiant išvengti pavojaus ES standartams, taigi ir ES piliečių pagrindinėms teisėms, dalijantis duomenimis su Jungtine Karalyste; todėl ragina Komisiją atidžiai išnagrinėti Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto poveikį ES piliečių teisėms į duomenų apsaugą;
111. pabrėžia didelę riziką, susijusią su tolesniu asmens duomenų perdavimu ES nepriklausančioms šalims, kuriose neužtikrinama tinkamo lygio apsauga; primena, kad pirminis duomenų gavėjas gali toliau perduoti asmens duomenis tik tuo atveju, jei duomenų gavėjui taip pat taikomos taisyklės, kuriomis užtikrinama tinkamo lygio apsauga; todėl pabrėžia, jog Jungtinė Karalystė turi užtikrinti, kad jos duomenų perdavimas į ES nepriklausančias šalis būtų grindžiamas tinkamomis apsaugos priemonėmis ir kad būtų užtikrintas duomenų apsaugos lygis, lygiavertis teikiamam Europos Sąjungos;
112. pabrėžia, kad Jungtinės Karalystės Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto priėmimas dabartine jo forma galėtų dar labiau pakenkti Jungtinei Karalystei suteiktam sprendimui dėl tinkamumo; primena, kad Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti padėtį ir panaikinti sprendimus dėl tinkamumo, jei Jungtinėje Karalystėje privatumas nebebūtų „iš esmės lygiavertis“;
113. labai apgailėstauja dėl naujojo Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto nuostatų, kuriomis Jungtinės Karalystės vyriausybei būtų nustatyti nauji deleguotieji teisėkūros įgaliojimai siekiant įteisinti duomenų tvarkymą nacionalinio saugumo, teisėsaugos ir valdžios institucijų prieigos prie privačių subjektų turimų asmens duomenų tikslais; yra labai susirūpinęs dėl to, kad siūlomi deleguotieji

---

³¹ <https://www.coe.int/ca/web/commissioner/-/united-kingdom-commissioner-warns-against-regression-on-human-rights-calls-for-concrete-steps-to-protect-children-s-rights-and-to-tackle-human-rights-issues-in-northern-ireland>.

teisėkūros įgaliojimai, kuriais numatoma, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė gali pakeisti kai kuriuos esminius duomenų apsaugos teisės aspektus pasitelkdama antrinės teisės aktus; pabrėžia riziką, kurią šie deleguotieji įgaliojimai kelia teisiniam tikrumui ir sprendimo dėl Jungtinės Karalystės normų tinkamumo ateičiai;

114. smerkia Jungtinės Karalystės taikomą bendrą ir plačią duomenų apsaugos principų ir duomenų subjektų teisių išimtį tvarkant asmens duomenis imigracijos tikslais, kaip nustatyta jos Duomenų apsaugos akte; mano, kad išimtis tais atvejais, kai įgyvendinus duomenų subjektų teises kiltų pavojus veiksmingai imigracijos kontrolei arba kai tiriami ir nustatoma veikla, kuri pakenktų veiksmingos imigracijos kontrolės išlaikymui, neatitinka teisinio tikrumo principo, todėl ji yra netinkama, jei norima užkirsti kelią savavališkam sprendimų priėmimui; ragina Komisiją atidžiai stebėti Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto teisinės peržiūros proceso raidą, kiek tai susiję su imigracijos išimtimi;
115. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Jungtinės Karalystės siūlomas Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projektas sudarytų sąlygas automatizuotam sprendimų priėmimui; pabrėžia, kad dėl šio įstatymo projekto asmenys netektų savo teisės (ji ES saugoma pagal ES bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą³², o tarptautiniu mastu – pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu), kad jiems nebūtų taikomas tik automatizuotu duomenų tvarkymu (įskaitant profiliavimą) pagrįstas sprendimas, kuris jiems darytų teisinį arba panašų didelį poveikį; ragina Komisiją atidžiai ir nuolat stebėti padėtį;
116. labai apgailestauja dėl naujojo Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto nuostatų, kuriomis silpninamos duomenų valdytojų ir tvarkytojų pareigos, įskaitant naujas nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad tvarkant duomenis būtų paskirtas tik vyresnysis atsakingas asmuo, o tai gali kelti didelį pavojų asmenims; taip pat apgailestauja dėl nuostatų, kuriomis panaikinamas reikalavimas paskirti ne Jungtinėje Karalystėje įsisteigusį duomenų valdytojų ir tvarkytojų atstovą, kuriam būtų taikomos Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos taisyklės, ir nuostatas, kuriomis panaikinama pareiga prieš duomenų tvarkymą konsultuotis su Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos priežiūros institucija, kai duomenų valdytojo vertinimas rodo, kad duomenų tvarkymas gali kelti didelę riziką;
117. reiškia susirūpinimą dėl naujo Jungtinės Karalystės Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto nuostatų, kurios pakenktų Informacijos komisaro biuro nepriklausomumui ir suteiktų įgaliojimus, kuriais remdamasi vyriausybė galėtų kištis į Informacijos komisaro biuro funkcijų vykdymą;
118. pabrėžia, kad Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos priežiūros institucija nustatė daug atvejų, kai buvo neužtikrintas vykdymas, ir kad iš jos statistinių duomenų matyti, jog griežto vykdymo užtikrinimo lygis yra labai žemas; primena, kad, siekiant garantuoti aukštą duomenų apsaugos lygį, turi būti užtikrintas numatytų taisyklių taikymas, o asmenims turi būti suteikta galimybė pasinaudoti veiksminga skundų nagrinėjimo procedūra; taip pat yra susirūpinęs dėl pakeitimo, susijusio su atsisakymu imtis veiksmų dėl skundo, ir dėl tokių kriterijų, kaip komisaro turimi ištekliai,

---

³² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

įtraukimo, nes tai turės neigiamą poveikį skundų veiksmingumui;

119. primena, kad Jungtinės Karalystės masinio sekimo programos neatitinka standartų, kurie iš esmės yra lygiaverčiai ES duomenų apsaugos taisyklėms; pakartoja savo raginimą Jungtinei Karalystei atsižvelgti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką šioje srityje;
120. primygtinai ragina Jungtinę Karalystę laikytis duomenų apsaugos reikalavimų, taikomų tvarkant keleivio duomenų įrašo duomenis, vadovaujantis PBS 552 straipsniu; apgailestauja dėl ilgo trejų metų pereinamojo laikotarpio, dėl kurio vėluojama įgyvendinti reikalavimą ištrinti keleivių asmens duomenis jiems išvykus iš šalies;
121. atkreipia dėmesį į tai, kad PBS 541 straipsnyje numatyta dalinio keitimo procedūra tuo atveju, jei ES teisė pagal Priumo sistemą būtų iš esmės pakeista; todėl primena, kad Jungtinės Karalystės dalyvavimas naujai persvarstytoje Priumo sistemoje nėra automatinis ir turėtų priklausyti nuo to, ar Jungtinė Karalystė išlaikys savo dabartinius žmogaus teisių standartus ir užtikrins tinkamą duomenų apsaugos sistemą bei veiksmingas teises apsaugos priemones, nes jie – tai esminės išankstinės sąlygos siekiant vykdyti policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose;
122. primena, kad du Jungtinei Karalystei skirti sprendimai dėl tinkamumo nustoja galioti 2025 m. ir kad Komisija gali bet kuriuo metu įsikišti, jei Jungtinė Karalystė nukryps nuo šiuo metu galiojančio duomenų apsaugos lygio; primena, kad Jungtinė Karalystė, norėdama pasinaudoti šiais sprendimais dėl tinkamumo, priklauso Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisdikcijai ir turi laikytis EŽTK; atkreipia dėmesį į tai, kad, kalbant apie būtiną sprendimo dėl tinkamumo asmens duomenų perdavimo Jungtinei Karalystei srityje peržiūrą po dvejų metų, itin svarbu, kad teisių, saugomų pagal EŽTK, užtikrinimas būtų nediskutuotinas ir kad Parlamentas atidžiai ir nuolat stebėtų bet kokį reikalavimų nesilaikymą; ragina Jungtinės Karalystės valdžios institucijas nepriimti jokių teisės aktų, kurie keltų pavojų tinkamam apsaugos lygiui;
123. labai apgailestauja dėl to, kad labai padidėjo ES piliečių, kuriems nebuvo leista atvykti į Jungtinę Karalystę ir kurie vėliau buvo gražinti pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, skaičius; apgailestauja dėl to, kad Jungtinė Karalystė taikė skirtingą tvarką ryšium su keleto ES šalių piliečių mokesčiais už vizą; yra susirūpinęs dėl to, kad vizų išdavimo ES piliečiams procedūros yra ilgos ir sudėtingos; ragina Jungtinę Karalystę nediskriminuoti ES piliečių dėl jų pilietybės, kiek tai susiję su registracija Nuolatinio gyventojo statuso suteikimo ES piliečiams programoje ir su judumo bei vizų klausimais; pabrėžia, kad tokia praktika prieštarauja PBS nustatytiems abipusiškumo ir nediskriminavimo principams, ir ragina Komisiją atidžiai stebėti tokius pokyčius;
124. primena, kad pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, be kita ko, apima teisę į informaciją, teisę į vertimą žodžiu ir raštu, teisę turėti advokatą, teisę į nekaltumo prezumpciją ir teisę dalyvauti nagrinėjant bylą teisme, taip pat specialias vaikus, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji arba kaltinamieji, apsaugos priemones ir teisę į teisinę pagalbą, kuri taip pat turi būti užtikrinta vykdant teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose su ES nepriklausančiomis šalimis;
125. primena, kad, siekiant užtikrinti veiksmingas ekstradicijos procedūras, arešto orderis turi būti vykdomas skubos tvarka ir, jei asmuo nesutinka su ekstradicija, per 21 dieną nuo arešto turi būti surengtas teismo posėdis; primena, kad, siekiant apsaugoti

pagrindinę teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, šie terminai neturi būti viršyti; ragina Jungtinę Karalystę laikytis PBS nustatytų terminų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti savitarpio teisinę pagalbą tarp valstybių narių ir Jungtinės Karalystės

126. primena, kad pagal PBS 525 straipsnio 1 dalį Sąjungos ir Jungtinės Karalystės teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose grindžiamas ilgalaikiu susitarimo šalių įsipareigojimu užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį, be kita ko, ryšium su bendradarbiavimu su Europolu ir Eurojustu; primygtinai tvirtina, kad keitimasis asmens duomenimis su teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis turėtų būti leidžiamas tik tuo atveju, jei būtų užtikrinti ES duomenų apsaugos standartai ir paisoma žmogaus teisių;

Dalyvavimas Sąjungos programose

127. primena, kad ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas apima dalį dėl JK dalyvavimo Sąjungos programose, patikimo finansų valdymo ir finansinių nuostatų. mano, kad joje nustatytos sąlygos ir taisyklės yra tinkamas JK dalyvavimo pagrindas ir padėtų užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą; mano, kad trečiųjų valstybių dalyvavimas Sąjungos programose yra labai naudingas ES ir padeda stiprinti ES ir jos partnerių ryšius; tačiau apgailestauja dėl to, kad apskritai trūksta regioninio aspekto ir INTERREG programų su Jungtine Karalyste kaip ES nepriklausančia šalimi partnere; pakartoja savo raginimą³³ išnagrinėti galimybes Jungtinei Karalystei ir Jungtinės Karalystės dalims dalyvauti Sąjungos programose;
128. apgailestauja dėl to, kad Jungtinei Karalystei išstojus iš ES ji prarado galimybę dalyvauti ES mokslinių tyrimų programose, ir pabrėžia tolesnio ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje svarbą bei abipusę naudą;
129. palankiai vertina Komisijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės pasiektą politinį susitarimą dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programų „Europos horizontas“ ir „Copernicus“ dėl to, kad juo galiausiai suteikiama aiškumo visiems paramos gavėjams, dalyvaujantiems programose Jungtinėje Karalystėje ir Europoje;
130. pabrėžia, kad susitarimas dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ taikomas tik dabartinei programai ir juo nedaromas poveikis Jungtinės Karalystės dalyvavimui būsimose ES mokslinių tyrimų programose ir finansiniam įnašui į jas; ragina visapusiškai įtraukti Europos Parlamentą į būsimą Jungtinės Karalystės asociacijos su programa „Europos horizontas“ ir būsimomis ES mokslinių tyrimų programomis įgyvendinimą;
131. pabrėžia, kad turi būti užtikrinta tinkama Jungtinės Karalystės įnašų į programas „Europos horizontas“ bei „Copernicus“ ir naudos, kurią ji gautų mainais, pusiausvra, įskaitant poreikį atsižvelgti į platesnę ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo naudą; palankiai vertina Komisijos geranorišką požiūrį į pakartotines derybas dėl

---

³³ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento pozicija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu projekto (OL C 506, 2021 12 15, p. 159).

Jungtinės Karalystės įnašų ir tikisi, kad pastaroji laikysis panašaus ir lankstaus požiūrio;

132. reiškia susirūpinimą dėl naujos biudžetinės tvarkos, susijusios su Jungtinės Karalystės finansiniu įnašu į programą „Europos horizontas“ prastų rodiklių atveju, nes ji skiriasi nuo PBS iš pradžių nustatytos procedūros ir principų; apgailestauja dėl to, kad į naująjį susitarimą įtrauktas Jungtinės Karalystės finansinio įnašo automatinio koregavimo mechanizmas, taikomas atgaline data, dėl kurio nebuvo susitarta derantis dėl PBS;
133. labai apgailestauja dėl vienašališko politinio Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimo nedalyvauti programose „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“ ir Europos solidarumo korpuso programoje, nepaisant ES derybų grupės parodyto atvirumo; yra įsitikinęs, kad šio sprendimo rezultatai bus nenaudingi niekam ir dėl jo ES ir Jungtinės Karalystės gyventojai bei organizacijos, negalėdami vykdyti mainų ir bendradarbiavimo projektų, praras gyvenimą keičiančias galimybes;
134. pažymi, kad daug švietimo, kultūros ir jaunimo srities suinteresuotųjų subjektų tiek ES, tiek Jungtinėje Karalystėje ragina Jungtinę Karalystę vėl tapti programų „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, Europos solidarumo korpuso programos ir programos „Europos horizontas“ asocijuotąja šalimi; ragina šį klausimą spręsti įvairiomis politinėmis aplinkybėmis ir išnagrinėti praktinius, tarpinius sprendimus, kad būtų prasta kuo mažiau galimybių; pabrėžia, kad, jei Jungtinė Karalystė norėtų vėl prisijungti prie ES programų, jos finansinis įnašas turėtų būti sąžiningas ir programose užtikrinti įtraukumą bei dalyvių įvairovę;
135. pripažįsta, kad dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES atsirado pernelyg daug biurokratijos; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į netikrumą ir sunkumus, kylančius studentams, mokytojams, menininkams ir kultūros specialistams, norintiems mokytis, mokyti, rengti pasirodymus ir dirbti Jungtinėje Karalystėje, visų pirma į informacijos apie administracinius reikalavimus trūkumą ir precedento neturinčią administracinę našlą Jungtinės Karalystės ir valstybių narių konsulatams bei administracijoms;
136. su pasitenkinimu pažymi, kad įvairios ES ir Jungtinės Karalystės švietimo, jaunimo ir kultūros institucijos bei organizacijos toliau palaiko dvišalius santykius, nepaisydamos nepakankamo finansavimo ir išaugusios administracinės naštos bei kliūčių; yra susirūpinęs dėl to, kad ne visos organizacijos gali pajėgti skirti papildomų žmogiškųjų išteklių tiems ryšiams palaikyti ar kurti;
137. akcentuoja didelę programos „Erasmus+“ naudą ne tik aukštojo mokslo studentams, profesinio rengimo ir mokymo įstaigų studentams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunimui, bet ir mokytojams, akademinės bendruomenės atstovams, tyrėjams, administracijos darbuotojams ir švietimo įstaigoms apskritai bei visai visuomenei, ir tai, kad šios naudos negalima įvertinti tik pagal programos finansinio paketo dydį;
138. apgailestauja dėl Jungtinės Karalystės vyriausybės pasirinkto siauro „ekonominio naudingumo“ požiūrio į programą „Erasmus+“, pagal kurią neatsižvelgiama į įvairią naudą, susijusią su keitimusi žiniomis ir perduodamais įgūdžiais studentams, mokytojams ir administracijos darbuotojams, programos indėliu į įvairovę universitetų miesteliuose ir švietimo įstaigose, didesniu tarpusavio supratimu, išankstinių nuostatų bei diskriminacijos mažinimu, Jungtinės Karalystės besimokančiųjų ir mokytojų susitikimais su kitais europiečiais ir programos indėliu plečiant jos dalyvių perspektyvas

bei galimybes, taip pat gerinant jų įsidarbinamumą;

139. palankiai vertina už Europą atsakingo ministro Leo Docherty pastabas, kuriose pripažįstama, kad dalyvavimas programoje „Erasmus+“ buvo labai naudingas Jungtinei Karalystei³⁴;
140. pažymi, kad 2016 m. ES referendumo metu net 5 proc. studentų Jungtinėje Karalystėje buvo ES piliečiai iš kitų 27 valstybių narių³⁵, taigi jie sudarė svarbią visų Jungtinės Karalystės studentų iš užsienio dalį;
141. pažymi, kad kai kurie 2014–2020 m. programavimo laikotarpio programos „Erasmus+“ projektai, kuriuose dalyvavo Jungtinės Karalystės organizacijos, vis dar buvo vykdomi 2023 m. gegužės mėn., todėl sunku tinkamai įvertinti visą Jungtinės Karalystės išstojimo iš programos „Erasmus+“ poveikį;
142. atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė sukūrė Turingo programą; tačiau apgailestauja, kad ši programa apima tik išvykstančių studentų judumą ir neapima jaunimo ir sporto sektorių³⁶; pažymi, kad įgyvendinant Turingo programą vadovaujamosi Jungtinės Karalystės vyriausybės „ekonominio naudingumo“ požiūriu, dėl to ji negali būti laikoma lygiaverčiu programos „Erasmus+“ pakaitalu; pabrėžia darbuotojų judumo, kuriam šiuo metu netaikoma Turingo programa, svarbą;
143. pripažįsta, kad Jungtinės Karalystės suinteresuotieji subjektai išreiškė susirūpinimą dėl Turingo programos veikimo, palyginti su programa „Erasmus+“, įskaitant tai, kad joje nėra nuostatų, kuriomis būtų remiamas darbuotojų judumas, yra ribotas neuniversitetinių mainų finansavimas ir prašymus gauti finansavimą reikia teikti kasmet iš naujo³⁷;
144. palankiai vertina naują galimybę programos „Erasmus+“ judumo dotacijos gavėjams 20 proc. dotacijos finansavimo skirti išvažiuojamajam tarptautiniam judumui už 33 programos „Erasmus+“ šalių ribų; vis dėlto pažymi, kad ši dalis negali būti skirta tik vienai konkrečiai šaliai partnerei ir akivaizdžiai nepakeičia prarastų galimybių dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš programos „Erasmus+“;
145. palankiai vertina tai, kad Velso vyriausybė sukūrė programą „Taith“, apimančią tiek įvažiuojamąjį, tiek išvažiuojamąjį judumą; pažymi, kad ši programa, kaip ir Turingo programa, neapima sporto sektoriaus, tačiau pagal ją remiami sporto komandų judumo veiksmai;
146. palankiai vertina Škotijos vyriausybės šiuo metu vykdomą darbą siekiant sukurti panašią programą, apimančią tiek įvažiuojamąjį, tiek išvažiuojamąjį judumą; ragina Škotijos vyriausybę apsvarstyti galimybę į šią programą įtraukti tas pačias švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sritis, kurios numatytos programoje „Erasmus+“;
147. palankiai vertina Airijos vyriausybės sprendimą finansuoti studentų iš Šiaurės Airijos

---

³⁴ JK Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[Corrected oral evidence: The future UK-EU relationship](#)“, 2023 m. kovo 7 d.

³⁵ A. Corbett ir L. Hantrais, *Higher education and research in the Brexit policy process*, 2023 m.

³⁶ Jungtinės Karalystės vyriausybės [Turingo programos interneto svetainė](#).

³⁷ JK Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 3](#)“, 2023 m. balandžio 29 d.

universitetų judumą pagal programą „Erasmus+“ neatsižvelgiant į jų pilietybę, mainų laikotarpiu juos užrašant į Airijos universitetus; atkreipia dėmesį į darbą, kurį šiuo metu atlieka Airijos vyriausybė, siekdama sukurti panašią sistemą profesinio rengimo ir mokymo įstaigų studentams;

148. yra susirūpinęs dėl to, kad labai sumažėjo Jungtinės Karalystės universitetuose studijuojančių ES studentų skaičius, kuris studijas pradedančių studentų atveju nuo 2020–2021 m. iki 2021–2022 m. sumažėjo net 50 proc., palyginti su studentų iš kitų regionų skaičiumi³⁸; pabrėžia, kad ši padėtis yra aiškiai susijusi su Jungtinės Karalystės pasitraukimu iš programos „Erasmus+“, vienodo požiūrio į ES studentams taikomus mokesčius už mokslą ir stipendijas taisyklių panaikinimu ir sunkumais gauti studento vizą; pažymi, kad Europos studentai prisidėjo prie įvairovės įvairiuose dalykuose, o ES nepriklausančių šalių tarptautiniai studentai yra labiau susitelkę ties konkrečiais dalykais, pvz., inžinerija ir verslu; pažymi, kad Jungtinės Karalystės universitetai priima vis daugiau užsienio studentų, visų pirma iš Indijos ir Kinijos^{39 40}, kurie prisideda prie jų finansinio stabilumo;
149. pažymi, kad daug Jungtinės Karalystės universitetų gali būti laikomi geriausiais pasaulyje⁴¹; pažymi, kad šių universitetų ir ES universitetų bendradarbiavimo projektų pabaiga kenkia moksliniams tyrimams ir akademinėi kompetencijai Europoje;
150. pažymi, kad 11 Jungtinės Karalystės universitetų yra aljansų partneriai pagal Europos universitetų tinklų iniciatyvą; apgailestauja, kad jų dalyvavimas pasibaigs, kai baigs galioti pirmosios kartos aljansai (2024 m. pabaigoje); pažymi, kad Jungtinės Karalystės universitetams leidžiama dalyvauti Europos universitetų aljansuose, bet jie nebegali būti įtraukti į valdymo struktūrą, todėl jie *de facto* nustumiami į antrą pagal svarbą partnerių poziciją; ragina juos palaikyti tolesnę partnerystę įgyvendinant Europos universitetų tinklų iniciatyvą;
151. pažymi, kad dėl daugelio Jungtinės Karalystės universitetų partnerysčių su kolegomis iš ES pagal programą „Erasmus+“ turi būti iš naujo deramasi atskirai dvišaliu lygmeniu, o tai kelia pavojų, kad kai kurie mažesni universitetai bus į jas neįtraukti;
152. pakartoja, kad šiuo atžvilgiu Europos universitetų bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje, ypač mokslo ir inovacijų srityse, yra itin svarbus;
153. pabrėžia, kad visos suinteresuotos kaimyninės ir bendramintės šalys, įskaitant Jungtinę Karalystę, gali siekti asociacijos su programa „Erasmus+“ ir taip prisidėti prie Europos švietimo sistemų; apgailestauja, kad Jungtinė Karalystė nedalyvauja įgyvendinant iniciatyvas ir priemones, kuriomis siekiama iki 2025 m. sukurti tikrą Europos švietimo erdvę, ir tai toliau silpnina bendradarbiavimą;
154. pabrėžia, kad Jungtinė Karalystė toliau dalyvauja Europos aukštojo mokslo erdvėje (Bolonijos procesas); primygtinai ragina Jungtinę Karalystę, Komisiją ir valstybes nares

---

³⁸ Aukštojo mokslo statistikos agentūra (HESA), [6 diagrama. Pirmųjų metų studentai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne Jungtinėje Karalystėje pagal gyvenamąją vietą nuo 2006–2007 m. iki 2021–2022 m.](#), 2023 m.

³⁹ HESA, [„Where do HE students come from?“](#), 2023 m.

⁴⁰ JK parlamento Žvalgybos ir saugumo komiteto ataskaita dėl Kinijos.

⁴¹ „The Times“ aukštojo mokslo 2023 m. pasaulio universitetų reitingas.

tęsti darbą siekiant visapusiško akademinį kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo;

Kultūra

155. apgailestauja dėl to, kad, Jungtinei Karalystei išstojus iš ES ir nebesinaudojant laisvu judėjimu, PBS nenumatyta jokių nuostatų, susijusių su kultūra ir kultūros bei kūrybos sektoriais, o tai lemia administracines kliūtis, su kuriomis susiduria gastroliuojantys menininkai, ypač kylantys ir nepriklausomi menininkai;
156. ragina iš naujo užmegzti nuolatinį ES ir Jungtinės Karalystės menininkų ir kitų kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės specialistų bendradarbiavimą; apgailestauja, kad po „Brexit'o“ smarkiai sumažėjo Jungtinėje Karalystėje kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje dirbančių ES piliečių skaičius;

Jaunimas

157. apgailestauja dėl to, kad PBS nėra jokių nuostatų, susijusių su jaunimu, jaunimo mainais ir projektais, jaunimo dialogu bei savanoriška veikla; yra susirūpinęs dėl to, kad beveik nėra vienas iš pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programą anksčiau finansuotų jaunimo projektų, kuriuose dalyvauja mokyklinio amžiaus vaikai, šiuo metu nėra finansuojamas pagal Jungtinės Karalystės vyriausybės Turingo sistemą; pažymi, kad mokyklinėms kelionėms ir jaunimo judumui trukdo naujosios Jungtinės Karalystės atvykimo taisyklės, o mokyklos turi mokėti už vizą kiekvienam mokiniui; todėl ragina sukurti jaunimo grupių kelionių programą jaunesniems nei 18 metų amžiaus jaunuoliams;
158. pažymi, kad „Brexit'as“ ir Jungtinės Karalystės naujos imigracijos taisyklės smarkiai paveikė auklių „au pair“ sektorių, nes auklės „au pair“ iš ES negali naudotis Jaunimo judumo programos viza, kuria gali naudotis tam tikrų ES nepriklausančių šalių auklės „au pair“; pabrėžia, kad visos suinteresuotosios kaimyninės ir bendramintės šalys, įskaitant Jungtinę Karalystę, yra kviečiamos tapti Europos solidarumo korpuso programos, kuria skatinamos visos Europos jaunimo galimybes vykdyti savanorišką veiklą ir bendradarbiauti, asocijuotosiomis šalimis;

Sportas

159. apgailestauja, kad PBS nėra jokių nuostatų, susijusių su mėgėjų ir profesionalų organizacijų gebėjimų stiprinimu, partnerystėmis ir mainais sporto ir e. sporto srityse, ir tai daro neigiamą poveikį tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės sporto sektoriui; pažymi, kad Turingo programoje, kuria pakeičiama programa „Erasmus+“, nėra sportui skirtos dalies, todėl atsiranda spraga sporto bendradarbiavimo projektų srityje;
160. pažymi, kad Jungtinės Karalystės sporto sektorius nebesiremia 1995 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimu Bosmano byloje⁴², kuriuo buvo sudarytos sąlygos laisvam žaidėjų ir sportininkų judėjimui ES; su susirūpinimu pažymi, kad ši padėtis ir reikalavimas gauti leidimą dirbti, kad būtų galima žaisti Jungtinėje Karalystėje, daro neigiamą poveikį ES sportininkų dalyvavimui Jungtinės Karalystės komandose ar

---

⁴² 1995 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-415/93 – *Union royale belge des sociétés de football association ir kiti prieš Bosman ir kitus*, ECLI:EU:C:1995:463.

profesionaliose varžybose, nes gali būti ribojamas jų skaičius jose;

Nukentėję regionai

161. pabrėžia, jog svarbu kiekybiškai įvertinti PBS poveikį, taip pat ir socialinį poveikį, regionų lygmeniu, kad būtų galima patvirtinti labiausiai nukentėjusiems regionams ir jų bendruomenėms bei privačioms ir viešosioms įmonėms pritaikytas priemones; ragina Komisiją padėti valstybėms narėms veiksmingiau ir visapusiškai pasinaudoti prisitaikymo prie „Brexit‘o“ rezervo lėšomis siekiant skatinti ir remti nukentėjusius sektorius, pvz., žuvininkystės sektorių ir pakrančių bendruomenes; visų pirma ragina teikti specialią paramą toms MVĮ, kurios yra pasienio regionuose ir kurių verslas yra ypač priklausomas nuo Jungtinės Karalystės rinkos;

Bendradarbiavimas užsienio ir saugumo politikos srityje

162. apgailestauja, kad, išskyrus kibernetinio saugumo, kovos su terorizmu ir masinio naikinimo ginklų sritis, į PBS neįtrauktos nuostatos dėl bendradarbiavimo užsienio politikos ir gynybos srityje, nes Jungtinė Karalystė nenorėjo derėtis dėl tokių nuostatų; atsižvelgdamas į aktyvų Jungtinės Karalystės vaidmenį Europos saugumo ir gynybos srityje, palankiai vertina Jungtinės Karalystės indėlį remiant Ukrainos saugumą ir teritorinį vientisumą; tačiau primena, kad, atsižvelgiant į išpuolį prieš Europos saugumo architektūrą Rusijai vykdant agresijos karą prieš Ukrainą, ES ir Jungtinei Karalystei pasirašius susitarimą dėl struktūrizuotos bendradarbiavimo sistemos užsienio ir saugumo klausimais bendradarbiavimas būtų veiksmingesnis nei dabartinis *ad hoc* bendradarbiavimas; pabrėžia, kad reikia intensyviai dialogą su Jungtine Karalyste dėl galimų struktūrizuoto ir reguliaraus dialogo, bendradarbiavimo ir koordinavimo užsienio, saugumo ir gynybos politikos srityje būdų, laikantis 2021 m. politinio pareiškimo nuostatų, ir, be kita ko, vykdant ES ir NATO partnerystę, dalyvaujant Jungtinių Tautų, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, Europos Tarybos, Europos politinės bendrijos ir kitų tarptautinių forumų darbe; pabrėžia, kad svarbu koordinuoti sankcijų režimus; palankiai vertina ES ir JK parlamentinėje partnerystės asamblėjoje vykusias diskusijas dėl bendros užsienio politikos ir saugumo;
163. palankiai vertina tvirtą ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą reaguojant į Rusijos neteisėtą agresijos karą prieš Ukrainą; ragina ES ir Jungtinę Karalystę išlaikyti kuo didesnę vienybę tarptautinėje bendruomenėje pasmerkiant Rusijos veiksmus ir ginant suvereniteto bei teritorinio vientisumo principus, tarptautinę teisę ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką Jungtinėse Tautose ir, kaip nustatyta JT chartijoje ir kituose daugiašaliuose forumuose; ragina taip pat glaudžiai bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus Ukrainos atstatymo po karo srityje; ragina Jungtinės karalystės ir ES valdžios institucijas koordinuoti veiksmus dėl galimo įšaldyto Rusijos turto panaudojimo Ukrainai atstatyti;
164. teigiamai vertina tai, kad ES ir Jungtinė Karalystė tinkamai koordinuoja veiksmus dėl sankcijų Rusijai; ragina toliau intensyviau užtikrinti sankcijų taikymą; palankiai vertina bendras ES ir Jungtinės Karalystės pareigūnų misijas į trečiąsias valstybes siekiant veiksmingai įgyvendinti sankcijas;
165. pripažįsta, kad esama neišnaudotų ES ir Jungtinės Karalystės subnacionalinio bendradarbiavimo galimybių, visų pirma artimiausiose Europos kaimyninėse šalyse, abipusio intereso srityse, pavyzdžiui, judumo – įskaitant karinio personalo ir išteklių

judumą – tvaraus Šiaurės jūros, Lamanšo sąsiaurio ir Airijos jūros valdymo, prekybos, klimato politikos veiksmų, švietimo, skaitmeninimo, žmogaus ir socialinių teisių, taip pat saugumo, įgyvendinant dvišalio ir daugiašalio ES ir Jungtinės Karalystės regionų bendradarbiavimo iniciatyvas, pvz., Sąsiaurio komiteto iniciatyvą, galbūt pasitelkiant specialią ES tarpregioninio bendradarbiavimo programą, su sąlyga, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė finansiškai prisidės prie šios programos ir kad su dalyvaujančiais regionais bus tinkamai konsultuojamasi ir jie bus įtraukti į jos plėtojimą;

166. ragina Komisiją kuo labiau padidinti ES ir Jungtinės Karalystės santykių potencialą taip, kad tai būtų naudinga abiem šalims, vykdant draugišką bendradarbiavimą bendrais klausimais tarptautiniuose forumuose ir trečiųjų valstybių atžvilgiu, visų pirma siekiant užtikrinti didžiausio užmojo klimato politikos veiksmus ir koordinuoti pastangas teisingai ir įtraukiai skatinant visų sektorių ekologinę pertvarką, kartu stiprinant pramonės suverenumą ir tarptautinį konkurencingumą;
167. ragina stiprinti bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, atsižvelgiant į jo reikšmę tiek ES, tiek Jungtinei Karalystei įvairiose abipusio intereso srityse, ypač skaitmeniniame ir finansų sektoriuose, taip pat informacinių technologijų, gynybos, energetikos ir mokslinių tyrimų bei plėtros sektoriuose;
168. palankiai vertina 2022 m. spalio mėn. ir 2023 m. birželio mėn. įvykusius pirmuosius du Europos politinės bendrijos susitikimus kaip Europos partnerių tarpusavio diskusijų, dialogo ir bendradarbiavimo užsienio politikos ir saugumo iššūkių, su kuriais susiduriame, klausimais platformą, siekiant stiprinti Europos žemyno saugumą ir tęsti bendrais interesais grindžiamą politinį ir saugumo bendradarbiavimą; palankiai vertina tai, kad pirmajame susitikime Prahėje dalyvavo 44 šalys, o antrajame susitikime Kišiniove – 45 šalys, įskaitant svarbiausius partnerius, pvz., Jungtinę Karalystę;
169. ragina Jungtinę Karalystę aktyviau dalyvauti Europos saugumo ir gynybos projektuose; šiuo atžvilgiu palankiai vertina 2022 m. lapkričio 14 d. nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) narių ir Tarybos sprendimą pakviesti Jungtinę Karalystę prisijungti prie PESCO projekto „Karinis mobilumas“, nes tai pagerintų tarpusavio greitą saugumo ir gynybos pagalbą; ragina valstybes nares kuo greičiau pasirašyti administracinį susitarimą dėl karinio mobilumo su Jungtine Karalyste;
170. primygtinai ragina Jungtinę Karalystę toliau bendradarbiauti su ES sprendžiant neatidėliotinus strateginius uždavinius, užtikrinant veiksmų papildomumą ir veiksmingumą; atkreipia dėmesį į tai, kad lygiagretūs būsimų kovinių oro sistemų kūrimo projektai gali reikšti neveiksmingą išteklių naudojimą ir kad 2022 m. bendros saugumo ir gynybos politikos metinėje ataskaitoje rekomenduojama šiuos projektus sujungti; siūlo pradėti prasmingą dialogą ir dėl kitų ginklų sistemų, karinių technologijų ir susijusių inovacijų, ypatingą dėmesį skiriant išlaidų ir investicijų veiksmingumo užtikrinimui ir ginkluotųjų pajėgų bei ginklų sistemų techniniam sąveikumui;

o

o o

171. ragina Komisiją atidžiai stebėti, ar PBS yra tinkamai taikomas, prireikus imtis taisomųjų veiksmų ir, atsižvelgiant į esamus ir būsimus iššūkius, išnagrinėti galimus būsimo bendradarbiavimo būdus;

172. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Jungtinės Karalystės vyriausybei ir parlamentui.

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

„Brexit’as“. Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES

2016 m. birželio 23 d. Jungtinė Karalystė visos šalies mastu surengė referendumą dėl narystės ES. Nors Škotijoje ir Šiaurės Airijoje balsų dauguma pasisakyta už pasilikimą ES, Velse ir Anglijoje nubalsuota už išstojimą iš ES. 2017 m. kovo 29 d., po beveik metus trukusių vidaus diskusijų, ministrė pirmininkė Theresa May pranešė Europos Vadovų Tarybai apie Jungtinės Karalystės ketinimą išstoti iš ES ir taip oficialiai pradėjo Lisabonos sutarties 50 straipsnyje numatytą procedūrą.

Valstybių ir vyriausybių vadovai iš 27 ES valstybių narių kartu su Europos Vadovų Tarybos ir Komisijos pirmininkais pagrindiniu ES derybininku paskyrė Michelį Barnier. Europos Vadovų Taryba priėmė gaires, kuriose išdėstyti derybų proceso parametrai ir į kurias įtraukti ES atžvilgiu svarbūs principai, pozicija ir tikslai. Derybos oficialiai pradėtos 2017 m. birželio 19 d. Derybų metu daugiausia dėmesio buvo skiriama tam, kad būtų aiškiai aptartos piliečių teisės, finansiniai susitarimai ir išlaikytas Didžiojo penktadienio susitarimas dėl sienos tarp Airijos Respublikos ir Šiaurės Airijos.

2018 m. lapkričio mėn. ES ir Jungtinės Karalystės vyriausybė susitarė dėl pirmojo Susitarimo dėl išstojimo projekto. To paties mėnesio pabaigoje ši projektą ir Politinę deklaraciją dėl būsimų ES ir Jungtinės Karalystės santykių patvirtino ES vadovybė. Deja, Jungtinės Karalystės parlamentui dėl įtemptų vidaus diskusijų atmetus projektą, įgytas derybų pagreitis buvo prarastas. Jungtinė Karalystė tris kartus prašė pratęsti 50 straipsnyje numatytą terminą, kad būtų galima prailginti derybas. Galiausiai 2020 m. sausio mėn. Jungtinės Karalystės parlamentas įstatymą priėmė. 2020 m. sausio 23 d. Europos Parlamentas lygiagrečiai patvirtino Susitarimą dėl išstojimo. Jungtinė Karalystė oficialiai iš ES išstojo 2020 m. sausio 31 d., o pereinamasis laikotarpis truko iki tų pačių metų pabaigos.

Jungtinės Karalystės ir ES prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas

Susitarimo dėl išstojimo įgyvendinimas buvo neatsiejamas rengiant ES bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą (PBS). PBS buvo pasirašytas 2020 m. gruodžio 30 d. ir įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. PBS nustatomas išsamus šalių santykių pagrindas, taikomas įvairioms sritims, įskaitant energetiką, žvejybą, teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, teisėsaugą, prekybą, transportą ir socialinės apsaugos koordinavimą. Taip pat PBS užtikrinamos vienodos sąžiningos konkurencijos sąlygos ir darnus vystymasis, įskaitant ginčų sprendimo ir valdymo mechanizmus bei pagrindinių teisių apsaugą.

Palyginti su kitais ES ir trečiųjų valstybių PBS, Jungtinės Karalystės ir ES PBS yra unikalūs, nes jame aptariama prekyba ir bendradarbiavimas su buvusią ES valstybę nare. Todėl šiuo PBS buvo pakeista iki tol galiojusi prekybos ir bendradarbiavimo tvarka, kuri buvo taikoma Jungtinei Karalystei dar esant valstybe nare ir naudojantis ES muitų sąjungos ir bendrosios rinkos teikiamais privalumais.

Nepaisant „Brexit’o“, Jungtinė Karalystė ir ES tebelieka kaimynėmis ir toliau dalijasi bendrais interesais bei vertybėmis pasaulinėje arenoje. Todėl itin apgailėstauta dėl vangios

derybų eigos, valdant ankstesnėms Jungtinės Karalystės vyriausybėms. Nuo 2022 m. pabaigos Jungtinės Karalystės ir ES santykiai iš esmės pagerėjo, o juos vainikavo politinis susitarimas dėl Vindzoro sistemos.

Susitarimo dėl išstojimo ir Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ryšys

Daugiausia ginčų, susijusių su abiejų susitarimų įgyvendinimu, kilo dėl Jungtinės Karalystės atkaklaus atsisakymo laikytis teisinių įsipareigojimų pagal Susitarimą dėl išstojimo. Vis dėlto 2023 m. vasario 27 d. Vindzoro politinėje deklaracijoje tiek Europos Komisija, tiek Jungtinės Karalystės vyriausybė pareiškė ketinimą ateityje išnaudoti visą Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo potencialą.

Vindzoro sistema siekiama spręsti Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos įgyvendinimo problemas. Didelė parama šiai sistemai sustiprino lūkesčius, kad ji teigiamai pasitarnaus ir kitose ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo srityse.

Institucinė struktūra ir Europos Parlamento vaidmuo

PBS numatyta institucinė struktūra visu pajėgumu veikia nuo 2022 m. Veiklą vykdo visi jungtiniai organai, rengiami reguliarūs posėdžiai. Sveikintina, kad į veiklą aktyviai įsitraukia pilietinė visuomenė.

Kalbant apie dvišalius Europos Parlamento ir Jungtinės Karalystės parlamento santykius, ES ir Jungtinės Karalystės parlamentinės partnerystės asamblėjos įsteigimas, remiantis PBS, buvo sėkmingas žingsnis, kuriuo skatinamas bendradarbiavimas sprendžiant bendrus uždavinius. Paskutinis Parlamentinės partnerystės asamblėjos posėdis įvyko liepos 3–4 d. Briuselyje.

Ankstesniame 2022 m. lapkričio 7–8 d. Londone įvykusiame posėdyje Parlamentinės partnerystės asamblėja pritarė pirmajai rekomendacijai dėl Partnerystės tarybos. Ši rekomendacija buvo susijusi su ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimu energetikos srityje.

Kalbant apie Jungtinės Karalystės decentralizuotų regionų dalyvavimą Parlamentinės partnerystės asamblėjos veikloje, Jungtinės Karalystės parlamentas kviečia po du kiekvienos decentralizuotos asamblėjos narius dalyvauti stebėtojų teisėmis. Europos Parlamentas kviečia Regionų komiteto pirmininką ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą.

Po 2023 m. kovo 10 d. įvykusio naujausio Parlamentinės partnerystės asamblėjos biuro, kurį sudaro ES ir Jungtinės Karalystės delegacijų pirmininkai ir pirmininkų pavaduotojai, posėdžio buvo paskelbtas biuro pareiškimas, kuriame palankiai vertinama Vindzoro sistema ir viliamasi, kad ji bus visiškai įgyvendinta ir naujai įkvėps ES ir Jungtinės Karalystės partnerystę.

Laisvosios prekybos susitarimas. Ekonominė ir socialinė partnerystė

PBS sudaroma nauja ekonominė ir socialinė partnerystė su Jungtine Karalyste, kuri taikoma ne tik prekybai prekėmis ir paslaugomis, bet ir kitoms sritims, pavyzdžiui, investicijoms, konkurencijai, valstybės pagalbai, mokesčių skaidrumui, oro ir kelių transportui, energetikai ir tvarumui, žvejybai, asmens duomenų apsaugai ir socialinės apsaugos koordinavimui. Šis PBS yra pirmasis kada nors ES sudarytas laisvosios prekybos susitarimas, pagal kurį visoms

prekėms, kurios atitinka atitinkamas prekių kilmės taisykles, taikomi nuliniai tarifai ir nulinės kvotos.

Nuostatos dėl vienodų sąlygų yra esminis šio susitarimo principas, pagal kurį abi šalys įsipareigojo išlaikyti aukštą apsaugos lygį aplinkos apsaugos, kovos su klimato kaita ir anglies dioksido apmokestinimo, socialinių ir darbo teisių, mokesčių skaidrumo ir valstybės pagalbos srityse, užtikrinant veiksmingą nuostatų vykdymą šalies viduje, privalomą ginčų sprendimo mechanizmą ir galimybę abiem šalims imtis teisių gynimo priemonių.

PBS nustatoma nauja bendro žuvų išteklių valdymo ES ir Jungtinės Karalystės vandenyse sistema.

Pagal susitarimą transporto srityje numatytas nuolatinis ir tvarus susisiekimas oro, kelių, geležinkelių ir jūrų transportu, nors galimybės patekti į rinką yra ne tokios didelės kaip bendrojoje rinkoje. Jame numatytos konkurencijos taisyklės, užtikrinančios vienodas sąlygas, kad nebūtų pažeistos keleivių teisės, darbuotojų teisės ir transporto sauga.

Energetikos srityje sukurtas naujas prekybos ir tinklų sujungimo modelis, užtikrinantis atvirą ir sąžiningą konkurenciją, įskaitant jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos saugos standartus ir gamybą.

PBS siekiama užtikrinti tam tikras ES piliečių ir Jungtinės Karalystės piliečių teises socialinės apsaugos koordinavimo srityje. Ši nuostata nuo 2021 m. sausio 1 d. taikoma piliečiams, dirbantiems, keliaujantiems ar persikeliantiems į kitą PBS šalį.

Pagal PBS, Jungtinė Karalystė, kaip asocijuotoji šalis, gali dalyvauti tam tikrose ES programose, įskaitant programą „Europos horizontas“, su sąlyga, kad priimami dvišaliai protokolai ir mokami finansiniai įnašai. Dėl neišspręstų klausimų, susijusių su Susitarimo dėl išstojimo įgyvendinimu, Jungtinės Karalystės dalyvavimo klausimas 2022 m. nebuvo galutinai išspręstas ir iki 2023 m. birželio mėn. tęsiamos derybos dėl Jungtinės Karalystės dalyvavimo finansavimo dalies.

Bendradarbiavimas užsienio politikos, saugumo ir gynybos srityse

Nors prie Susitarimo dėl išstojimo pridėtoje politinėje deklaracijoje buvo numatytas Jungtinės Karalystės ir ES bendradarbiavimas užsienio politikos, išorės saugumo ir gynybos srityse, Jungtinės Karalystės vyriausybė atsisakė derėtis dėl bendradarbiavimo šioje srityje sudarant PBS. Nuo 2021 m. sausio mėn. nėra jokio dvišalio, institucionalizuoto pagrindo, kuris leistų nustatyti ir koordinuoti vieningą atsaką į užsienio politikos iššūkius.

Neteisėtas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą neabejotinai tapo pavojaus signalu, verčiančiu Europą reaguoti vieningai, palaikant Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Dabar ypač aktuali geografiniu požiūriu artimų kaimyninių šalių, turinčių bendras demokratines vertybes, koordinavimo nauda.

Parlamentas yra pasirengęs išplėsti ES bendradarbiavimą su Jungtine Karalyste, įtraukiant užsienio politikos ir saugumo klausimus. Taip būtų galima, be kita ko, bendradarbiauti įgyvendinant sankcijas trečiųjų valstybių piliečiams ir ekonomikai.

Parlamentas pripažįsta Jungtinės Karalystės indėlį stiprinant euroatlantinį saugumą ir teigiamai vertina Jungtinės Karalystės paramą Ukrainai, įskaitant karinės pagalbos teikimą ir

žvalgybos pajėgumų didinimą. Be to, Parlamentas džiaugiasi neseniai priimtu Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimu pateikti paraišką dėl prisijungimo prie PESCO projekto „Karinis mobilumas“. Jungtinės Karalystės bendradarbiavimas su ES rodo, kad einama teigiama linkme, tačiau ateityje galima būtų bendradarbiauti ir kitose susijusiose srityse, kurios yra neatsiejama Europos saugumo ir gynybos dalis. 2022 m. BSGP metinėje ataskaitoje pabrėžiama, kad rengiant lygiagrečius būsimų kovinių oro sistemų kūrimo projektus yra neveiksmingai naudojami ištekliai, ir rekomenduojama tokius projektus sujungti ir sutelkti išteklius.

Dėl procedūros

ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (PBS) grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 217 straipsniu (penktosios dalies „Sąjungos išorės veiksmai“ V antraštinė dalis „Tarptautiniai susitarimai“) ir 218 straipsniu (penktosios dalies „Sąjungos išorės veiksmai“ IV antraštinė dalis „Ribojančios priemonės“).

Dėl savo apimties ir sudėtingumo PBS yra precedento neturintis tarptautinis susitarimas. Pagal PBS 776 straipsnį šalys įpareigojamos praėjus penkeriems metams nuo susitarimo įsigaliojimo, o vėliau kas penkerius metus kartu peržiūrėti susitarimo ir papildomųjų susitarimų įgyvendinimą ir visus su jais susijusius klausimus.

Todėl Parlamentas parengė išsamų, veiksmingą ir skaidrų PBS tikrinimo procesą, kartu užtikrindamas nuoseklų ir vieningą požiūrį. Tarptautinių susitarimų įgyvendinimo ataskaitose turi būti tinkamai atsižvelgiama į turimus patikimus faktus apie tai, kaip įgyvendinami atitinkami teisės aktai. Veiksmingas tikrinimas priklauso nuo visų dalyvaujančių komitetų turimų žinių ir patirties, atsižvelgiant į jų atsakomybę ir darbo metodus. PBS įgyvendinimo stebėseną komitetai vykdo koordinuotai ir įtraukiai, visapusiškai paisydami savo kompetencijų, kaip nustatyta Darbo tvarkos taisyklių VI priede.

Šis pranešimas yra pirmasis Europos Parlamento atliktas PBS įgyvendinimo vertinimas nuo tada, kai jis pradėtas laikinai taikyti 2021 m. sausio 1 d. ir įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d. Nuo šio susitarimo įsigaliojimo Komisija paskelbė dvi jo įgyvendinimo ataskaitas 2021 m.⁴³ ir 2022 m.⁴⁴ Pranešimo tikslas – apžvelgti pagrindinius su PBS įgyvendinimu susijusius klausimus, teigiamai vertintinus jo aspektus ir tas sritis, kuriose reikia pradėti įgyvendinimo darbus, visų pirma kalbant apie pasienio kontrolės postus ir Jungtinės Karalystės muitinių atliekamus ES prekių patikrinimus, ir kuriose reikia tęsti darbus, taip pat svarbu atkreipti dėmesį į tuos aspektus, kurie reikalauja nuolatinės stebėsenos ir tikrinimo, be kita ko, pasitelkiant pilietinę visuomenę ir ypač dalyvaujant vietos patarėjų grupei.

Pranešimas buvo rengiamas įtraukiant kuo platesnį parlamentinių komitetų ratą ir pripažįstant kiekvieno komiteto specifinę sektoriinę kompetenciją. Su procedūra buvo susiję dešimt parlamentinių komitetų, kuriems suteiktas susijusio komiteto statusas pagal Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnį (ECON, EMPL, ENVI, ITRE, IMCO, TRAN, AGRI, PECH, CULT ir LIBE), o du komitetai (REGI ir BUDG) nusprendė pateikti standartinę nuomonę pagal Darbo

---

⁴³ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas ir taikymas 2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.“, COM(2022)126 final.

⁴⁴ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas ir taikymas 2022 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.“, COM(2023)118 final.

tvarkos taisyklių 56 straipsnį. Atsižvelgiant į temos svarbą, nuomonę teikiančių komitetų nuomonėms netaikomas maksimalios apimties ribojimas, kaip numatyta 2019 m. liepos 1 d. EP biuro sprendime dėl Daugiakalbystės kodekso.

2023 m. gegužės 25 d. jungtinis AFET ir INTA komitetas surengė viešą posėdį „ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas“, kuriame dalyvavo keturi ekspertai.

29.6.2023

ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentas (*): Martin Hlaváček

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos („Brexit’o“) radosi netarifinių kliūčių, dėl kurių abi pusės vėluoja ir patiria papildomų išlaidų; kadangi, nepaisant to, trumpuoju laikotarpiu ES ir JK eksportas ir importas atsigavo ir pasiekė prieš pandemiją buvusį lygį; kadangi, žvelgiant iš ilgalaikės perspektyvos, vis dėlto matyti, kad 2016–2022 m. laikotarpiu prekyba stagnavo; kadangi tai labai skiriasi nuo padėties tarp ES ir kitų jos prekybos partnerių;
- B. kadangi Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimas laikytis griežtojo „Brexit’o“ išstojant iš ES neišvengiamai nulėmė trikdančią ekonominių ir prekybos ryšių dezintegraciją ir reguliavimo režimą, taikomų ūkininkams, žemės ūkio maisto produktų gamintojams, piliečiams ir ES nepriklausantiems prekybos partneriams, skirtumus;
- C. kadangi bendra ES prekyba su tarptautiniais partneriais, išskyrus Jungtinę Karalystę, padidėjo 70 proc., palyginti su pirmaisiais trimis 2016 m. ketvirčiais, ir beveik 40 proc., palyginti su pirmaisiais trimis 2019 m. ketvirčiais; kadangi šis padidėjimas buvo gerokai mažesnis prekybos su Jungtine Karalyste atveju – tik 10 proc., palyginti su pirmąjais trimis 2016 m. ketvirčiais, ir tik 6 proc., palyginti su tuo pačiu 2019 m. laikotarpiu;
- D. kadangi visapusiškas ES ir JK susitarimo dėl išstojimo, visų pirma Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos bei naujosios Vindzoro sistemos, nuostatų įgyvendinimas yra išankstinė sąlyga, kad Jungtinė Karalystė galėtų naudotis ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo privalumais;
- E. kadangi būtina išsaugoti vienodas sąlygas ir teisinį tikrumą ūkininkams, žemės ūkio maisto produktų gamintojams, darbuotojams ir piliečiams;
  1. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl „Brexit’o“ prekybos maršrutai į Jungtinę Karalystę ir iš jos turėjo būti labai pakeisti, o sausumos maršrutus tarp ES ir JK, kurie istoriškai buvo patogiausi ir ekonomiškiausi prekybos maršrutai, šiuo metu apsunkena netarifinės kliūtys;
  2. pabrėžia, kad dėl to pradėta dažniau naudotis tiesioginiais jūrų transporto maršrutais tarp ES ir JK ir išaugo jų paklausa, ir kad kai kurie tiekėjai renkasi tiesioginius skrydžius, kad išvengtų sudėtingų kelionių keliais; pabrėžia, kad dėl administracinės naštos, susijusios su sausumos maršrutų jungtimis, šie tiesioginiai maršrutai yra patogesnė galimybė; pripažįsta didelį prekybos žemės ūkio produktais iš Jungtinės Karalystės į ES šalis įvairinimą ir keltų paslaugų svarbą sudarant sąlygas tokiai prekybai; ragina daugiau investuoti į šiuos tiesioginius jūrų maršrutus, kurie yra itin svarbūs žemės ūkio sektoriui;
  3. pabrėžia, kad vien dėl to, jog padaugėjo tvarkytinų dokumentų ir susijusių administracinių išlaidų, kai kurios įmonės negalėjo tęsti ES ir JK prekybos, o kitoms teko patirti didelių išlaidų ir prisitaikyti;

4. susirūpinęs pažymi, kad Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nepakankamai sumažinti dėl „Brexit’o“ kilę sunkumai, susiję su sezoninių darbuotojų įdarbinimu; pabrėžia, kad šis stygius daro didelį neigiamą poveikį žemės ūkio sektoriui, pvz., kai nuimamas pasėlių derlius;
5. susirūpinęs pažymi, kad ES valstybės narės kartais nenuosekliai ar nelogiškai taiko taisykles, susijusias su JK pagamintų sudedamųjų dalių, reikalingų ES gamintojams, judėjimu;
6. palankiai vertina Susitarimą dėl Vindzoro sistemos, ypač jo nuostatas dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių, nes jis palengvins prekybos santykius tarp JK pagrindinės teritorijos ir Šiaurės Airijos ir padės išspręsti problemas, susijusias su Protokolu dėl Airijos ir Šiaurės Airijos; vis dėlto primena, kad Vindzoro sistema nesuteikia įmonėms jokių alternatyvų dabartinei ES ir JK prekybos tvarkai;
7. pabrėžia, kad JK reikalavimai dėl nereikalingų garantijų, susijusių su tam tikromis gyvūnų ligomis, neatitinka Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijų standartų; apgailestauja dėl to, kad Jungtinė Karalystė nesilaiko įpareigojimo suderinti savo sertifikavimo reikalavimus su tarptautiniais standartais;
8. pažymi, kad keletas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatų, visų pirma jo nuostatos dėl sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių, dar neįgyvendinta; pabrėžia, kad reikia pripažinti, jog visapusiškai įgyvendinus šias nuostatas bus dar daugiau prekybos išskiepimų;
9. palankiai vertina tai, kad į Vindzoro sistemą įtrauktos sėklinės bulvės; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad dar nepateikta jokie alternatyvaus sprendimo dėl sėklinių bulvių importo iš Jungtinės Karalystės į ES, taip pat dėl sėklinių bulvių eksporto iš ES į Jungtinę Karalystę, ir kad JK abejoja ES nepriklausančioms valstybėms taikomomis ES taisyklėmis, kurios dabar taikomos JK; atkreipia dėmesį į tai, kad sėklinių bulvių sektorius yra pritaikytas prie konkrečių agronominių sąlygų, todėl reikia pragmatiškų sprendimų, kad abi pusės galėtų toliau tiekti sėklines bulves ir jomis prekiauti;
10. pabrėžia, kad būsimuose prekybos susitarimuose, kurių šalis yra ES arba Jungtinė Karalystė, reikia pripažinti unikalų Airijos Respublikos ir Šiaurės Airijos mišrios kilmės produktų statusą;
11. apgailestauja dėl poveikio ES ir JK prekybos santykiams, t. y. dėl to, kad padaryta nedidelė pažanga skatinant JK pripažinti ES skaitmeninius sanitarijos ir fitosanitarijos sertifikatus ir kad techninės diskusijos dėl sertifikatų iki šiol nedavė perspektyvių rezultatų; susirūpinęs atkreipia dėmesį į finansinę ir administracinę našą, užkraunamą dėl dabartinės rankinės sistemos; primygtinai ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę paspartinti perėjimą prie skaitmeninės sistemos;
12. pabrėžia, kad dėl visapusiško patikrinimų kertant sieną įgyvendinimo pagal JK sienų tikslinio veikimo modelį rasis papildomų išlaidų ir nelankstumas ES eksportuotojų atžvilgiu bei papildomų vertės grandinės sutrikimų, ypač greitai gendančių produktų atveju, ir kad skubiai reikia veiksmingų skaitmeninių sprendimų; šiuo atžvilgiu teigiamai vertina tai, kad rizikos kategorijų ir duomenų naudojimo bei skaitmeninimo siekiant supaprastinti procesą klausimais JK požiūris yra panašus į ES požiūrį;

13. pabrėžia, kad, nors ES pasiūlyti laikinieji susitarimai leido laikinai pagerinti padėtį, reikalingi struktūriniai sprendimai, kad JK pripažintų ES bepopierius sertifikatus;
14. daro išvadą, kad apskritai „Brexit’as“ padarė neigiamą poveikį ES ir JK prekybos srautams; pabrėžia, kad tęsti derinimo procesą ir bendradarbiauti ieškant prekybos žemės ūkio maisto produktais sprendimų atitinka ir JK, ir ES interesus;
15. pripažįsta, kad reikia toliau daryti pažangą siekiant užtikrinti veterinarinių vaistų prieinamumą Šiaurės Airijoje, kad būtų išlaikyta gyvūnų gerovė ir apsirūpinimo maistu saugumas;
16. pabrėžia, kad reguliavimo skirtumai didės tiek griežtinant ES standartus, tiek keičiant JK taisykles, tiek visiškai nustojus taikyti visas Jungtinėje Karalystėje dar taikomas ES taisykles; pabrėžia, kad šie skirtumai visų pirma bus susiję su naujais genomikos metodais, naujais maisto produktais, maisto sauga, ženklinimu ir gyvūnų gerove; pripažįsta, kad dėl šio nesutapimo įmonės netgi gali būti priverstos Jungtinėje Karalystėje ir ES parduoti skirtingus produktus; taip pat pabrėžia, kad dėl to, jog JK nepriklauso ES skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemai (RASFF), reagavimo į maisto produktų saugos incidentus laikotarpis gali būti ilgesnis;
17. patvirtina, kad 2022 m. gegužės mėn. Jungtinė Karalystė pateikė Genetikos technologijų (tiksliojo veisimo) įstatymo, kuriuo nustatomos naujos organizmų, gautų vykdant tikslųjį veisimą, išleidimo į aplinką ir pardavimo Anglijoje taisyklės, projektą;
18. ragina ES paspartinti teisės aktų dėl naujų veisimo metodų taikymo priėmimą, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ES ūkininkams, kartu tvariai didinant derlių ir didinant kultūrinių augalų atsparumą klimato kaitai ir naujiems patogenams, ypač atsižvelgiant į žalingus organizmus, potvynius, sausras, vandens trūkumą ir kitas ekstremalias meteorologines sąlygas, nuo kurių kenčia vis daugiau valstybių narių;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl būsimų ES ženklinimo reglamentų pakeitimų ypač daug sunkumų kils įmonėms, naudojančioms tas pačias pakuotes tiek ES, tiek JK rinkose;
20. taip pat pabrėžia, kad dėl didėjančių reglamentavimo skirtumų gali kilti konkurencinė grėsmė ES maisto produktų eksportui į JK, atsižvelgiant dar ir į būsimus JK ir kitų valstybių sudarytus prekybos susitarimus, dėl kurių padidės konkurentų dalis JK rinkoje;
21. pabrėžia, kad reikia atidžiau stebėti reglamentavimo skirtumus, kad būtų žinoma apie šių reglamentavimo skirtumų poveikį verslui ir būtų galima padėti jį kuo labiau sumažinti, ir užtikrinti tikrumą siekiant ilgalaikio planavimo;
22. pabrėžia, jog norint, kad būsimi ES ir JK prekybos santykiai klestėtų, turi būti sukurta visapusiška sistema, kuri leistų kuo labiau suderinti žemės ūkio maisto produktų eksporto ir importo sritį; atsižvelgdamas į tai pabrėžia specialiųjų prekybos komitetų, kuriuose galima sutelkti informaciją ir ekspertines žinias, svarbą; pabrėžia, kad suinteresuotųjų subjektų, pramonės ir valdžios institucijų keitimasis informacija ir konsultacijos gali padėti išvengti paskutinę minutę daromų reglamentavimo pakeitimų, turinčių įtakos sienų kontrolei;
23. pabrėžia, kad reikia sukurti ir naudoti reguliaraus dalyvavimo sistemą siekiant

užtikrinti, kad ES ir Jungtinė Karalystė būtų susipažinusios su būsimomis teisėkūros darbo programomis ir visais galimais būsimais teisėkūros skirtumais prieš juos įgyvendinant; pažymi, kad ES ir JK parlamentinė partnerystės asamblėja galėtų sudaryti tam palankesnes sąlygas;

24. primygtinai ragina ES ir JK specialųjį prekybos komitetą sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių klausimams skubiai tęsti darbą siekiant parengti skaitmeninį sertifikatą, kuris būtų suderinamas ir veiksmingas sprendimas ir kurį taikant būtų laikomasi aukštų bendrų saugos standartų, ypač atsižvelgiant į tai, kad netrukus bus pradėtas taikyti JK sienų tikslinio veikimo modelis;
25. primygtinai ragina ES ir JK specialųjį prekybos komitetą sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių klausimams pasirūpinti, kad būtų palaikomi glaudūs darbo santykiai tarp RASFF ir JK skubių pranešimų apie maisto saugą sistemos, siekiant užtikrinti visapusišką apsaugą ES, JK ir už jų ribų;
26. ragina Komisiją užtikrinti, kad taisyklės dėl ES gamintojams reikalingų JK sudedamųjų dalių būtų nuosekliai taikomos visose ES valstybėse narėse;
27. ragina Komisiją parengti lentelę, kurioje būtų palygintos tarifinės kvotos, muitai ir netarifinės kliūtys įvairių kategorijų produktams, taikomi ES ir Jungtinės Karalystės prekybai ir ES prekybai su kitais partneriais;
28. ragina Komisiją įvertinti pagal Susitarimą dėl išstojimo suteikiamą ES geografinių nuorodų apsaugos Jungtinėje Karalystėje lygį ir pradėti diskusijas su JK dėl naujų nuostatų, susijusių su nuo 2021 m. sausio mėn. įregistruotų ES geografinių nuorodų apsauga;
29. ragina Komisiją išsamiai ir nedelsiant informuoti Parlamentą apie visus sunkumus, kurių gali kilti, visų pirma apie galimus tų susitarimų pažeidimus, dėl kurių kiltų pavojus ES ūkininkų, žemės ūkio maisto produktų gamintojų ir šio sektoriaus darbuotojų vienodoms sąlygoms ir sąžiningai konkurencijai;
30. ragina Komisiją parengti strategiją dėl ES ir JK prekybos žemės ūkio maisto produktais ateities, ypač atsižvelgiant į būsimus laisvosios prekybos susitarimus, kuriuos JK planuoja sudaryti su kitais prekybos partneriais; ragina Komisiją reguliariai informuoti Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą apie esamą ES ir JK prekybos žemės ūkio produktais padėtį;
31. pabrėžia ilgalaikį „Brexit’o“ poveikį, kuris bus juntamas dar daug metų; pabrėžia, kad „Brexit’as“ turi išlikti svarbiu politiniu prioritetu dabar ir vidutinės trukmės laikotarpiu.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	28.6.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 38 -: 6 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Attila Arakovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Paola Ghidoni, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Elena Lizzi, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Asim Ademov, Rosanna Conte, Pär Holmgren, Jan Huitema, Tom Vandenkendelaere

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

38	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton, Elena Lizzi
PPE	Asim Ademov, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Tom Vandenkendelaere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Jan Huitema, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Daniela Rondinelli
The Left	Luke Ming Flanagan, Eugenia Rodríguez Palop

6	-
ID	Ivan David
S&D	Maria Noichl
Verts/ALE	Benoît Bêteau, Martin Häusling, Pär Holmgren, Bronis Ropé

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

20.7.2023

PRAMONĖS, MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR ENERGETIKOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos (2022/2188(INI))

Nuomonės referentas (*): Dan Nica

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

Energetika

1. atsižvelgdamas į vykstantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir tebesitęsiančią energetikos krizę, pabrėžia, kad vėl svarbu stiprinti ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą energetikos srityje, kad jos nekeltų pavojaus viena kitai; pabrėžia, kad svarbu kuo labiau padidinti abipusę naudą integruotoje ir tarpusavyje sujungtoje energetikos sistemoje, grindžiamoje bendrais techniniais ir rinkos principais; pažymi, kad 2022 m. prekyba energija tarp ES ir Jungtinės Karalystės gerokai išaugo;
2. ragina laikytis subalansuoto ir koordinuoto požiūrio siekiant žaliojo kurso tikslų ir plano „REPowerEU“ tikslų bei siekiant ES ir Jungtinės Karalystės energetinės nepriklausomybės; ragina abi šalis stiprinti technologinį bendradarbiavimą, įgūdžių ugdymą ir keitimąsi duomenimis energetikos sektoriuje; pabrėžia bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, be kita ko, Euratomo sistemoje, svarbą ypatingos svarbos technologijų, būtinų skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai, srityje;
3. palankiai vertina tai, kad Jungtinė Karalystė ir ES dar kartą patvirtino savo užmojus dėl energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos iki 2030 m.; palankiai vertina susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo jūrų energijos srityje; pabrėžia, kad bendradarbiavimas plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių technologijas yra svarbus tiek Sąjungai, tiek Jungtinei Karalystei, ir ragina toliau plėtoti energetikos technologijas, padėsiančias siekti klimato kaitos tikslų; ragina sukurti veiksmingą elektros energijos srautų prekybos susitarimų ir energijos rinkos stabilumo bei nuspėjamumo sistemą, kad būtų užkirstas kelias manipuliavimui kainomis ir rinka; ragina paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą Šiaurės jūroje, kartu užtikrinant gerą teritorijų planavimą;
4. yra susirūpinęs dėl bendros sąnaudų ir naudos analizės, kurią atitinkami perdavimo sistemos operatoriai pateikė 2021 m. gegužės mėn., rezultatų, iš kurių matyti didelė

manipuliavimo rinka ir jos trikdymo rizika; primena, kad į pasiūlymą persvarstyti Reglamentą dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo¹ įtrauktos naujos nuostatos dėl rinkos priežiūros, taikomos trečiųjų valstybių gamintojams, ir kad jos turėtų būti taikomos Jungtinei Karalystei, siekiant padidinti rinkos stabilumą ir nuspėjamumą; ragina abi šalis dėti daugiau pastangų siekiant parengti prekybos elektros energijos srautais tarp ES ir Jungtinės Karalystės susitarimus, kaip numatyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 312 straipsnyje;

5. primena, kad tvirtų Jungtinės Karalystės ir ES energijos rinkų ryšių išlaikymas, be kita ko, visapusiškai pasinaudojant esamomis ir planuojamomis elektros energijos jungtimis, yra naudingas visiems, ir ragina koordinuotai plėtoti ES ir Jungtinės Karalystės ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, ypač energetikos sektoriuje, siekiant padidinti jų patikimumą ir sumažinti infrastruktūros ir energijos tiekimo sutrikimų tikimybę;
6. atkreipia dėmesį į unikalią Airijos salos padėtį prekybos elektros energija su Jungtine Karalyste požiūriu, ir pažymi, kad bet koks bendrosios elektros energijos rinkos sutrikdymas turėtų neigiamų pasekmių Airijos salos vartotojams ir įmonėms; ragina toliau taikyti ES energetikos *acquis* Šiaurės Airijoje, nes Jungtinei Karalystei išstojus iš ES tai yra būtina siekiant užtikrinti bendrosios elektros energijos rinkos tęstinumą Airijos saloje;
7. pabrėžia, kad galiojančiuose energetikos teisės aktuose tiesiogiai nenagrinėjami jokie ES ir Jungtinės Karalystės santykių aspektai, ir ragina suderinti šios srities politiką, visų pirma dėl energijos paklausos mažinimo, energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumų skatinimo, atsižvelgiant į aiškų abiejų šalių ryšį ir į tai, kad bet kokie priimti sprendimai daro poveikį joms abiem;
8. mano, kad bendros jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir vamzdynų infrastruktūros taisyklės yra labai svarbios siekiant palengvinti komercinius susitarimus šiose srityse su Jungtine Karalyste, atsižvelgiant į antrąjį Šiaurės jūros aukščiausiojo lygio susitikimą, 2023 m. balandžio mėn. vykusį Ostende, kuriame susitarta labiau koordinuotai išnaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą;
9. yra susirūpinęs dėl to, kad tarp Jungtinės Karalystės ir ES nebuvo pasiektas joks svarbus ilgalaikis susitarimas dėl prekybos elektros energija; atkreipia dėmesį į tai, kad Šiaurės jūra yra atsinaujinančiosios energijos šaltinis, ir pabrėžia Jungtinės Karalystės pakrančių atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ES;
10. mano, kad susitarimas dėl bendradarbiavimo energetikos srityje, kuris turėtų būti suderintas su bendru susitarimu dėl būsimų santykių ir grindžiamas tvirtu valdymu ir vienodomis sąlygomis, atitiktų abipusį abiejų šalių interesą užtikrinti nuolatinius energijos srautus, nes dabartinės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatos baigia galioti 2026 m. birželio mėn., nors jas ir galima pratęsti;

---

¹ 2023 m. kovo 14 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, siekiant pagerinti Sąjungos apsaugą nuo manipuliavimo rinka didmeninėje energijos rinkoje, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011 ir (ES) 2019/942 (COM(2023)0147).

Moksliniai tyrimai

11. apgailestauja dėl to, kad Jungtinei Karalystei išstojus iš ES ji prarado galimybę dalyvauti ES mokslinių tyrimų programose, ir pabrėžia tolesnio ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje svarbą bei abipusę naudą;
12. atkreipia dėmesį į pereinamojo laikotarpio priemones, taikomas potencialiems Jungtinės Karalystės dalyviams „Europos horizontas“ programose, ir apgailestauja, kad dotacijų susitarimai dar negali būti pasirašyti, nes jie priklauso nuo Jungtinės Karalystės prisijungimo; ragina Komisiją ir Jungtinę Karalystę pasiekti sąžiningą, subalansuotą ir abipusiškai naudingą susitarimą dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“;
13. palankiai vertina Vindzoro susitarimą ir ragina palaikyti konstruktyvius Jungtinės Karalystės vyriausybės ir Komisijos santykius siekiant sudaryti veiksmingo bendradarbiavimo ir dalyvavimo ES programose pagrindą, įskaitant galimą prisijungimą prie programos „Europos horizontas“ pagal esamas ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taisykles;
14. primena, kad 2027 m. pabaigoje programa „Europos horizontas“ baigsis, ir pabrėžia, kad labai svarbu daugiau neatidėlioti galimo susitarimo dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“, nes tai keltų pavojų tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės mokslo bendruomenės konkurencingumui ir inovacijoms;
15. pabrėžia, kad bet koks galimas susitarimas dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ turėtų būti taikomas tik dabartinei programai, nedarant poveikio Jungtinės Karalystės dalyvavimui būsimose ES mokslinių tyrimų programose; ragina visapusiškai įtraukti Europos Parlamentą į būsimą Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ įgyvendinimą;
16. pabrėžia, kad Jungtinės Karalystės dalyvavimo programoje „Europos horizontas“ bendriesiems principams turėtų būti taikomos sąlygos, nustatytos atitinkamose priemonėse, ir bendradarbiaujant su Jungtine Karalyste turėtų būti atsižvelgiama į ES strateginius tikslus;
17. pabrėžia, kad turi būti užtikrinta tinkama Jungtinės Karalystės įnašų į programą „Europos horizontas“ ir naudos, kurią ji gautų mainais, pusiausvyra, ir pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į platesnę ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo naudą; palankiai vertina Komisijos geranorišką požiūrį į pakartotines derybas dėl Jungtinės Karalystės įnašų ir tikisi, kad pastaroji laikysis panašaus ir lankstaus požiūrio;
18. ragina Jungtinę Karalystę dar kartą apsvarstyti prisijungimą prie programos „Erasmus+“, nes tai padidintų galimybes vykdyti studentų mainų ir bendradarbiavimo projektus švietimo ir mokymo srityse;

Skaitmeninė sritis

19. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pagrįstas konkurencijos reformas skaitmeniniame sektoriuje, laikantis Skaitmeninių rinkų akto ir Skaitmeninių paslaugų akto, siekiant

užtikrinti, kad jomis visame pasaulyje būtų sukurtos atviros, konkurencingos ir sąžiningos skaitmeninės rinkos;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad gali kilti sunkumų, susijusių su ES ir Jungtinės Karalystės reguliavimo skirtumais skaitmeninės politikos srityje; pabrėžia, kad reikia bendradarbiauti užtikrinant skaitmeninių ryšių atsparumą, ypač internetu, ir dalyvauti bendruose veiksmuose, kuriais siekiama didinti kibernetinį saugumą; ragina stiprinti bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, atsižvelgiant į jo reikšmę tiek ES, tiek Jungtinei Karalystei įvairiose abipusio intereso srityse, ypač skaitmeniniame ir finansų sektoriuose, IT, gynybos, energetikos ir MTP sektoriuose;
21. pakartoja, kad reikia bendradarbiauti skatinant skaidrius ir pagrįstus tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų tarifus, siekiant apsaugoti ES ir Jungtinės Karalystės vartotojus;
22. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti aukšto lygio duomenų apsaugos standartus perduodant ir tvarkant asmens duomenis tarp abiejų šalių, ir ragina ES ir Jungtinę Karalystę reguliariai keistis informacija apie teisinius ir politinius pokyčius per specialiuosius komitetus ir Partnerystės tarybą;

Pramonė

23. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti glaudų bendradarbiavimą pramonės politikos srityje; pabrėžia, kad Jungtinė Karalystė neturėtų naudotis savo privilegijuota padėtimi rinkoje siekdama tiesioginės naudos ir pažeisdama ES vidaus rinkos principus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	19.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 65 –: 0 0: 7
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Vasile Blaga, Michael Bloss, Paolo Borchia, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Nicola Danti, Marie Dauchy, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Jens Geier, Nicolás González Casares, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Seán Kelly, Zdzisław Krasnodębski, Andrius Kubilius, Thierry Mariani, Marisa Matias, Marina Measure, Dan Nica, Niklas Nienass, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Manuela Ripa, Robert Roos, Sara Skytvedal, Maria Spyraiki, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Damian Boeselager, Franc Bogovič, Francesca Donato, Matthias Ecke, Ladislav Ilčić, Elena Lizzi, Dace Melbārde, Jutta Paulus, Massimiliano Salini, Jordi Solé, Susana Solís Pérez, Ivan Štefanec, Nils Torvalds, Emma Wiesner
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Rosanna Conte, Arnaud Danjean, César Luena, Nicola Procaccini, Elżbieta Rafalska, Antonio Maria Rinaldi, Daniela Rondinelli, Nacho Sánchez Amor, Edina Tóth

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

65	+
ID	Paolo Borchia, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Elena Lizzi, Thierry Mariani, Antonio Maria Rinaldi
NI	Francesca Donato, Edina Tóth
PPE	François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Arnaud Danjean, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Dace Melbārde, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Sara Skyttedal, Maria Spyraki, Ivan Štefanec, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Emma Wiesner
S&D	Beatrice Covassi, Matthias Ecke, Niels Fuglsang, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, César Luena, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Daniela Rondinelli, Nacho Sánchez Amor, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
The Left	Marisa Matias, Marina Measure
Verts/ALE	Michael Bloss, Damian Boeselager, Ignazio Corrao, Henrike Hahn, Niklas Nienass, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Jordi Solé

0	-

7	0
ECR	Ladislav Ilčić, Zdzisław Krasnodębski, Johan Nissinen, Nicola Procaccini, Elżbieta Rafalska, Robert Roos, Grzegorz Tobiszowski

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

ŽUVININKYSTĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos (2022/2188(INI))

Nuomonės referentas (*): João Albuquerque

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Žuvininkystės komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi pagal bendrą žuvininkystės politiką (BŽP)¹ reikalaujama, kad ES bet kokioje žvejybos veikloje propaguotų tos politikos tikslus ir principus ir užtikrintų jų laikymąsi nepriklausomai nuo geografinio rajono, kad būtų sudarytos vienodos veiklos sąlygos ES ir ne ES suinteresuotiesiems subjektams; kadangi pagal BŽP taip pat reikalaujama, kad ES bendradarbiautų tarptautiniu mastu, remdamasi patikimiausiomis turimomis mokslo žiniomis, ir kovotų su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba;
- B. kadangi ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo² (PBS) antros dalies penktoje antraštinėje dalyje („Žvejyba“) pripažįstama, kad svarbu išsaugoti ir tvariai valdyti jūrų biologinius išteklius ir ekosistemas remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, taip pat kad svarbu skatinti atsakingą ir tvarią žvejybos ir akvakultūros veiklą, gerą žuvininkystės valdymą bei stiprinti prekybos vaidmenį siekiant šių tikslų;
- C. kadangi Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES padarė didelį poveikį ES žvejybos laivynui ir dėl to buvo prarasta kvota, nutrauktas laivų eksploatavimas ir sutrikdytos seniai įsitvirtinusios komercinės įmonės ir prekyba;
- D. kadangi buvo sukurtas prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas³, siekiant padėti valstybėms narėms, regionams ir sektoriams įveikti neigiamus padarinius, kuriuos jie patiria dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES, ir tokiu būdu siekiant sušvelninti atitinkamas išstojimo pasekmes ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai; kadangi

¹ [2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai \(EB\) Nr. 1954/2003 ir \(EB\) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai \(EB\) Nr. 2371/2002 ir \(EB\) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB.](#)

² [Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas \(OL L 149, 2021 4 30, p. 10\).](#)

³ [2021 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1755, kuriuo sukuriamas prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas \(OL L 357, 2021 10 8, p. 1\).](#)

tai, kad pereinamuoju laikotarpiu, dėl kurio susitarta PBS, ES kvotų dalys keičiasi ir atitenka Jungtinei Karalystei, turės didelių neigiamų ekonominių pasekmių ES žvejams;

- E. kadangi Specialusis žuvininkystės komitetas parengs daugiametes išteklių išsaugojimo ir valdymo strategijas, kuriomis bus remiamasi nustatant bendrus leidžiamus sužvejoti kiekius ir kitas valdymo priemones, įskaitant išteklių, kuriems netaikomos kvotos, priemones, taip pat nustatant mokslinių duomenų rinkimo žvejybos valdymo tikslais nuostatas ir dalijantis šiais duomenimis su mokslo įstaigomis, kad jos galėtų pateikti kuo patikimesnes mokslines rekomendacijas;
  - F. kadangi Protokole dėl prieigos prie vandenų, kuris pridėtas prie PBS kaip 38 priedas, numatytas tikslinimo laikotarpis nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2026 m. birželio 30 d., per kurį kiekviena šalis kitos šalies laivams suteiks visapusišką prieigą prie savo vandenų ir galimybę žvejoti susitarime išvardytas rūšis; kadangi po šios datos ES ir Jungtinė Karalystė kasmet ves derybas dėl abipusės prieigos prie vandenų ir žuvininkystės išteklių; pabrėžia, kad reikia aiškumo dėl laikotarpio po pereinamojo laikotarpio, kad būtų galima išlaikyti investicijas šiame sektoriuje;
  - G. kadangi su energetika susijusios PBS nuostatos taip pat taikomos iki 2026 m. birželio 30 d.; kadangi vis dėlto asociacijos taryba gali pratęsti jų galiojimą iki 2027 m. kovo 31 d. ir vėliau kasmet;
  - H. kadangi pagal PBS iki 2026 m. ES laivyno žvejybos galimybių dalis Jungtinės Karalystės vandenyse palaipsniui mažinama 25 proc., o tai turės įtakos visiems ES laivyno segmentams, įskaitant mažos apimties žvejybos sektorius;
1. atkreipia dėmesį į tai, kad visas „Brexit’o“ poveikis dar nėra iki galo žinomas, be kita ko, dėl to, kad žvejybos srityje vis dar neužbaigtas visapusiškas PBS įgyvendinimas ir susitarimas bus visiškai įgyvendintas tik 2026 m. birželio 30 d. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui; pabrėžia, kad svarbu sąžiningai įgyvendinti PBS, atsižvelgiant į tai, kad vis dar kyla problemų; pritaria Komisijos įgyvendinimo ataskaitai, kad išlieka tam tikrų problemų, pvz., prekybos elektros energija susitarimų įgyvendinimas ir visapusiškas bei teisingas nuostatų dėl žuvininkystės įgyvendinimas;
  2. ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad po 2026 m. birželio 30 d. būtų išlaikyta abipusė prieiga prie vandenų ir žvejybos išteklių ir kad kvotos ES žvejams nebūtų toliau mažinamos; ragina supaprastinti ir padaryti sektoriui lengviau administruojamus mechanizmus, pagal kuriuos šalys keičiasi žvejybos kvotomis; ragina Komisiją užtikrinti, kad visi derybų su Jungtine Karalyste kanalai būtų atviri, siekiant rasti stabilius ir ilgalaikius abiem šalims naudingus sprendimus, kuriais žvejams ir visam žvejybos sektoriui būtų sudarytos stabilios ir nuspėjamos sąlygos ir kurie apimtų laikotarpį po 2026 m.; primena, kad PBS nuostatų dėl energetikos ir abipusės prieigos prie vandenų ir žuvininkystės išteklių galiojimo laikotarpiai sutampa, ir atkreipia dėmesį į numanomą šių dviejų sektorių sričių ryšį PBS;
  3. atkreipia dėmesį į unikalią Airijos padėtį dėl jos sienos su Šiaurės Airija, „kaimynystės“ susitarimą dėl abipusės prieigos prie 0–6 jūrmilių zonos ir jos istorinę priklausomybę nuo abipusės prieigos prie Jungtinės Karalystės vandenų;
  4. reiškia didelį susirūpinimą dėl netikrumo, atsiradusio dėl PBS antros dalies penktos antraštinės dalies („Žvejyba“) peržiūros nuostatos (510 straipsnis), kuri bus taikoma

- praėjus ketveriems metams po tikslinimo laikotarpio pabaigos; ragina Komisiją sparčiai, užtikrintai ir skaidriai dalyvauti derybose dėl daugiamečio susitarimo laikotarpiui po 2026 m., kartu užtikrinant sektoriaus stabilumą, ekonominį gyvybingumą ir nuspėjamumą; pabrėžia, kad šis susitarimas turi būti susietas su bendra PBS peržiūra ir kad negali būti leidžiama toliau mažinti ES kvotų dalių; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu išlaikyti visų PBS aspektų tarpusavio ryšį, visų pirma susieti Jungtinės Karalystės prieigą prie bendrosios rinkos su PBS nuostatomis dėl žuvininkystės;
5. pakartoja, kad abipusė ir nuolatinė prieiga prie vandenų ir žuvininkystės išteklių turi būti laikoma pagrindine ES ir Jungtinės Karalystės santykių dalimi ir todėl turi būti sprendžiama kartu su daugeliu klausimų, susijusių su prekyba ir prieiga prie bendrosios rinkos; primena Komisijai, kad labai svarbu užtikrinti, jog nuo 2026 m. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui PBS būtų taikomas stabiliai ir tvariai;
  6. primena, kad, jei pasibaigus tikslinimo laikotarpiui Jungtinės Karalystė nuspręstų apriboti ES žvejybos laivų prieigą prie Jungtinės Karalystės vandenų, ES galėtų imtis priemonių savo interesams apsaugoti; primena, kad pagal patį PBS šios priemonės apima Jungtinės Karalystės žuvies importui taikomų tarifų ar kvotų atkūrimą ir kitų PBS dalių sustabdymą, jei kiltų didelių ekonominių ar socialinių sunkumų ES žvejų bendruomenėms pavojus; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu ES turėtų apsvarstyti galimybę susieti kitas konkrečias PBS dalis, pvz., Jungtinės Karalystės prieigą prie Europos elektros energijos rinkos, taip pat kitus atitinkamus sektorius pagal PBS, su ES prieiga prie Jungtinės Karalystės vandenų ir žuvininkystės išteklių;
  7. pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti, kad PBS būtų visapusiškai įgyvendintas, turėtų būti naudojamos ir išnaudojamos visos atitinkamos teisinės priemonės, įskaitant priemones, susijusias su prieiga prie rinkos, taip pat visos PBS numatytos kompensacinės ir atsakomosios priemonės ir ginčų sprendimo mechanizmai;
  8. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms greičiau ir visapusiškai pasinaudoti prisitaikymo prie „Brexit‘o“ rezervo lėšomis siekiant skatinti ir remti žuvininkystės sektorių ir poveikį patiriančias pakrančių bendruomenes, taip pat kompensuoti visų laivynų patiriamus nuostolius, įskaitant nuostolius, patiriamus mažos apimties žvejybos laivų; apgailestauja, kad prisitaikymo prie „Brexit‘o“ rezervas nėra naudojamas siekiant padėti didmeninei prekybai ir perdirbimo sektoriams, kurie labai nukentėjo nuo šios krizės;
  9. ragina Jungtinę Karalystę susilaikyti nuo bet kokių diskriminacinių vienašalių techninių priemonių priėmimo; pakartoja, kad PBS numatyta, jog techninės priemonės turėtų būti proporcingos, pagrįstos patikimiausiomis mokslinėmis rekomendacijomis, vienodai taikomos abiejų šalių laivams ir apie jas turi būti pranešta iš anksto; pabrėžia Specialiojo žuvininkystės komiteto vaidmenį siekiant bendro požiūrio į technines priemones ir aptariant bet kokias priemones, apie kurias viena šalis gali pranešti kitai šaliai; primena, kad pagal PBS kiekviena šalis įpareigojama tiksliai pagrįsti, kad bet kokių šioje srityje taikomų priemonių pobūdis yra nediskriminacinis ir primena, kad būtina užtikrinti ilgalaikį aplinkos tvarumą, remiantis moksliniais patikrinamais duomenimis; pakartoja, jog labai pageidautina, kad Jungtinė Karalystė kuo labiau laikytųsi ES taisyklių; pabrėžia, kad šiuo klausimu reikėtų labiau koordinuoti veiksmus su ES ir kad turėtų būti nustatytos tinkamos pranešimo ir dalyvavimo procedūros; ragina Komisiją ypač budriai stebėti, ar laikomasi šių sąlygų, ir griežtai reaguoti, jei

Jungtinė Karalystė imtusi diskriminacinių veiksmų;

10. ypač pabrėžia, kad saugomų jūrų teritorijų nustatymas turi būti nediskriminacinis, pagrįstas moksliniais duomenimis ir proporcingas; pabrėžia, kad saugomos jūrų teritorijos turėtų būti nustatytos su aiškiai apibrėžtais apsaugos tikslais ir neturėtų būti naudojamos kaip priemonė riboti užsienio laivų prieigą prie vandenų; atsižvelgdamas į tai, apgailestauja dėl vienašališko požiūrio, kurio Jungtinė Karalystė laikėsi aplink Dogerio banką nustatydama teritorijas, kuriose ribojama žvejyba, ir dėl to, kad Jungtinė Karalystė planuoja naudoti šias teritorijas kitai ekonominei veiklai;
11. prieštarauja visiems vienašališkai priimamiems sprendimams, kuriais nustatomos žvejybos galimybės ir kurie prieštarauja tarptautinės teisės nuostatomis arba patikimiausioms turimoms mokslinėms rekomendacijoms, taigi kelia abejonių dėl tarptautinių susitarimų patikimumo ir kenkia tausiam bendrų išteklių naudojimui; primygtinai ragina Komisiją imtis visų būtinų ir proporcingų priemonių, siekiant išspręsti ginčus su atitinkamais tarptautiniais partneriais ir užtikrinti tarptautinių prievolių vykdymą;
12. primena, kad „Brexit’as“ pakeitė Šiaurės Atlanto šalių santykius; mano, kad „Brexit’as“ neturėtų būti naudojamas siekiant manipuliuoti kvotų paskirstymu pagal Šiaurės susitarimus; primygtinai reikalauja, kad būtų laikomasi ankstesnio žvejybos galimybių paskirstymo, kuris visada buvo nustatomas remiantis patikimiausiais turimais moksliniais duomenimis ir rekomendacijomis; ragina Komisiją pasiekti stabilius ir ilgalaikius žvejybos valdymo susitarimus su partneriais šiaurės rytu Atlante;
13. reiškia susirūpinimą dėl ES laivų licencijavimo; pažymi, kad laivai, kurių ilgis mažesnis nei 12 metrų, buvo vieni iš labiausiai nukentėjusių dėl vėlavimo išduoti žvejybos licencijas arba licencijų neišdavimo, nes daugelyje jų per visą ataskaitinį laikotarpį nebuvo įrengtos laivų stebėjimo sistemos; apgailestauja, kad PBS nebuvo atsižvelgta į pagal ES reglamentus taikomas laivų stebėjimo sistemų taisykles, kurios taip pat buvo privalomos Jungtinei Karalystei iki „Brexit’o“; primygtinai ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant susitarti dėl neišspręstų licencijavimo klausimų, įskaitant licencijuotų žvejybos laivų prieigos prie Jungtinės Karalystės vandenų ir Karūnos priklausinių vandenų apimtį, taip pat kartu su Jungtine Karalyste parengti praktiškai įgyvendinamą būsimą licencijų išdavimo sistemą;
14. pažymi, kad klausimai, susiję su ES laivų licencijavimu, daro didelį poveikį smulkiesiems žvejams, ypač iš šiaurės Prancūzijos ir Normandijos, nes šie laivai negali pakeisti savo žvejybos plotų;
15. primygtinai ragina PBS šalis dėti daugiau pastangų siekiant tarptautiniu mastu skatinti tausiąją žvejybą ir gerą žuvininkystės valdymą, skatinant steigti regionines žuvininkystės valdymo organizacijas; primygtinai ragina Komisiją bendradarbiauti su Jungtinės Karalystės valdžios institucijomis ir kitomis susijusiomis šalimis steigiant regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją pietų Atlante;
16. reiškia susirūpinimą dėl žvejybos veiklos perkėlimo poveikio įgyvendinus PBS, ypač Lamanšo sąsiauryje; ragina Komisiją pasiūlyti regioninį Lamanšo sąsiaurio ir Šiaurės jūros valdymo planą siekiant sušvelninti šį poveikį ir išvengti peržvejavimo;
17. primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad priimant visus sprendimus pagal

PBS būtų paisoma įvairių institucijų prerogatyvų ir būtų laikomasi atitinkamų teisėkūros procesų, visų pirma su techninėmis priemonėmis susijusių sprendimų atveju;

18. palankiai vertina tai, kad tiek ES, tiek Jungtinė Karalystė yra Kovos su NNN žvejyba veiksmų aljanso, įsteigto 2022 m. birželio mėn. siekiant skatinti pastangas ir veiksmus kovojant su NNN žvejyba tarptautiniu lygmeniu, narės;
19. primena, kad pagal PBS leidžiama susitarimo šalims konsultuotis su pilietine visuomene; todėl ragina žuvininkystės sektoriaus, regionų valdžios institucijų, pakrančių bendruomenių ir kitų suinteresuotųjų subjektų atstovus aktyviai dalyvauti stebint, kaip laikomasi PBS, ir jį įgyvendinant; primygtinai ragina Komisiją stengtis šiuo tikslu įsteigti ES vidaus žuvininkystės sektoriaus vidinę patariamąją grupę, nedarant poveikio esamoms patariamosioms taryboms;
20. pakartoja savo raginimą Komisijai imtis savo, kaip ES atstovės, vaidmens santykiuose su ES nepriklausančiomis šalimis, kad ji galėtų pasiūlyti tvirtesnius dalyvaujamojo valdymo modelius ir bendrą valdymą tarpvalstybiniais atvejais su ES nepriklausančiomis šalimis;
21. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad Specialiojo žuvininkystės komiteto darbas būtų skaidrus ir kad Parlamentas būtų reguliariai informuojamas apie šį darbą ir priimtus sprendimus; ragina, kaip jau anksčiau yra raginęs šis Parlamentas⁴, kad Žuvininkystės komiteto techninio lygmens atstovai būtų pakviesti dalyvauti Specialiojo žuvininkystės komiteto posėdžiuose kaip stebėtojai.

---

⁴ [2022 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žvejybos Lamanšo sąsiauryje, Šiaurės jūroje, Airijos jūroje ir Atlanto vandenyne ateities Jungtinei Karalystei išstojus iš ES \(OL C 434, 2022 11 15, p. 2\).](#)

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	27.6.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 –: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Clara Aguilera, João Albuquerque, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Luke Ming Flanagan, Ska Keller, Gabriel Mato, Grace O’Sullivan, Nikos Papandreou, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Fabienne Keller

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

25	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Fabienne Keller
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić, Nikos Papandreou
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

18.7.2023

VIDAUS RINKOS IR VARTOTOJŲ APSAUGOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentė (*): Anna Cavazzini

(*). Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. A. kadangi pereinamojo laikotarpio pabaigoje Jungtinė Karalystė ir ES sukūrė dvi atskiras muitų teritorijas ir dvi atskiras prekių ir paslaugų rinkas, ir kiekviena iš jų turi savo reguliavimo tvarką;
- B. kadangi ES ir Jungtinės Karalystės ekonominė partnerystė turėtų suteikti abipusiškai naudingų galimybių ir užtikrinti teisinį tikrumą įmonėms, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVI), ir vartotojų apsaugą; kadangi, siekiant išvengti realios sienos Airijos saloje ir taip apsaugoti visos salos ekonomiką, išsaugoti visus Didžiojo penktadienio susitarimo aspektus, užtikrinti sklandžią prekybą ir bendradarbiavimą, taip pat apsaugoti vidaus rinkos ir muitų sąjungos vientisumą, itin svarbu visapusiškai įgyvendinti Vindzoro sistemą; kadangi šie klausimai patenka į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto atsakomybės sritį;
- C. kadangi ES nedelsdama ėmėsi veiksmų įgyvendinti Vindzoro sistemą; kadangi dabar Jungtinė Karalystė turi nedelsdama įgyvendinti savo dalį;
- D. kadangi visapusiškas ES ir JK susitarimo dėl išstojimo, visų pirma Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos bei naujosios Vindzoro sistemos, nuostatų įgyvendinimas yra išankstinė sąlyga, kad Jungtinė Karalystė galėtų naudotis ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS) privalumais;
- E. kadangi visapusiškas ES ir JK susitarimo dėl išstojimo nuostatų įgyvendinimas visose srityse, pvz., prekybos prekėmis ir paslaugomis, skaitmeninės prekybos, intelektinės nuosavybės, viešojo pirkimo, aviacijos ir kelių transporto, energetikos, žuvininkystės, socialinės apsaugos koordinavimo, teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, teminio bendradarbiavimo ir dalyvavimo Sąjungos programose, yra būtina sąlyga siekiant kuo didesnio teigiamo poveikio abiem bendradarbiavimo partneriams;

- F. kadangi PBS teigiama, jog Jungtinė Karalystė ir ES siekia bendro tikslo užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir turi bendradarbiauti šioje srityje;
- G. kadangi dauguma bendradarbiavimo pastangų pagal PBS buvo iš dalies arba visiškai sustabdytos, kol bus priimtas sprendimas dėl susitarimo dėl išstoјimo įgyvendinimo, ypač kiek tai susiję su tikralaіke prieiga prie muitinės duomenų; kadangi 2023 m. kovo mėn. baigus rengti Vindzoro sistemą gali būti atnaujintas dėmesys į PBS įtrauktoms bendradarbiavimo sritims;
- H. kadangi dėl to ES ir Jungtinės Karalystės rinkos priežiūros institucijos ir muitinės beveik arba visai nebendradarbiavo produktų saugos srityje, nepaisant privalomų įsipareigoјimų pagal PBS skyrių dėl techninių prekybos kliūčių; kadangi Jungtinės Karalystės valdžios institucijos neturi prieigos prie ES „Saugos vartų“, o ES neturi prieigos prie naujos Jungtinės Karalystės produktų saugos duomenų bazės;
- I. kadangi Jungtinės Karalystės konkurencijos ir rinkų institucija nebeprіklauso ES bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklui; kadangi glaudus valdžios institucijų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija yra labai svarbus siekiant užtikrinti tinkamą vartotojų teisių įgyvendinimą ir todėl turėtų būti skatinamas;
- J. kadangi ES ir Jungtinės Karalystės teisės aktai ir atitinkamai vartotojų apsaugos nuostatos bėgant laikui skirsis vis labiau ir turės įtakos vartotoјams, ypač keleivių teisių srityje; kadangi dėl to gali prіreikti persvarstyti sprendimus dėl lygiavertiškumo; kadangi Komisija turėtų stebėti ES ir Jungtinės Karalystės teisės aktų skirtumus; kadangi galimybė susipažinti su šia skirtumų stebėsena būtų naudinga Parlamentui ir kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, nes jiems būtų sudarytos geresnės sąlygos tikrinti PBS įgyvendinimą;
- K. kadangi nuo 2021 m. visam eksportui iš Jungtinės Karalystės į ES taikomos muitinės procedūros ir patikrinimai; kadangi nuo tada, kai Jungtinė Karalystė išstoјo iš ES, ji keturis kartus atidėjo ES importo patikrinimus;
- L. kadangi dvi atskiros muitų rinkos reiškia didesnę administracinę ir ekonominę naštą, ypač MVĮ, todėl tai žalinga abiem šalims; kadangi ši padėtis susidarė vien dėl Jungtinės Karalystės savanoriško sprendimo išstoti iš Europos Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį;
- M. kadangi po netikrumo laikotarpio 2020 ir 2021 m. nei suinteresuotieji subjektai, nei Specialusis komitetas muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams nepranešė apie jokiais didelės muitinės kliūtis, trukdančias 2022 m. įgyvendinti PBS;
- N. kadangi ES vietos patarėjų grupė pagal ES ir JK PBS susitiko šešis kartus ir paskelbė PBS įgyvendinimo klausimų stebėjimo priemonę; kadangi per šiuos susitikimus paaiškėjo, kad šalių muitinių bendradarbiavimo stiprinimas yra labai svarbus klausimas;
- O. kadangi tam, kad prekėms, kuriomis tarpusavyje prekiauja ES ir Jungtinė Karalystė, būtų taikomas lengvatinis nulinio maito režimas, jos turi atitikti pagal PBS nustatytas kilmės taisykles;
- P. kadangi ES nacionalinės muitinės išreiškė susirūpinimą tiek dėl veiklos vykdytojų

kilmės savideklaracijų teisingumo, tiek dėl Jungtinės Karalystės muitinių pateiktų atsakymų dėl kilmės patikrinimų; kadangi Specialusis prekybos komitetas muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams paskelbė naujas gaires, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms;

- Q. kadangi suinteresuotieji subjektai išreiškė didelį susirūpinimą dėl Jungtinės Karalystės atitikties vertinimo įgyvendinimo; kadangi 2022 m. lapkričio mėn. buvo paskelbta apie trečią jo taikymo termino pratęsimą;
1. palankiai vertina tai, kad sudaryta Vindsoro sistema; palankiai vertina tai, kad šiuo susitarimu nustatomos naujos dalijimosi muitinės duomenimis taisyklės, siekiant suteikti prieigą tikroju laiku; atkreipia dėmesį į 2023 m. kovo 24 d. rekomendaciją dėl vykdymo užtikrinimo ir rinkos priežiūros; pabrėžia veiksmingų mechanizmų poreikį siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi reguliavimo reikalavimų, siekiant tiek įmonėms, ypač MVI, tiek piliečiams užtikrinti teisinį tikrumą, sustiprinti vartotojų apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas;
  2. atkreipia dėmesį į greitą ES reagavimą įgyvendinant Vindsoro sistemą, ir dabar tikisi, kad Jungtinė Karalystė nedelsdama įgyvendins savo dalį; be to, mano, jog labai svarbu, kad abi šalys visapusiškai laikytųsi susitarimo dėl išstojimo, jo protokolo ir Vindsoro sistemos, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Jungtinei Karalystei patekti į ES vidaus rinką pagal PBS, sykiu išsaugant vidaus rinkos ir muitų sąjungos vientisumą ir skatinant sąžiningą konkurenciją, taip pat užtikrinti teisinį tikrumą ES įmonėms prekiaujant su Jungtine Karalyste;
  3. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES ir Jungtinė Karalystė glaudžiai bendradarbiautų muitinių klausimais, be kita ko, užtikrinant veiksmingą keitimąsi informacija, konstruktyvų muitinės administracijų dialogą ir veiksmingus bendradarbiavimo metodus, taip pat sąveikią ir koordinuotą vieno langelio aplinką, ir įgyvendinant bendrus standartus ir duomenų elementus, kuriais siekiama supaprastinti muitinio įforminimo procesus siekiant visiems suinteresuotiesiems subjektams kuo labiau sumažinti administracines ir finansines išlaidas; be to, ragina Komisiją reguliariai atlikti peržiūras ir vertinimus, siekiant sumažinti nepagrįstas reguliavimo ir administracines kliūtis ir užtikrinti, kad sukurti bendradarbiavimo mechanizmai išliktų veiksmingi ir perspektyvūs;
  4. pabrėžia, kad neturi kilti pavojaus Didžiojo penktadienio susitarimo ir viso Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimui; pabrėžia glaudaus ES ir Jungtinės Karalystės muitinių bendradarbiavimo svarbą siekiant tai užtikrinti;
  5. pabrėžia PBS 96 straipsnio dėl bendradarbiavimo rinkos priežiūros ir ne maisto produktų saugos bei atitikties srityse svarbą; todėl ragina Komisiją nedelsiant jį įgyvendinti; ragina plėtoti bendras iniciatyvas ir projektus, taip pat rasti specialius ES ir Jungtinės Karalystės komunikacijos ir koordinavimo būdus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis informacija, geriausia patirtimi ir technine patirtimi rinkos priežiūros ir produktų saugos srityse; pabrėžia, kad reikia reguliariai stebėti, vertinti ir teikti ataskaitas apie 96 straipsnyje nurodyto bendradarbiavimo pažangą;
  6. ragina Komisiją derėtis su Jungtinės Karalystės konkurencijos ir rinkų institucija dėl bendradarbiavimo susitarimo siekiant keistis informacija ir geriausios praktikos

pavyzdžiais, susijusiais su veiksmingu vartotojų teisių ir apsaugos užtikrinimu, ir jį sudaryti; pabrėžia, kad toks susitarimas būtų abipusiškai naudingas;

7. ragina Komisiją reguliariai stebėti bendrą PBS poveikį vidaus rinkai ir vartotojams;
8. pabrėžia PBS nuostatų parlamentinės kontrolės svarbą siekiant užtikrinti didesnį skaidrumą ir atskaitomybę; atkreipia dėmesį į teigiamą PBS numatytos vietos patarėjų grupės vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas ES ir Jungtinės Karalystės dialogui ir bendradarbiavimui ir teikiant ekspertines žinias, vertinimus ir rekomendacijas PBS įgyvendinimo klausimais; ragina parengti Europos Parlamento ir PBS vietos patarėjų grupės bendradarbiavimo mechanizmus, kad būtų galima vykdyti atvirą dialogą ir dalytis ekspertinėmis žiniomis;
9. ragina Komisiją stebėti ir nagrinėti ES ir Jungtinės Karalystės teisės aktų skirtumus ir suteikti Parlamentui ir visuomenei prieigą prie gautų duomenų, skelbiant metines ataskaitas; pripažįsta tokio stebėjimo mechanizmo svarbą siekiant užtikrinti informacija pagrįstą sprendimų priėmimą, didinti visuomenės pasitikėjimą ir padėti geriau suprasti aplinkybes laikotarpiu po „Brexit'o“; ragina sukurti platformą, kurioje visuomenė galėtų susipažinti su naujausia informacija apie sritis, kuriose ES ir Jungtinės Karalystės teisės aktai skiriasi; ragina Komisiją visapusiškai pasinaudoti PBS numatytais taisomosiomis ir perbalansavimo priemonėmis, kad būtų pašalinti nustatyti skirtumai, dėl kurių gali susilpnėti arba sumažėti vartotojų gerovė, įskaitant vartotojų, darbuotojų ir aplinkos apsaugos lygį;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė susiaurino laikino galiojimo sąlygos taikymo sritį Paliktos galioti ES teisės (Panaikinimo ir reformų) įstatymo projekte, ir primygtinai ragina Jungtinę Karalystę į įstatymo projektą neįtraukti nuostatų, kurios prieštarauja PBS arba susitarimui dėl išstojimo.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	18.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 38 –: 0 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Deirdre Clune, David Cormand, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Kateřina Konečná, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marco Campomenosi, Claude Gruffat, Ivars Ijabs, Karen Melchior, Tsvetelina Penkova, Kosma Złotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Eric Minardi, Paulo Rangel, Grzegorz Tobiszowski

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

38	+
ECR	Adam Bielan, Eugen Jurzyca, Grzegorz Tobiszowski, Kosma Złotowski
ID	Alessandra Basso, Marco Campomenosi
PPE	Pablo Arias Echeverría, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Antonius Manders, Paulo Rangel, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Ivars Ijabs, Karen Melchior, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, René Repasi, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Claude Gruffat, Kim Van Sparrentak

0	-

3	0
ID	Markus Buchheit, Virginie Joron, Eric Minardi

Naudojami sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

19.7.2023

EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentė (*): Frances Fitzgerald

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi Europos Sąjungos (ES) ir Jungtinės Karalystės sudarytame prekybos ir bendradarbiavimo susitarime (PBS) nustatyti lengvatiniai susitarimai tokiose srityse kaip prekyba prekėmis ir paslaugomis, intelektinė nuosavybė, skaitmeninė prekyba, kelių transportas ir aviacija, viešieji pirkimai, energija, socialinės apsaugos koordinavimas, teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose, žuvininkystė, konkurencija, judumas, investicijos, teminis bendradarbiavimas ir dalyvavimas ES programose, taip pat rizikos ribojimo išlyga;
- B. kadangi Susitarimas dėl išstojimo ir PBS sudaro bendrą Jungtinės Karalystės santykių su ES pagrindą; kadangi ES ir Jungtinė Karalystė susitarė dėl abiejų susitarimų ir juos ratifikavo ir kadangi jie abu yra teisiškai privalomi pagal tarptautinę viešąją teisę; kadangi PBS yra precedento neturinčios apimties ir yra grindžiamas visapusišku Susitarimo dėl išstojimo, kuris dabar persvarstytas pagal Vindzoro sistemą, įgyvendinimu;
- C. kadangi PBS pagrįstai remiamas nuostatomis, kuriomis užtikrinamos vienodos sąlygos ir pagarba žmogaus teisėms; kadangi šiomis nuostatomis siekiama užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai ir užtikrinti, kad tiek ES, tiek Jungtinė Karalystė laikytųsi aukštų standartų tokiose srityse kaip darbuotojų teisės, aplinkos apsauga ir valstybės pagalba;
- D. kadangi PBS neapima jokių sprendimų, susijusių su lygiavertiškumu finansinių paslaugų srityje, Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos sistemos tinkamumu, laisvu asmenų ir paslaugų judėjimu arba Jungtinės Karalystės sanitariniu ir fitosanitariniu režimu;
- E. kadangi Jungtinės Karalystės paslaugų teikėjams, įskaitant finansinių paslaugų srityje, nebetaikoma kilmės šalies sistema arba veikimas visoje ES gavus leidimą vienoje valstybėje narėje, leidžiantis automatiškai patekti į visą ES bendrąją rinką;

- F. kadangi nebetaikomas automatinis profesinių kvalifikacijų, pavyzdžiui, teisininkų, buhalterių ir aktuarų, pripažinimas; kadangi susitarimu nustatoma ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo profesinių kvalifikacijų pripažinimo srityje sistema, įskaitant dialogo užmezgimą, kad būtų keičiamasi informacija apie pripažinimo procedūras ir rengiamos kvalifikacijų vertinimo gairės; atkreipia dėmesį į konkrečius sunkumus, kurie dėl to kyla Airijos saloje;
- G. kadangi pagal PBS paslaugų teikėjams ar investuotojams iš ES negali būti taikomos mažiau palankios sąlygos nei Jungtinės Karalystės ekonominės veiklos vykdytojams Jungtinėje Karalystėje ir atvirkščiai; kadangi nediskriminavimo principas taikomas įvairiai ekonominei veiklai, įskaitant paslaugų teikimą, įmonių steigimą ir intelektinės nuosavybės teisių apsaugą;
- H. kadangi pagal PBS išlieka galimybė laikinai komandiruoti aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir vykdyti trumpalaikes verslo keliones tarp ES ir Jungtinės Karalystės; kadangi dėl to tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, vykdant trumpalaikius projektus ar teikiant konsultacines paslaugas, specialistams leidžiama laikinai teikti tarpvalstybines paslaugas; kadangi specialistai vis tiek turės laikytis atitinkamų šalies, kurioje teikia paslaugas, teisės aktų;
- I. kadangi Jungtinės Karalystės viešųjų pirkimų rinkos lieka atviros vienodomis sąlygomis ES konkurso dalyviams ir atvirkščiai; kadangi abi šalys turi užtikrinti, kad viešųjų pirkimų procesas būtų sąžiningas, skaidrus ir atviras konkurencijai; kadangi Jungtinė Karalystė ir ES taip pat susitarė išlaikyti esamus viešųjų pirkimų įsipareigojimus pagal Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų, kuri dar labiau atveria jų viešųjų pirkimų rinkas kitų šalių įmonėms;
- J. kadangi šiuo metu ES ir Jungtinė Karalystė yra įsipareigojusios išlaikyti reguliavimo ir priežiūros bendradarbiavimą finansinių paslaugų srityje ir šis bendradarbiavimu grindžiamas požiūris turėtų būti ilgalaikių ES ir Jungtinės Karalystės santykių pagrindas; kadangi Komisija išplės savo laikiną leidimą, kuriuo ES bankams ir fondų valdytojams bus leidžiama naudotis Jungtinės Karalystės tarpuskaitos namais; kadangi 2023 m. gegužės 17 d. Komisija priėmė JK ir ES susitarimo memorandumo dėl bendradarbiavimo finansinių paslaugų srityje projektą, kurį paskelbė ir patvirtino Taryba ir kurį dabar ES vardu pasirašė Komisija;
- K. kadangi susitarimo memorandume aiškiai nurodoma, kad ES ir UK turi bendrą tikslą išsaugoti finansinį stabilumą, rinkos vientisumą ir investuotojų ir vartotojų apsaugą;
- L. kadangi PBS ir Susitarime dėl išstojimo sudaromos įgyvendinamos vienodos sąlygos, įskaitant valstybės pagalbos ir socialinių bei aplinkosaugos standartų srityse, kad būtų užkirstas kelias abiejų šalių interesams prieštaraujančiam reguliaciniam arbitražui;
- M. kadangi pagal PBS 774 straipsnio 3 dalį jis netaikomas Gibraltaro teritorijoje; kadangi nuo 2021 m. vyksta Jungtinės Karalystės ir ES derybos dėl Gibraltaro; kadangi pagal 2018 m. lapkričio 25 d. Komisijos, Europos Tarybos ir Ispanijos Karalystės politinį susitarimą nustatyta prievolė, kad kiekvienam sprendimui, kuriuo daromas poveikis Gibraltaro teritorijai, turi būti gautas išankstinis Ispanijos Karalystės pritarimas;
- N. kadangi pagal Protokolą dėl Šiaurės Airijos Šiaurės Airija lieka ES muitų sąjungoje ir bendrojoje prekių rinkoje, o prekybos su likusia Jungtinės Karalystės dalimi tikslais yra

trečiosios šalies jurisdikcijos dalis; kadangi dėl to Protokole reikalaujama, kad Šiaurės Airija ir toliau laikytųsi tam tikrų ES taisyklių ir reglamentų, įskaitant susijusius su muitais, prekėmis ir valstybės pagalba; kadangi ankstesniais Jungtinės Karalystės grasinimais imtis veiksmų siekiant panaikinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikciją Protokolo atžvilgiu, dėl kurio Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą prieš Jungtinę Karalystę, būtų pažeistas PBS, ypač atsižvelgiant į Šiaurės Airijos protokolą, kaip nurodyta 2022 m. Šiaurės Airijos protokolo projekte;

1. pažymi, kad 2022 m. Subsidijų kontrolės įstatymas¹, kuriuo nustatoma Jungtinės Karalystės tarptautinių įsipareigojimų dėl subsidijų kontrolės, įskaitant įsipareigojimus pagal PBS, vykdymo sistema, po to, kai jį priėmė Jungtinės Karalystės Parlamentas, gavo karališkąjį pritarimą; pritaria Komisijos nuogaštavimams² dėl paskelbtų planų įvesti vadinamuosius laisvuosius uostus, kurie gali prieštarauti šiems įsipareigojimams ir pagal PBS gali būti laikomi neleistina valstybės pagalba³; ragina Komisiją atidžiai stebėti padėtį, be kita ko, susijusią su pinigų plovimu, mokesčių slėpimu ir nusikalstama veikla, ir prireikus pradėti tolesnę pažeidimo tyrimo procedūrą;
2. pabrėžia, kad, nepaisant 2022 m. Subsidijų kontrolės akto įgyvendinimo, Jungtinės Karalystės valdžios institucijos turi toliau stengtis, kad būtų visiškai įvykdyti įsipareigojimai dėl subsidijų pagal PBS, įskaitant konkreitiems sektoriams skirtus reglamentus ar priemones; pažymi, kad ES užsienio subsidijų reglamentas įsigaliojo 2023 m. liepos mėn.⁴;
3. pažymi PBS ribotumą finansinių paslaugų srityje; pripažįsta, kad šis trūkumas yra Jungtinės Karalystės noro derybose dėl PBS nediskutuoti kitas abipusio intereso sritis pasekmė; pritaria planams įsteigti bendrą ES ir Jungtinės Karalystės finansų reguliavimo forumą, kuris palengvintų dialogą ir bendradarbiavimą finansinių paslaugų klausimais⁵; primena, kad šis forumas nebus oficiali PBS dalis ir neturi užtikrinti tokio paties lygmens prieigos ar bendradarbiavimo kaip išsamus finansinių paslaugų susitarimas;
4. pakartoja, kad sprendimai dėl lygiavertiškumo yra diskreciniai ir nėra PBS dalis; taip pat pažymi Jungtinės Karalystės sprendimus dėl lygiavertiškumo ES ir kitų ES nepriklausančių šalių, pavyzdžiui, Šveicarijos, atžvilgiu, kuriuose susitarta dėl abipusio pripažinimo statuso; primena, kad sprendimai dėl lygiavertiškumo galėtų būti naudingi ES įmonėms, nes joms būtų sudarytos palankesnės sąlygos patekti į Jungtinės Karalystės rinką, įskaitant bankininkystės, mokėjimo paslaugų, investicinių paslaugų ir draudimo sritis; pažymi, kad ES suteikė Jungtinei Karalystei lygiavertiškumo statusą tik vienoje srityje – pagrindinių sandorio šalių – ribotam laikui, kuris neseniai buvo pratęstas iki 2025 m.; ragina apsvarstyti tolesnius sprendimus dėl lygiavertiškumo tais atvejais, kai rezultatai atitinka ES standartus ir tikslus; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Komisija anksčiau yra nurodžiusi, jog JK lygiavertiškumo vertinimai galėtų būti atnaujinti, kai bus susitarta dėl susitarimo memorandumo⁶; pažymi, kad iki 2021 m.

¹ Legislation.gov.uk, [2022 m. Subsidijų kontrolės įstatymas: 23 skyrius](#), 2022 m. balandžio 28 d.

² 2022 m. gruodžio 1 d. Prekybos partnerystės komiteto posėdžio protokolas.

³ The Financial Times, „[EU to raise concerns over UK's freeports scheme](#)“, 2022 m. lapkričio 30 d.

⁴ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipiančių užsienio subsidijų (OL L 330, 23.12.2022, p. 1).

⁵ Reuters, „[EU restarts work on EU-UK regulatory forum after Northern Ireland deal](#)“, 2023 m. kovo 8 d.

⁶ <https://www.reuters.com/business/finance/britain-eu-edge-forward-with-financial-services-forum-plan-2021-02-23/>.

spalio mėn. ES priėmė 22 sprendimus dėl lygiavertiškumo Jungtinėms Amerikos Valstijoms, o Jungtinės Karalystės atveju – vieną⁷; pripažįsta, kad nors lygiavertiškumo vertinimai yra daugiausia techniniai, tačiau svarbūs platesni politiniai veiksniai, ir pritaria Komisijos pozicijai, kad sprendimai dėl lygiavertiškumo turėtų būti priimami tada, kai jie atitinka ES interesus; ragina Komisiją aptarti tolesnius sprendimus dėl lygiavertiškumo, kad tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės įmonėms būtų suteikta didesnė patekimo į rinką nauda;

5. pažymi, kad Jungtinės Karalystės vyriausybės Būsimo reguliavimo sistemos peržiūra ir vėliau paskelbtas Finansinių paslaugų ir rinkų įstatymo projektas⁸, kuriuo siūloma panaikinti, pakeisti arba iš dalies pakeisti paliktus ES teisės aktus finansinių paslaugų srityje, taip pat perduoti didesnę atsakomybę Jungtinės Karalystės reguliavimo institucijoms, rodo norą priimti kitoki nei ES finansinių paslaugų reglamentavimą; pabrėžia, kad per dideli reguliavimo skirtumai gali turėti neigiamą poveikį JK ir ES finansiniam bendradarbiavimui ir galėtų pakenkti finansiniams srautams ir finansų sektoriaus subjektų veiklai; palankiai vertina pastarojo meto ES pažangą, padarytą rengiant su finansinėmis paslaugomis susijusius teisės aktus, net ir tais atvejais, kai dėl to gali atsirasti reguliavimo skirtumų nuo Jungtinės Karalystės, įskaitant kriptovaliutų, tvaraus finansavimo, taksonomijos, įtraukimo į sąrašus ir kovos su pinigų plovimu klausimais; tačiau pripažįsta, kad Jungtinė Karalystė ir ES gali taikyti skirtingas reguliavimo sistemas finansinių paslaugų srityje ir nebūtinai laikytis suderintos reguliavimo tvarkos; remia ES teisėkūros pažangą šioje srityje; vis dėlto pabrėžia būsimo bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir dalyvavimo rengiant ir integruojant tarptautinius standartus naudą;
6. atkreipia dėmesį į Jungtinės Karalystės siekį įgyvendinant įvairias reguliavimo ir priežiūros iniciatyvas įsitvirtinti kaip pasaulinis skaitmeninių finansų ir kriptoturto centras; pabrėžia, kad svarbu plėtoti koordinuotą požiūrį ir stiprinti bendradarbiavimą kriptoturto reguliavimo ir priežiūros srityje, siekiant veiksmingai spręsti ir mažinti vartotojų apsaugai, rinkos vientisumui ir pinigų plovimui kylančią riziką, taip pat poveikį aplinkai ir užkirsti kelią reglamentavimo arbitražui;
7. pabrėžia, kad tam tikrose srityse, pvz., kapitalo reikalavimų bankų sektoriuje, tarptautiniu mastu sutarti standartai, pvz., Bazelio bankų priežiūros komiteto nustatyti standartai, tebėra reguliavimo pagrindas;
8. pažymi, kad PBS suteikia ES galimybę plėtoti ir stiprinti savo finansinių paslaugų infrastruktūrą ir kompetenciją, siekiant skatinti įmonių konkurencingumą, investicijas, ekonomikos stabilumui ir vartotojų apsaugai; tvirtai remia kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos sukūrimą, grindžiamus atviru, novatorišku ir konkurencingu požiūriu; pripažįsta, kad Londono miestas tebėra svarbus pasaulinio masto finansinių paslaugų, kuriomis galėtų pasinaudoti ES įmonės, centras⁹; pripažįsta stipraus finansinių paslaugų sektoriaus svarbą tiek ES, tiek Jungtinei Karalystei ir remia pastangas stiprinti ES finansinių paslaugų infrastruktūrą ir kompetenciją;

---

⁷ Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[1st Report of Session 2022–23: The UK-EU relationship in financial services](#)“

“, 2022 m. birželio 23 d.

⁸ Jungtinės Karalystės Parlamentas, [Finansinių paslaugų ir rinkų įstatymo projektas](#), 2023 m. gegužės 11 d.

⁹ Reuters, „[London is top global finance centre but lags in key areas, says study](#)“, 2022 m. sausio 27 d.

9. ragina Europos Sąjungą bendradarbiausi su savo tarptautiniais partneriais, įskaitant Jungtinę Karalystę ir kitus svarbius pasaulinius finansų centrus, ir skatinti finansinių paslaugų sektoriuje taikyti bendras taisykles ir standartus, siekiant palengvinti tarptautinius mainus ir užtikrinti finansų sistemos stabilumą;
10. remia Komisijos pasiūlytos Europos rinkos infrastruktūros reglamento peržiūros tikslus, susijusius su ES pajėgumų ir infrastruktūros gerinimu tarpuskaitos eurai srityje; pažymi, kad Sąjunga labai priklauso nuo tam tikrų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių tarpuskaitos namų¹⁰; pripažįsta, kad tai, jog didžioji dalis tarpuskaitos eurai yra atliekama už ES ribų, kelia strateginę riziką, be kita ko ir finansiniam stabilumui; taip pat pripažįsta, kad bet koks priverstinis perkėlimas gali sukelti trikdžių, rinkos susiskaidymo, atsakomųjų priemonių, konkurencingumo praradimo ir likvidumo sumažėjimo riziką; ragina teisėkūros institucijas remti veiksmingus, proporcingus ir netrikdančius veiksmus šioje srityje, kuriais siekiama stiprinti Sąjungos tarpuskaitos pajėgumus; pasisako už subalansuotą požiūrį, kuriuo būtų atsižvelgiama į strateginę tarpuskaitos eurai už ES ribų riziką, be kita ko ir finansiniam stabilumui, kartu sumažinant galimus rinkos trikdžius;
11. pripažįsta, kad Sąjungos atviro strateginio savarankiškumo tikslas neturėtų tapti kliūtimi, trukdančia pasinaudoti pasauliniu mastu susietos finansų sistemos teikiamais privalumais; įspėja, kad pernelyg didelis dėmesys strateginiam savarankiškumui gali sukelti izoliacionizmą ar protekcionizmą finansų sektoriuje, įskaitant prekybos ginčų ir atsakomųjų veiksmų riziką;
12. tvirtai remia tolesnį ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą abipusio intereso finansų, ekonomikos ir pinigų politikos srityse, įskaitant kovą su tarptautiniu pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, kovą su žalingais mokesčių režimais, sankcijų įgyvendinimą, kovą su sukčiavimu muitų srityje, vienodų sąlygų užtikrinimą ir pasaulinio finansinio stabilumo skatinimą;
13. primena, kad, Komisijos nuomone, Gibraltar yra¹¹ teritorija, turinčia didelių trūkumų savo kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemoje, kurie kelia didelę grėsmę ES finansinei sistemai; labai ragina į susitarimą su JK įtraukti nuostatas dėl Gibralto, kuriomis būtų garantuojama, kad kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu standartai būtų lygiaverčiai ES standartams;
14. pripažįsta, kad glaudūs Airijos ir Šiaurės Airijos ekonominiai ryšiai išliks ir toliau, nepaisant to, kad Šiaurės Airija yra paskelbtos trečiosios šalies dalis; remia šių ekonominių ryšių pripažinimą, įskaitant abiejų jurisdikcijų sandorių priežiūrą; ragina imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad tokie ryšiai nebūtų trikdomi dėl bet kokių reguliavimo ar teisinės sistemos pokyčių, ypač paslaugų, teikiamų vartotojams ir

---

¹⁰ 2022 m. gruodžio 7 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, poveikio vertinimo ataskaita, pridedama prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl priemonių, skirtų pernelyg didelėms pozicijoms trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu mažinti ir Sąjungos tarpuskaitos rinkų efektyvumui didinti, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2017/1131, ir pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaita atliekama, traktavimo iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 (SWD(2022)0697).

¹¹ Nikaragva, Pakistanas ir Zimbabvė iš šios lentelės. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0410>.

mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurie negali naudotis judumu, aspektu; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti ir toliau plėtoti glaudžius ekonominius ryšius ir kuo labiau sumažinti trikdžius po „Brexit’o“, visų pirma susijusius su šiais santykiais;

15. pripažįsta, kad įsigaliojus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimui keletas Londone įsikūrusių finansinių paslaugų įmonių paskelbė ketinančios įsteigti naują buveinę ES ir perkelti tam tikrą turtą į ES, o apskaičiuota, kad 44 proc. didžiausių JK finansinių paslaugų įmonių pranešė apie planus perkelti kai kuriuos darbuotojus ar veiklą¹², nors iki šiol iš Londono perkeltų darbo vietų skaičius yra tik 7000 ir gerokai mažesnis už pradinius 75 000 EUR įverčius¹³; remia valstybių narių pastangas pritraukti verslo investicijų po „Brexit’o“; pažymi, kad keli ES miestai, įskaitant Paryžių, Frankfurtą, Amsterdamą, Liuksemburgą ir Dubliną, po „Brexit’o“ sulaukė investicijų į finansinių paslaugų pramonę; pažymi, kad Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) atliktame nacionalinių konkurencijos institucijų veiksmų, susijusių su perkėlimu į ES JK išstojimo iš ES kontekste, tarpusavio vertinime¹⁴ nustatyta tam tikrų trūkumų, susijusių su tuo, kaip valstybių narių kompetentingos institucijos tvarkė perkėlimo procesą; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į tarpusavio vertinimo ataskaitoje nustatytą geriausią praktiką, taip pat į ESMA konkretiems sektoriams taikomus perkėlimo iš Jungtinės Karalystės į ES 27 principus¹⁵; palankiai vertina tai, kad Europos priežiūros institucijos nuolat stebi priežiūros praktiką vertinant įmonių perkėlimą į ES¹⁶; pabrėžia, kad reikia toliau dirbti siekiant baigti kurti bankų sąjungą ir sustiprinti kapitalo rinkų sąjungą, kad būtų užkirstas kelias tolesnei finansų centrų koncentracijai ir būtų naudojama masto veiksmingumo teikiama nauda;
16. primena pirmojoje bendroje deklaracijoje, pridėtoje prie PBS, prisiimtą įsipareigojimą pasirašyti ES ir Jungtinės Karalystės susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo finansinių paslaugų reguliavimo srityje, kuris nebūtų teisinis dokumentas, bet taptų reguliaraus ir struktūrizuoto bendradarbiavimo pagrindu; pažymi, kad Komisija parengė ir priėmė galutinę šio memorandumo redakciją; palankiai vertina tai, kad sėkmingai pasirašyti dvišaliai ES ir Jungtinės Karalystės reguliavimo ir priežiūros institucijų susitarimo memorandumai ES ir valstybių narių lygmenimis, įskaitant, Finansų priežiūros institucijos, Europos bankininkystės institucijos ir ESMA, daugiašalį susitarimo memorandumą su ES ir Europos ekonominės erdvės nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis; ir atskirus susitarimo memorandumus su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis¹⁷;
17. palankiai vertina tai, kad Komisija ir Jos Didenybės išdas pasirašė ES ir Jungtinės Karalystės susitarimo memorandumą dėl finansinių paslaugų bendradarbiavimo

---

¹² Tyrimas – „[Recent trends in UK financial sector regulation and possible implications for the EU, including its approach to equivalence](#)“, Europos Parlamentas, Europos Sąjungos vidaus politikos generalinis direktoratas, Ekonomikos, mokslo politikos ir gyvenimo kokybės teminis skyrius, 2023 m. vasario 8 d.

¹³ EY, „[EY Financial Services Brexit Tracker: Movement within UK financial services sector stabilises five years on from Article 50 trigger](#)“, 2022 m. kovo 29 d., Londonas; Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[1st Report of Session 2022–23: The UK-EU relationship in financial services](#)“, 2022 m. birželio 23 d.

¹⁴ ESMA42-111-7468, „Nacionalinių konkurencijos institucijų veiksmų, susijusių su perkėlimu į ES JK išstojimo iš ES kontekste, tarpusavio vertinimas“

(https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-111-7468_brexit_peer_review_report.pdf)

¹⁵ ESMA71-99-526.

¹⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-111-7468_brexit_peer_review_report.pdf.

¹⁷ Finansų priežiūros institucija, „[MoUs with European authorities in the areas of securities, investment services and asset management, insurance and pensions, and banking](#)“, 2021 m. sausio 4 d.

finansinių paslaugų srityje, kuriuo sukuriama bendradarbiavimo finansinių paslaugų reguliavimo srityje sistema, įskaitant naują reguliavimo forumą; palankiai vertina pasiūlymą, kad forumas posėdžiautų ne rečiau kaip kas pusmetį; be kita ko, pažymi, kad forumas gali aptarti bet koki klausimą, susijusį su bendradarbiavimu reguliavimo srityje finansinių paslaugų srityje, ir gali apimti keitimąsi informacija apie reguliavimo pokyčius, keitimąsi nuomonėmis apie atitinkamą politiką, taisykles ir procesus, susijusius su atidėjimo režimais, pvz., lygiavertiškumu, ir dialogą apie siūlomų priemonių rizikos analizes ir galimą ekonominį poveikį; ragina, kad dalyvius kuo skubiau pradėti susitikimus;

18. pabrėžia, kad šis forumas turi veikti skaidriai ir prireikus jame turi dalyvauti suinteresuotieji subjektai; pažymi, kad po kelerių metų neramumų ES ir JK institucijoms ir investuotojams reikia aiškumo ir teisinio tikrumo priimti verslo sprendimams ir investuoti;
19. pabrėžia, kad forumo šalys turėtų lojaliai bendradarbiauti, siekdamos užtikrinti, kad santykiai būtų konstruktyvūs ir paremti bendrais finansinio stabilumo ir vartotojų apsaugos tikslais;
20. palankiai vertina tai, kad į bendradarbiavimo reguliavimo srityje forumo kompetencijos sritį įtrauktas keitimasis nuomonėmis dėl sprendimų dėl lygiavertiškumo; Ragina reguliariai diskutuoti ir nagrinėti šiuos klausimus, ypač susijusius su finansinėmis ir investicinėmis paslaugomis, siekiant didinti prekybą ir bendradarbiavimą;
21. ragina šalis pasinaudoti forumu siekiant nustatyti ir šalinti abipuses grėsmes finansiniam stabilumui ir vartotojų apsaugai, užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui ir su jais kovoti, taip pat reaguoti į naujus pokyčius ir inovacijas rinkose, siekiant, kai įmanoma, skatinti nuoseklų požiūrį;
22. atkreipia dėmesį į forumo potencialą sukurti abiejų šalių ginčų sprendimo sistemą finansinių paslaugų reguliavimo srityje; palankiai vertina šį potencialą ir ragina abi šalis konstruktyviai ir sąžiningai bendradarbiauti;
23. ragina Komisiją išsamiai informuoti Parlamentą apie forumo ir susitarimo memorandumo veikimą;
24. tvirtai pakartoja, kad svarbu saugoti visas Didžiojo penktadienio susitarimo nuostatas ir remti taiką bei susitaikymą Šiaurės Airijoje; palankiai vertina tai, kad pasiektas susitarimas dėl Vindzoro sistemos¹⁸, kuria bus užtikrintas lankstus, bet veiksmingas Protokolo dėl Šiaurės Airijos įgyvendinimas ir Didžiojo penktadienio susitarimo laikymasis, kartu išsaugant ES bendrosios rinkos vientisumą, ir kad Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė ketinanti sustabdyti darbą, susijusį su Protokolo dėl Šiaurės Airijos įstatymo projektu, ir leisti jam nustoti galioti; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę visuose naujuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose, kuriuos ji siūlo priimti, atsižvelgti į specifines Šiaurės Airijos aplinkybes;
25. ragina Komisiją, koordinuojant veiksmus su Europos Centrinio Banku, Europos priežiūros institucijomis, Europos sisteminės rizikos valdyba ir Bendra pertvarkymo valdyba, visapusiškai informuoti Parlamentą apie prekybos ir bendradarbiavimo

---

¹⁸ Jo Didenybės Vyriausybė, „[The Windsor Framework: A new way forward](#)“, 2023 m. vasario mėn.

susitarimo įgyvendinimo stebėseną ir visus susijusius finansinių paslaugų rinkos pokyčius, kad būtų galima laiku nustatyti galimus rinkos sutrikimus ir grėsmes finansiniam stabilumui, rinkos vientisumui ir investuotojų apsaugai.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	18.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 58 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Claude Gruffat, José Gusmão, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Pedro Marques, Costas Mavrides, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Dimitrios Papadimoulis, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Stéphanie Yon-Courtin, Roberts Zile
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marc Angel, Herbert Dorfmann, Bas Eickhout, Henrike Hahn, Chris MacManus, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Erik Poulsen
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Deirdre Clune, Christian Doleschal, Kinga Gál, Gianna Gancia, Ska Keller, Liudas Mažylis, Maria Veronica Rossi, Günther Sidl, Stefania Zambelli

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Denis Nesci, Dorien Rookmaker, Roberts Zīle
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Gianna Gancia, Antonio Maria Rinaldi, Maria Veronica Rossi, Stefania Zambelli
NI	Kinga Gál
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Deirdre Clune, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Aušra Maldeikienė, Liudas Mažylis, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Engin Eroglu, Giuseppe Ferrandino, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Caroline Nagtegaal, Eva Maria Poptcheva, Erik Poulsen, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marc Angel, Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, Costas Mavrides, Alfred Sant, Joachim Schuster, Günther Sidl, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão, Chris MacManus, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Bas Eickhout, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Ska Keller, Ville Niinistö, Kira Marie Peter-Hansen

0	-

1	0
ECR	Johan Nissinen

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

19.7.2023

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentas (*): Dragoş Pişlaru

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą¹,
- atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos²,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 24 d. Europos Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2022)0126),
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 15 d. Europos Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2022 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2023)0118),
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir protokolus, ypač į pagrindines TDO priemones,
- atsižvelgdamas į JK užsienio reikalų sekretoriaus ir Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo M. Šefčovičiaus 2023 m. kovo 24 d. bendrą pareiškimą dėl Susitarimo

---

¹ OL L 149, 2021 4 30, p. 10.

² OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1.

dėl išstojimo jungtinio komiteto dešimtojo posėdžio ir Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo partnerystės tarybos antrojo posėdžio rezultatų,

- A. kadangi nuo 2021 m. sausio 1 d. ES ir Jungtinės Karalystės prekybą ir bendradarbiavimą reglamentuoja ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas; kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo institucinė struktūra buvo užbaigta ir pradėjo visapusiškai veikti 2022 m.;
- B. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatytas socialinės apsaugos koordinavimas siekiant apsaugoti asmenų, judančių tarp ES ir Jungtinės Karalystės po 2021 m. sausio 1 d., socialinės apsaugos teises; kadangi jame taip pat numatytos vienodos veiklos sąlygos, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija, išlaikant aukštą apsaugos lygį daugelyje sričių, įskaitant socialines ir darbo teises, taikant privalomus vykdymo užtikrinimo ir ginčų sprendimo mechanizmus, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis;
- C. kadangi pagrindinės teisės jungtis į organizacijas, vesti kolektyvines derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų yra įtvirtintos tarptautinėje teisėje ir neatsiejamos nuo darnaus vystymosi ir vienodų veiklos sąlygų užtikrinimo, kaip nustatyta prekybos ir bendradarbiavimo susitarime;
- D. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarime yra skyrius dėl mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), kuriame pripažįstama, kad reikia užtikrinti atvirą ir saugią rinką verslui, įskaitant MVI, ir siekiama užtikrinti, kad įgyvendinimo procese būtų atsižvelgta į jų poreikius ir jos galėtų juo pasinaudoti;
  - 1. pabrėžia aktyvaus ES ir Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės, įskaitant darbdavių organizacijas ir profesines sąjungas, taip pat NVO, dalyvavimo įgyvendinant prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą pagal 13 ir 14 straipsnius svarbą; šiuo klausimu atkreipia dėmesį į ES vietos patarėjų grupės posėdžius ir palankiai vertina 2022 m. spalio mėn. įvykusį pirmąjį Pilietinės visuomenės forumo posėdį; pabrėžia, kad svarbu tęsti šį dialogą ir bendradarbiavimą;
  - 2. su pasitenkinimu pažymi, kad iki šiol nekilo problemų įgyvendinant Protokolą dėl socialinės apsaugos koordinavimo pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir kad 2021 ar 2022 m. nenustatyta jokių struktūrinių problemų; vis dėlto pabrėžia, kad svarbu turėti dinamišką Protokolą, kuris būtų suderinamas su persvarstytais socialinės apsaugos koordinavimo reglamentais;
  - 3. pažymi, kad 2021 m. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas priėmė Protokolo priedų pakeitimus, kuriais patvirtinama, jog valstybės narės tam tikromis sąlygomis ir toliau leidžia į Jungtinę Karalystę arba iš jos komandiruojamiems darbuotojams taikyti siunčiančiosios valstybės socialinės apsaugos teisės aktus; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. buvo imtasi parengiamųjų veiksmų siekiant įgyvendinti finansinio pobūdžio nuostatas, susijusias su ligos išmokų natūra, kurias skyrė kita nei kompetentinga valstybė, išlaidų kompensavimu;
  - 4. palankiai vertina Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto priimtą Sprendimą Nr. 1/2023, kuriuo pritariama elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų (EESSI) naudojimui pagal prekybos ir bendradarbiavimo

susitarimą, atsižvelgiant į Protokolą³, taip pat numatyta, kad atitinkamos Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos sprendimų ir rekomendacijų dalys turėtų būti taikomos pagal Protokolą, priėmus Specialiojo komiteto rekomendaciją³; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms užtikrinti, kad EESSI kuo greičiau pradėtų veikti visu pajėgumu, ir pasinaudoti esamų ES fondų teikiamomis galimybėmis siekiant visapusiškai įgyvendinti EESSI ir toliau skaitmeninti viešąjį administravimą;

5. primena, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime reikalaujama, kad abiejų šalių ekonominė partnerystė būtų grindžiama vienodomis atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygomis ir kad prekyba ir investicijos būtų vykdomos taip, kad būtų skatinamas tvarus vystymasis, įskaitant ekonominį ir socialinį vystymąsi bei aplinkos apsaugą; pažymi, kad pagal 355 straipsnį abi šalys įsipareigojo išlaikyti ir tobulinti savo atitinkamus standartus XI antraštinėje dalyje nurodytose srityse;
6. reiškia susirūpinimą dėl pastarojo meto įvykių, kurie gali pakenkti prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatomis dėl vienodų sąlygų JK darbo ir socialinėje srityje; atsižvelgdamas į tai labai apgailestauja, kad 2022 m. liepos mėn. panaikintas draudimas įdarbinimo agentūroms įdarbinti laikinuosius darbuotojus norint pakeisti kolektyviniuose darbuotojų interesų gynimo veiksmuose dalyvaujančius darbuotojus, o tai pažeidžia darbuotojų teisę imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant teisę streikuoti; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę imtis būtinų priemonių, kad būtų laikomasi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo straipsniuose išdėstytų vienodų sąlygų principų;
7. taip pat atkreipia dėmesį į kai kuriuos nerimą keliančius teisėkūros pokyčius Jungtinėje Karalystėje, kurie buvo pasiūlyti, bet dar nėra priimti, pvz., Paliktos galioti ES teisės (Panaikinimo ir reformos) įstatymo projektą, Streikų (Minimalaus paslaugų lygio) įstatymo projektą ir Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo projektą (Nr. 2); pabrėžia, kad šie pasiūlymai, jei būtų priimti, gali daryti didelį poveikį darbuotojų teisėms, ypač pagrindinėms teisėms – teisei į asociacijų laisvę ir teisei jungtis į organizacijas, vesti kolektyvines derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant teisę streikuoti, ir pakenkti JK įsipareigojimams pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimą toliau nenagrinėti Teisių akto projekto;
8. primena, kad darbuotojų teisių apsauga yra labai svarbi siekiant išlaikyti vienodas sąlygas ir užtikrinti darnų vystymąsi, kaip nustatyta, be kita ko, prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 355, 386, 387, 399 ir 524 straipsniuose; ragina Komisiją atidžiai stebėti pokyčius šioje srityje ir pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, kad būtų išspręsti visi susirūpinimą keliantys klausimai, kurių gali kilti priėmus šiuos pasiūlymus XI antraštinės dalies 6 skyriaus taikymo požiūriu, be kita ko, vedant dialogą Partnerystės taryboje ir specialiuose komitetuose, konsultuojantis su ES vietos patarėjų grupe ir prireikus taikant 389 straipsnyje numatytus ginčų sprendimo mechanizmus;
9. pažymi, kad 2021 m. birželio mėn. Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė ketinanti įsteigti vieną bendrą darbo teisių vykdymo užtikrinimo įstaigą, kuriai būtų pavesta

---

³ [Provisional Agenda of the Third Specialised Committee on Social Security Coordination](#), London, June 2023.

užtikrinti centralizuotą jos darbo teisės aktų priežiūrą⁴, siekiant pagerinti esamų įstaigų koordinavimą ir veiksmingumą ir išplėsti vykdymo užtikrinimą įtraukiant naujas sritis; vis dėlto pažymi, kad iki šiol nepadaryta jokios tolesnės pažangos dėl šio pasiūlymo; ragina Komisiją toliau atidžiai stebėti, kaip laikomasi atitinkamų darbo ir socialinių standartų pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ir stebėti pokyčius šioje srityje, taip pat kartu su Jungtinės Karalystės vyriausybe toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatų;

10. labai apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Jungtinė Karalystė diskriminavo darbuotojus iš penkių ES valstybių narių sumažintų mokesčių už ilgalaikes darbo vizas srityje; taip pat apgailestauja dėl to, kad Jungtinė Karalystė vėliau atsisakė taikyti Europos socialinės chartijos 18 straipsnio 2 dalį ir nuo 2022 m. vasario mėn. panaikino darbu vizos mokesčio lengvatas visiems ES piliečiams; ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių ir toliau kelti šį klausimą per Partnerystės tarybos ir Specialiojo komiteto vienodų atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygų ir darnaus vystymosi klausimams posėdžius;
11. ragina ES ir JK išnagrinėti tolesnio bendradarbiavimo ir keitimosi geriausia patirtimi užimtumo ir socialinės apsaugos srityse galimybes; pripažįsta abipusio bendradarbiavimo potencialą siekiant pagerinti užimtumo politikos įgyvendinimą ir vykdymą, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija ir augimas įmonėms ir darbuotojams tiek Europos Sąjungoje, tiek Jungtinėje Karalystėje.

---

⁴ Department for Business, Energy & Industrial Strategy, UK. *Establishing a new single enforcement body for employment rights*, 2021.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	18.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 34 –: 1 0: 5
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Andrey Novakov, Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pislaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Sauturi

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentas: Pascal Arimont

PASIŪLYMAI

Regioninės plėtros komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarime (PBS) nustatyti lengvatiniai susitarimai tokiose srityse kaip prekyba prekėmis ir paslaugomis, intelektinė nuosavybė, skaitmeninė prekyba, kelių transportas ir aviacija, viešieji pirkimai, energija, socialinės apsaugos koordinavimas, teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose, žuvininkystė, konkurencija, judumas, investicijos, teminis bendradarbiavimas ir dalyvavimas Sąjungos programose;
- B. kadangi Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES poveikis ES regionuose skiriasi, o PBS poveikis regionų ir vietos lygmeniu vis dar nežinomas;
- C. kadangi, nepaisant PBS, ES prekyba su Jungtine Karalyste po COVID-19 pandemijos atsigauja lėtai, palyginti su prekyba su kitomis ES nepriklausančiomis šalimis, o tai gali turėti įtakos ekonominei ir socialinei sanglaudai tam tikruose ES regionuose;
- D. kadangi Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES neigiamai paveikė regionus ir partnerius, dalyvaujančius INTERREG projektuose, be kita ko, susijusiuose su tarpvalstybine aplinkos apsauga ir kova su klimato kaita, ir kelia pavojų teritoriniam ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir esamiems įvairių ES regionų ir miestų santykiams su visa Jungtine Karalyste;
- E. kadangi PBS neplėtojamas teritorinis Jungtinės Karalystės ir ES santykių aspektas;
- F. kadangi 2023 m. vasario 27 d. Komisija ir Jungtinės Karalystės vyriausybė pasiekė politinį susitarimą dėl Vindsoro sistemos, apimančios išsamų bendrų sprendimų rinkinį, kuriuo siekiama galutinai spręsti praktines problemas, su kuriomis susiduria Šiaurės Airijos piliečiai ir įmonės, taip pat įsipareigojimą išsaugoti visus Didžiojo penktadienio susitarimo aspektus;
- G. kadangi Vindsoro sistema apima įvairias sritis, pvz., maitus, žemės ūkio maisto produktus, vaistus, valstybės pagalbą, PVM ir akcizus;

1. atkreipia dėmesį į tai, kad PBS, nepaisant to, kad jame nėra regioninio aspekto, yra bendra Jungtinės Karalystės dalyvavimo ES programose sistema; ypač apgailestauja dėl to, kad apskritai trūksta INTERREG programų su Jungtine Karalyste kaip ES nepriklausančia šalimi partnere; pakartoja savo raginimą¹ išnagrinėti galimybes tam tikroms Jungtinės Karalystės dalims dalyvauti ES sanglaudos politikos programose;
2. mano, kad yra neišnaudotų ES ir Jungtinės Karalystės subnacionalinio bendradarbiavimo galimybių abipusio intereso srityse, pvz., imigracijos, judumo, be kita ko, karinio personalo ir išteklių, tvaraus Šiaurės jūros, Lamanšo sąsiaurio ir Airijos jūros valdymo, prekybos, klimato srities veiksmų, švietimo, skaitmenizacijos, žmogaus ir socialinių teisių bei saugumo srityse; remia ES ir Jungtinės Karalystės dialogą ir strateginį bendradarbiavimą sprendžiant skubiausias bendrus uždavinius ir pabrėžia, kad reikia kurti sinergiją ir remti dvišalio ir daugiašalio ES ir Jungtinės Karalystės regionų bendradarbiavimo iniciatyvas, pvz., Sąsiaurio komitetą, galbūt pasitelkiant specialią ES tarpregioninio bendradarbiavimo programą, su sąlyga, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė finansiškai prisidės prie šios programos ir kad su dalyvaujančiais regionais bus tinkamai konsultuojamasi ir jie bus įtraukti jos kūrimą;
3. ragina laikytis subalansuoto ir koordinuoto požiūrio siekiant Europos žaliojo kurso tikslų ir siekiant ES ir Jungtinės Karalystės energetinės nepriklausomybės; pabrėžia technologinio bendradarbiavimo, įgūdžių ugdymo, keitimosi duomenimis energetikos sektoriuje ir mokslinio bei technologinio bendradarbiavimo ypatingos svarbos technologijų, anglies dioksido surinkimo technologijų, vandenilio, atsinaujinančiosios energijos ir branduolinės energijos srityse svarbą; mano, kad bendrosios taisyklės dėl jūrų atsinaujinančiųjų išteklių ir branduolinės energijos, anglies dioksido surinkimo technologijų, dujų, vandenilio ir vamzdynų infrastruktūros yra labai svarbios siekiant palengvinti ES ir Jungtinės Karalystės komercinius susitarimus; ragina laikytis koordinuoto ES ir Jungtinės Karalystės požiūrio į ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros plėtrą, siekiant padidinti jos patikimumą ir sumažinti infrastruktūros trikdžių ir energijos tiekimo sutrikimų tikimybę, įskaitant jūrinių tinklų plėtrą, atsižvelgiant į didžiulį atsinaujinančiosios energijos potencialą ir ilgalaikius ES ir atitinkamų šalių energetikos prioritetus;
4. atkreipia dėmesį į pereinamojo laikotarpio priemones, taikomas galimam Jungtinės Karalystės dalyvavimui „Europos horizontas“ programose, ir apgailestauja dėl to, kad dotacijų susitarimai negali būti pasirašyti, nes jie priklauso nuo Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programų; ragina Komisiją ir Jungtinės Karalystės vyriausybę skubiai pasiekti sąžiningą, subalansuotą ir abipusiai naudingą susitarimą dėl Jungtinės Karalystės prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ pagal sutartas finansinių ir intelektinių teisių taisykles;
5. apgailestauja, kad Jungtinė Karalystė nedalyvauja programoje „Erasmus+“ ir ragina Jungtinę Karalystę dar kartą apsvarstyti prisijungimą prie jos, nes tai padidintų

---

¹ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu projekto, OL C 506, 2021 12 15, p. 159.

galimybes vykdyti mainų ir bendradarbiavimo projektus švietimo ir mokymo srityse;

6. ragina stiprinti bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, atsižvelgiant į jo reikšmę tiek ES, tiek Jungtinei Karalystei įvairiose abipusio intereso srityse, ypač skaitmeniniame ir finansų sektoriuose, taip pat informacinių technologijų, gynybos, energetikos ir mokslinių tyrimų bei plėtros sektoriuose;
7. apgailestauja dėl Šiaurės Airijoje kilusios įtampos, susijusios su Šiaurės Airijos protokolo įgyvendinimu, ir palankiai vertina tai, kad pasiektas susitarimas, vadinamas Vindzoro sistema, siekiant išspręsti įgyvendinimo problemas; tikisi, kad Vindzoro sistema padės stiprinti šalių santykius, nes jos galės visapusiškai išnaudoti PBS teikiamas galimybes;
8. palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės nuolatinį įsipareigojimą įgyvendinti programą PEACE, kuri atlieka esminį vaidmenį siekiant Šiaurės Airijos ir Airijos pasienio regionų bendradarbiavimo; atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. liepos mėn. Komisija oficialiai patvirtino 2021–2027 m. programą PEACE PLUS;
9. pabrėžia, jog svarbu kiekybiškai įvertinti PBS poveikį, taip pat ir socialinį poveikį, regionų lygmeniu, kad būtų galima patvirtinti labiausiai nukentėjusiems regionams ir jų bendruomenėms bei privačioms ir viešosioms įmonėms pritaikytas priemones; visų pirma ragina teikti specialią paramą toms mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios yra pasienio regionuose ir kurių verslas yra ypač priklausomas nuo Jungtinės Karalystės rinkos;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad, kalbant apie ES ir Jungtinės Karalystės prekybos santykius, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas keturiems ekonomikos sektoriams, kuriuos apibrėžė Europos regionų komitetas² ir kurie galbūt yra labiausiai paveikti „Brexit’o“, t. y. transporto priemonėms, elektros mašinoms, medienos gaminiams ir baldams bei žemės ūkio produktams;
11. ragina labiau įtraukti decentralizuotas Šiaurės Airijos, Škotijos ir Velso teritorijas į ES ir Jungtinės Karalystės parlamentinės partnerystės asamblėją;
12. prašo Komisijos tinkamai įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas į PBS įgyvendinimo tikrinimo procesą; siūlo ES ir Jungtinei Karalystei pagal PBS įsteigti vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo įstaigą, kuri padėtų skatinti komunikaciją ir bendradarbiavimą.

---

² Europos regionų komiteto tyrimas „[Nauji ES ir JK prekybos ir ekonominiai santykiai: poveikis regionams ir miestams](#)“, 2022 m.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	19.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 33 –: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	François Alfonsi, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Vlad-Marius Botoş, Corina Creţu, Rosa D’Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Martina Michels, Alin Mituţa, Dan-Ştefan Motreanu, Niklas Nienass, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Rosanna Conte, Herbert Dorfmann, Sandro Gozi, Ana Miranda, Yana Toom, Stefania Zambelli

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

33	+
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, Stefania Zambelli
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Dan-Ștefan Motreanu, Andrey Novakov
Renew	Vlad-Marius Botoș, Sandro Gozi, Alin Mituța, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Yana Toom
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Ana Miranda, Niklas Nienass, Caroline Roose

0	-

1	0
ID	André Rougé

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

7.9.2023

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentė (*): Laurence Farreng

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai į prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą (PBS) neįtraukti;
- B. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo terminas „švietimas“ minimas tik kalbant apie kibernetinį saugumą ir būtinybę šviesti piliečius apie susijusius iššūkius;
- C. kadangi judėjimo laisvė yra pagrindinė Europos vertybė ir viena iš pagrindinių laisvių, įtvirtintų Europos sutartyse; kadangi po „Brexit'o“ JK ir ES piliečiai nebegali naudotis judėjimo laisve tarp Jungtinės Karalystės ir ES; kadangi ES piliečiai gali būti Jungtinėje Karalystėje be vizos šešis mėnesius per metus, o Jungtinės Karalystės piliečiai gali būti ES iki 90 dienų per 180 dienų laikotarpį;
- D. kadangi Jungtinė Karalystė vienašališkai nusprendė nedalyvauti 2021–2027 m. programoje „Erasmus+“, apimančioje švietimo, jaunimo ir sporto sektorius; kadangi Jungtinės Karalystės institucijos vis dar gali būti programų „Erasmus Mundus“ ir „Jean Monnet“ asocijuotosiomis šalimis;
- E. kadangi programa „Erasmus+“ yra ne tik judumo programa, bet ir galinga keitimosi žiniomis, akademinio bendradarbiavimo puoselėjimo, asmeninės raidos rėmimo, tvirtų ir ilgalaikių ryšių kūrimo ir skirtingų kultūrų žmonių, institucijų ir jų narių, taip pat įvairių suinteresuotųjų subjektų ir jų organizacijų bei tinklų, prisidedančių prie politikos ir praktikos plėtos, tarpusavio supratimo skatinimo priemonė;
- F. kadangi Jungtinė Karalystė nusprendė neprisijungti prie 2021–2027 m. programos „Europos horizontas“, apimančios mokslinius tyrimus ir inovacijas; kadangi PBS paliekama galimybė Jungtinei Karalystei dalyvauti programoje „Europos horizontas“;
- G. kadangi iki referendumo dėl „Brexit'o“ Jungtinė Karalystė buvo viena populiariausių programos „Erasmus+“ dalyvių vietų;

- H. kadangi ES nepriklausančios šalys gali prisijungti prie programos „Erasmus+“ ir prie Europos solidarumo korpuso kaip asocijuotosios šalys;
- I. kadangi dėl „Brexit’o“ Jungtinėje Karalystėje studijuojantys ES piliečiai nebegali naudotis „vietiniais mokesčiais“, bet turi mokėti didesnius mokesčius, taikomus tarptautiniams studentams, todėl didžiajai daugumai jų tai pernelyg brangu, dėl to ypač nukenčia nepalankioje socialinėje padėtyje esantys jauni studentai;
- J. kadangi „Brexit’as“ labai paveikė jaunimo ir mokyklų mainus; kadangi kelionių sektoriui atstovaujančių organizacijų atlikti tyrimai parodė, kad Europos veiklos vykdytojų, organizuojančių mokyklines keliones ir kitas švietimo, kultūros ar su sportu susijusias grupines keliones, į Jungtinę Karalystę išsiųstų mokinių skaičius 2022 m. buvo 83 proc. mažesnis nei 2019 m., t. y. paskutiniiais metais iki COVID-19 pandemijos prieš įsigaliojant prekybos ir bendradarbiavimo susitarimui¹;
- K. kadangi Jungtinė Karalystė nusprendė nedalyvauti 2021–2027 m. Europos solidarumo korpuso programoje, apimančioje savanorišką veiklą ir jaunimo dalyvavimą;
- L. kadangi Jungtinė Karalystė pasirinko nedalyvauti 2021–2027 m. programoje „Kūrybiška Europa“, apimančioje kultūros ir kūrybos sektorius;
- M. kadangi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu beveik pusėje programos „Kūrybiška Europa“ projektų buvo bent vienas partneris iš Jungtinės Karalystės²;
- N. kadangi judėjimo laisvė buvo naudinga visiems ES ir Jungtinės Karalystės kultūros ir kūrybos sektorių segmentams, įskaitant audiovizualinį sektorių, festivalius, gastroliuojančias bendroves, grupes, orkestrus, šokių ir teatro įmones;
- O. kadangi Jungtinė Karalystė tebėra Europos konvencijos dėl televizijos be sienų šalis, o Jungtinės Karalystės kilmės audiovizualiniai kūriniai pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą³ (AŽPD) laikomi „Europos kūriniais“ pagal direktyvos 1 straipsnio 1 dalies n punktą ir 3 dalį; kadangi Jungtinė Karalystė įgyvendino Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą pereinamuoju laikotarpiu, nes šis teisės aktas pateko į paliktos galioti ES teisės taikymo sritį;
- P. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarime taikoma kultūrinė išimtis, pagal kurią į jo taikymo sritį neįtraukiamos garso ir vaizdo paslaugos;
- Q. kadangi Vindzoro susitarimas yra svarbus žingsnis siekiant palengvinti Jungtinės Karalystės ir ES santykius ir juo sukurtos sąlygos tolesnio bendradarbiavimo galimybėms apvarstyti;

¹ JK Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23](#)“, 2023 m. balandžio 29 d.

² JK Bendruomenių Rūmų Skaitmeninės, kultūros, žiniasklaidos ir sporto komitetas, „[The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19](#)“, 2018 m. sausio 25 d.

³ [Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo \(Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva\)](#) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

- R. kadangi Jungtinė Karalystė ir ES kultūros ir švietimo srityse laikosi daugelio tų pačių vertybių, visų pirma akademinės bendruomenės laisvės ir meno laisvės;
- S. kadangi karas Ukrainoje parodė, kad Jungtinė Karalystė tebėra glaudžiai susijusi su ES ir su ja turi aiškius istorinius, geografinius ir kultūrinius ryšius;

Bendrosios pastabos

1. labai apgailestauja dėl vienašališko politinio Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimo nedalyvauti programose „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“ ir Europos solidarumo korpuso programoje, nepaisant ES derybų grupės parodyto atvirumo; yra įsitikinęs, kad šio sprendimo rezultatai bus nenaudingi niekam ir dėl jo ES ir JK gyventojai bei organizacijos, negalėdami vykdyti mainų ir bendradarbiavimo projektų, praras gyvenimą keičiančias galimybes;
2. pažymi, kad daug švietimo, kultūros ir jaunimo srities suinteresuotųjų subjektų tiek ES, tiek Jungtinėje Karalystėje ragina Jungtinę Karalystę vėl tapti programų „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, Europos solidarumo korpuso programos ir programos „Europos horizontas“ asocijuotąja šalimi; ragina šį klausimą spręsti įvairiomis politinėmis aplinkybėmis ir išnagrinėti praktinius, tarpinius sprendimus, kad būtų prarasta kuo mažiau galimybių; pabrėžia, kad, jei Jungtinė Karalystė norėtų vėl prisijungti prie ES programų, jos finansinis įnašas turėtų būti sąžiningas ir programose užtikrinti dalyvių įtraukimą bei įvairovę;
3. pripažįsta, kad dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES atsirado pernelyg daug biurokratijos; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į netikrumą ir sunkumus, kylančius studentams, mokytojams, menininkams ir kultūros specialistams, norintiems mokytis, mokyti, rengti pasirodymus ir dirbti Jungtinėje Karalystėje, visų pirma informacijos apie administracinius reikalavimus trūkumą ir precedento neturinčią administracinę našą Jungtinės Karalystės ir valstybių narių konsulatams bei administracijoms;
4. su pasitenkinimu pažymi, kad įvairios ES ir Jungtinės Karalystės švietimo, jaunimo ir kultūros institucijos bei organizacijos toliau palaiko dvišalius santykius, nepaisydamos nepakankamo finansavimo ir išaugusios administracinės naštos bei kliūčių; yra susirūpinęs dėl to, kad ne visos organizacijos gali pajėgti skirti papildomų žmogiškųjų išteklių tiems ryšiams palaikyti ar kurti;

Švietimas

5. akcentuoja didelę programos „Erasmus+“ naudą ne tik aukštojo mokslo studentams, profesinio rengimo ir mokymo įstaigų studentams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunimui, bet ir mokytojams, akademinės bendruomenės atstovams, tyrėjams, administracijos darbuotojams ir švietimo įstaigoms apskritai bei visai visuomenei, ir tai, kad šios naudos negalima įvertinti tik pagal jos finansinio paketo dydį;
6. apgailestauja dėl Jungtinės Karalystės vyriausybės pasirinkto siauro „ekonominio naudingumo“ požiūrio į programą „Erasmus+“, pagal kurią neatsižvelgiama į įvairią naudą, susijusią su keitimusi žiniomis ir perduodamais įgūdžiais studentams, mokytojams ir administracijos darbuotojams, programos indėliu į įvairovę universitetų

miesteliuose ir švietimo įstaigose, didesniu tarpusavio supratimu, išankstinių nuostatų bei diskriminacijos mažinimu, Jungtinės Karalystės besimokančiųjų ir mokytojų susitikimais su kitais europiečiais ir programos indėliu plečiant jos dalyvių perspektyvas bei galimybes, taip pat gerinant jų įsidarbinamumą;

7. palankiai vertina už Europą atsakingo ministro Leo Docherty pastabas, kuriose pripažįstama, kad dalyvavimas programoje „Erasmus+“ buvo labai naudingas Jungtinei Karalystei⁴;
8. pažymi, kad 2016 m. ES referendumo metu net 5 proc. studentų Jungtinėje Karalystėje buvo ES piliečiai iš kitų 27 valstybių narių⁵, taigi jie sudarė svarbią visų Jungtinės Karalystės studentų iš užsienio dalį;
9. pažymi, kad kai kurie 2014–2020 m. programavimo laikotarpio programos „Erasmus+“ projektai, kuriuose dalyvavo Jungtinės Karalystės organizacijos, vis dar buvo vykdomi 2023 m. gegužės mėn., todėl sunku tinkamai įvertinti visą Jungtinės Karalystės išstoјimo iš programos „Erasmus+“ poveikį;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė sukūrė Turingo programą; tačiau apgailestauja, kad ši programa apima tik išvykstančių studentų judumą ir neapima jaunimo ir sporto sektorių⁶; pažymi, kad įgyvendinant Turingo programą vadovaujamosi Jungtinės Karalystės vyriausybės „ekonominio naudingumo“ požiūriu, dėl to ji negali būti laikoma lygiaverčiu programos „Erasmus+“ pakaitalu; pabrėžia darbuotojų judumo, kuriam šiuo metu netaikoma Turingo programa, svarbą;
11. pripažįsta, kad Jungtinės Karalystės suinteresuotieji subjektai išreiškė susirūpinimą dėl Turingo programos veikimo, palyginti su programa „Erasmus+“, įskaitant tai, kad joje nėra nuostatų, kuriomis būtų remiamas darbuotojų judumas, yra ribotas neuniversitetinių mainų finansavimas ir prašymus gauti finansavimą reikia teikti kasmet iš naujo⁷;
12. palankiai vertina naują galimybę programos „Erasmus+“ judumo dotacijos gavėjams 20 proc. dotacijos finansavimo skirti išvažiuojamajam tarptautiniam judumui už 33 programos „Erasmus+“ šalių ribų; vis dėlto pažymi, kad ši dalis negali būti skirta tik vienai konkrečiai šaliai partnerei ir akivaizdžiai nepakeičia prarastų galimybių dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš programos „Erasmus+“;
13. palankiai vertina tai, kad Velso vyriausybė sukūrė programą „Taith“, apimančią tiek įvažiuojamąjį, tiek išvažiuojamąjį judumą; pažymi, kad ši programa, kaip ir Turingo programa, neapima sporto sektoriaus, tačiau pagal ją remiami sporto komandų judumo veiksmai;
14. palankiai vertina Škotijos vyriausybės šiuo metu vykdomą darbą siekiant sukurti panašią programą, apimančią tiek įvažiuojamąjį, tiek išvažiuojamąjį judumą; ragina

⁴ JK Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[Corrected oral evidence: The future UK-EU relationship](#)“, 2023 m. kovo 7 d.

⁵ A. Corbett ir L. Hantrais, *Higher education and research in the Brexit policy process*, 2023 m.

⁶ Jungtinės Karalystės vyriausybės [Turingo programos interneto svetainė](#).

⁷ JK Lordų Rūmų Europos reikalų komitetas, „[The future UK-EU relationship - Fourth Report of Session 2022–23](#)“, 2023 m. balandžio 29 d.

Škotijos vyriausybę apsvarstyti galimybę į šią programą įtraukti tas pačias švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sritis, kurios numatytos programoje „Erasmus+“;

15. palankiai vertina Airijos vyriausybės sprendimą finansuoti studentų iš Šiaurės Airijos universitetų judumą pagal programą „Erasmus+“ neatsižvelgiant į jų pilietybę, mainų laikotarpiu juos užrašant į Airijos universitetus; atkreipia dėmesį į darbą, kurį šiuo metu atlieka Airijos vyriausybė, siekdama sukurti panašią sistemą profesinio rengimo ir mokymo įstaigų studentams;
16. yra susirūpinęs dėl to, kad labai sumažėjo Jungtinės Karalystės universitetuose studijuojančių ES studentų skaičius, kuris studijas pradedančių studentų atveju nuo 2020–2021 m. iki 2021–2022 m. sumažėjo net 50 proc., palyginti su studentų iš kitų regionų skaičiumi⁸; pabrėžia, kad ši padėtis yra aiškiai susijusi su Jungtinės Karalystės pasitraukimu iš programos „Erasmus+“, vienodo požiūrio į ES studentams taikomus mokesčius už mokslą ir stipendijas taisyklių panaikinimu ir sunkumais gauti studento vizą; pažymi, kad Europos studentai prisidėjo prie įvairovės įvairiuose dalykuose, o ES nepriklausančių šalių studentai yra labiau susitelkę ties konkrečiais dalykais, pvz., inžinerija ir verslu; pažymi, kad Jungtinės Karalystės universitetai priima vis daugiau užsienio studentų, ypač iš Kinijos ir Indijos^{9,10}, kurie prisideda prie jų finansinio stabilumo;
17. pažymi, kad daug Jungtinės Karalystės universitetų gali būti laikomi geriausiais pasaulyje¹¹; pažymi, kad šių universitetų ir ES universitetų bendradarbiavimo projektų pabaiga kenkia moksliniams tyrimams ir akademinėi kompetencijai Europoje;
18. pažymi, kad 11 Jungtinės Karalystės universitetų yra aljansų partneriai pagal Europos universitetų tinklų iniciatyvą; apgailestauja, kad jų dalyvavimas pasibaigs, kai baigs galioti pirmosios kartos aljansai (2024 m. pabaigoje); pažymi, kad Jungtinės Karalystės universitetams leidžiama dalyvauti Europos universitetų sąjungose, bet jie negali būti įtraukti į valdymo struktūrą, todėl jie *de facto* nustumiami į antrą pagal svarbą partnerių poziciją; ragina juos palaikyti tolesnę partnerystę įgyvendinant Europos universitetų tinklų iniciatyvą;
19. pažymi, kad dėl daugelio Jungtinės Karalystės universitetų partnerysčių su kolegomis iš ES pagal programą „Erasmus+“ turi būti iš naujo deramasi atskirai dvišaliu lygmeniu, o tai kelia pavojų, kad kai kurie mažesni universitetai bus į jas neįtraukti;
20. reiškia susirūpinimą dėl neigiamo šios tebesitęsiančios padėties poveikio su Europos suverenumu susijusiems klausimams, nes visos Europos šalys, nepriklausomai nuo to, ar jos priklauso ES blokui, ar ne, turi galėti konkuruoti, ypač su Kinija ir JAV, tokiose strateginėse srityse kaip pramonės inovacijos, skaitmeninimas, švarios energijos sprendimai ir kosmoso pajėgumai; pakartoja, kad šiuo atžvilgiu Europos universitetų bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje, ypač mokslo ir inovacijų srityse, yra itin

---

⁸ Aukštojo mokslo statistikos agentūra (HESA), [6 diagrama. Pirmųjų metų studentai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne Jungtinėje Karalystėje pagal gyvenamąją vietą nuo 2006–2007 m. iki 2021–2022 m.](#), 2023 m.

⁹ HESA, „[Where do HE students come from?](#)“, 2023 m.

¹⁰ [Report of the Intelligence and Security Committee of the UK Parliament on China.](#)

¹¹ „The Times“ aukštojo mokslo 2023 m. Pasaulio universitetų reitingas.

svarbus;

21. pažymi, kad pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą Jungtinė Karalystė gali pasirinkti dalyvauti programoje „Europos horizontas“; primena, kad švietimas ir moksliniai tyrimai yra neatsiejamas akademinio bendradarbiavimo dalys ir kad programų „Europos horizontas“ ir „Erasmus+“ sąveika yra pagrindinis 2021–2027 m. programos aspektas; ragina programas „Erasmus+“ ir „Europos horizontas“ laikyti programų rinkiniu;
22. pabrėžia, kad visos suinteresuotos kaimyninės ir panašiai maistančios šalys, įskaitant Jungtinę Karalystę, gali siekti asociacijos su programa „Erasmus+“ ir taip prisidėti prie Europos švietimo sistemų; apgailestauja, kad Jungtinė Karalystė nedalyvauja įgyvendinant iniciatyvas ir priemones, kuriomis siekiama iki 2025 m. sukurti tikrą Europos švietimo erdvę, ir tai toliau silpnina bendradarbiavimą;
23. primena, kad Direktyva 2005/36/EB¹² dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo nebetaikoma Jungtinei Karalystei, ir apgailestauja, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nėra nuostatų, kuriomis būtų sudarytos sąlygos profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimui; primygtinai ragina Jungtinę Karalystę ir Komisiją tęsti dialogą siekiant sukurti veiksmingą profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo sistemą; pakartoja, kad profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimas yra naudingas tiek Jungtinei Karalystei, tiek ES;
24. pabrėžia, kad Jungtinė Karalystė toliau dalyvauja Europos aukštojo mokslo erdvėje (Bolonijos procesas); primygtinai ragina Jungtinę Karalystę, Komisiją ir valstybes nares tęsti darbą siekiant visapusiško akademinio kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo;

Kultūra

25. primena Jungtinės Karalystės kultūros sektorių ir pramonės, kurie 2021 m. Jungtinės Karalystės ekonomikoje sudarė 109 mlrd. svarų sterlingų (t. y. net 5,6 proc. Jungtinės Karalystės ekonomikos), svarbą – viena iš 11 darbo vietų yra kūrybinėje ekonomikoje¹³; pažymi, kad kultūros sektoriai ir pramonė laikomi pagrindiniu Jungtinės Karalystės „švelniosios galios“ ir platesnės pasaulinės įtakos elementu¹⁴; akcentuoja kultūrai būdingą vertę: ji skatina visuomenės praturtėjimą ir suartina žmones;
26. pabrėžia, kad 96 proc. Didžiosios Britanijos menininkų buvo prieš Jungtinės Karalystės išstojimą iš ES¹⁵;
27. labai apgailestauja dėl to, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nėra jokių nuostatų, susijusių su kultūra ir kultūros bei kūrybos sektoriais, todėl jis *de facto* tapo „„Brexit’u“ be susitarimo“ tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės menininkams ir visam

¹² [Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo](#) (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

¹³ Kūrybos pramonės federacija, „[Brexit Report: The impact of leaving the EU on the UK’s arts, creative industries and cultural education – and what should be done](#)“, 2016 m.

¹⁴ JK Bendruomenių Rūmų Skaitmeninio sektoriaus, kultūros, žiniasklaidos ir sporto komitetas, „[The potential impact of Brexit on the creative industries, tourism and the digital single market - Second Report of Session 2017–19](#)“, 2018 m. sausio 25 d.

¹⁵ Kūrybos pramonės federacija, ten pat.

kultūros sektoriui;

28. pažymi, kad programa „Kūrybiška Europa“ nebuvo pakeista jokia kita kultūrai skirta programa, skirta menininkams Jungtinėje Karalystėje remti;
29. ragina stiprinti ES ir Jungtinės Karalystės menininkų ir kitų kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės specialistų bendradarbiavimą, taip pat apsaugoti jų darbuotojų teises; pažymi, kad po „Brexit’o“ daug Jungtinės Karalystės kultūros organizacijų toliau bendradarbiauja pasitelkdamos partnerystes su Europos kultūros tinklais, profesinėmis asociacijomis ir prekybos federacijomis; reiškia susirūpinimą dėl to, kad vidutinės trukmės laikotarpiu tokių santykių tvarumui kyla didelė grėsmė ir neigiamas Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš programos „Kūrybiška Europa“ poveikis didės;
30. yra susirūpinęs dėl pernelyg didelės biurokratijos, dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES atsiradusios Jungtinės Karalystės menininkams, norintiems vykti gastrolių į ES, ir Europos menininkams, norintiems vykti gastrolių į Jungtinę Karalystę, kaip matyti iš administracinių kliūčių, susidariusių dėl CITES taisyklių taikymo menininkams, besivežantiems muzikos instrumentus, kuriuose yra iš saugomų rūšių pagamintų detalių; ragina kurti specialų mechanizmą, kuriuo būtų sudaromos palankesnės sąlygos menininkų judumui ir būtų sumažinta jiems tenkanti biurokratinė našta;
31. pažymi, kad dėl daugybės įvairių migracijos taisyklių, įskaitant skirtingas vizų ir darbo leidimų sistemas kiekvienoje ES valstybėje narėje, taip pat dėl muitų ir PVM taisyklių, taikomų prekėms, kabotažo ir tarpvalstybinės prekybos taisyklių, taikomų specializuotiems vežėjams, vežantiems prekes ir scenos dekoracijas tarp Jungtinės Karalystės ir ES, naujiems ir nepriklausomiems Jungtinės Karalystės menininkams yra sunku ir brangu vykti gastrolių į ES arba dalyvauti Europos festivaliuose; pažymi, kad panašių problemų kyla ir ES menininkams, vykstantiems gastrolių į Jungtinę Karalystę;^{32.} pabrėžia, kad vizų ir darbo režimo supaprastinimas yra naudingas tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės kultūros ir kūrybos sektoriams, ir primygtinai ragina abi šalis siekti susitarimo; mano, kad šis vizų ir darbo režimas turėtų būti būsimos menininkams ir kultūros sektoriaus darbuotojams skirtos ES sistemos dalis;
33. atkreipia dėmesį į kai kurių Jungtinės Karalystės kultūros sektoriaus suinteresuotųjų subjektų išreikštą susirūpinimą dėl būsimos kultūros ir žiniasklaidos paslaugų reglamentavimo aplinkos Jungtinėje Karalystėje ir dėl Sąjungos *acquis* panaikinimo šioje politikos srityje;
34. apgailestauja, kad po „Brexit’o“ smarkiai sumažėjo Jungtinėje Karalystėje kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje dirbančių ES piliečių skaičius¹⁶;

Jaunimas

35. apgailestauja dėl to, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nėra jokių nuostatų, susijusių su jaunimu, jaunimo mainais ir projektais, jaunimo dialogu bei savanoriška veikla;
36. pabrėžia, kokie svarbūs yra tarptautiniai jaunimo projektai ir savanoriška veikla, kurie

---

¹⁶ Kultūros politikos rinkinys, Jungtinės Karalystės nacionalinės statistikos tarnyba.

suteikia jaunimui galimybę plėsti akiratį ir kartu skatina norą atrasti kitas kultūras, o tai neša naudą visam gyvenimui;

37. yra susirūpinęs dėl to, kad beveik nė vienas iš pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programą anksčiau finansuotų jaunimo projektų, kuriuose dalyvauja mokyklinio amžiaus vaikai, šiuo metu nėra finansuojamas pagal Jungtinės Karalystės vyriausybės Turingo sistemą;
38. apgailestaudamas pažymi, kad tarp Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės organizacijų, atrinktų dalyvauti prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatytame pilietinės visuomenės forume, nėra konkrečiai jaunimui atstovaujančių organizacijų;
39. pažymi, kad mokyklinėms kelionėms ir jaunimo judumui trukdo naujosios migracijos taisyklės, o mokyklos turi mokėti už vizą kiekvienam mokiniui; todėl prašo Jungtinės Karalystės vyriausybės ir valstybių narių sukurti jaunimo grupių kelionių programą, taikomą jaunimui iki 18 metų;
40. pažymi, kad „Brexit’as“ ir Jungtinės Karalystės naujos imigracijos taisyklės smarkiai paveikė auklių „au pair“ sektorių^{17,18}; apgailestauja, kad auklės „au pair“ iš ES negali naudotis Jaunimo judumo programos viza, kuria gali naudotis tam tikrų ES nepriklausančių šalių auklės „au pair“¹⁹; atkreipia dėmesį, kad tai yra praradimas jauniems europiečiams ir Jungtinės Karalystės vaikams įgūdžių, kultūros ir kalbinių mainų požiūriu;
41. pabrėžia, kad visos suinteresuotosios kaimyninės ir bendramintės šalys, įskaitant Jungtinę Karalystę, yra kviečiamos tapti Europos solidarumo korpuso programos, kuria skatinamos visos Europos jaunimo galimybės vykdyti savanorišką veiklą ir bendradarbiauti, asocijuotosiomis šalimis;

Sportas

42. apgailestauja, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nėra jokių nuostatų, susijusių su mėgėjų ir profesionalų organizacijų gebėjimų stiprinimu, partnerystėmis ir mainais sporto ir e. sporto srityse, ir tai daro neigiamą poveikį tiek ES, tiek Jungtinės Karalystės sporto sektoriui;
43. pažymi, kad Jungtinės Karalystės sporto sektorius nebesiremia 1995 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimu Bosmano byloje²⁰, kuriuo buvo sudarytos sąlygos laisvam žaidėjų ir sportininkų judėjimui ES; su susirūpinimu pažymi, kad ši padėtis daro neigiamą poveikį ES sportininkų dalyvavimui Jungtinės Karalystės komandose ar profesionaliose varžybose, nes gali būti ribojamas jų skaičius jose; yra susirūpinęs dėl to, kad tai gali pakenkti žaidėjų mainų sistemos veikimui ir pakenkti ES subjektams bei

---

¹⁷ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-06-02/uk-government-killed-au-pair-industry-leaving-british-parents-desperate>.

¹⁸ Jungtinės Karalystės Vyriausybės svetainė „Employing someone to work in your home“, <https://www.gov.uk/au-pairs-employment-law/au-pairs>.

¹⁹ Jungtinės Karalystės Vyriausybės svetainė „Jaunimo judumo programos viza“, <https://www.gov.uk/youth-mobility/eligibility>.

²⁰ 1995 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-415/93 – *Union royale belge des sociétés de football association ir kiti prieš Bosman ir kitus*, ECLI:EU:C:1995:463.

ES klubams, kurie priklauso nuo lėšų, gaunamų iš mainų susitarimų;

44. pabrėžia, kad po „Brexit’o“ ES žaidėjams ir sportininkams reikia darbo leidimo, kad galėtų žaisti Jungtinėje Karalystėje, kaip anksčiau tai buvo taikoma tik ne ES subjektams, o tai trukdo jiems konkuruoti kitoje Lamanšo sąsiaurio pusėje; pabrėžia geresnio ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo šiuo atžvilgiu svarbą;
45. pažymi, kad Jungtinės Karalystės sportininkams šiuo metu taikomos Šengeno taisyklės, o tai gali sukelti sunkumų tuo atveju, kai varžybos per trumpą laiką vyksta įvairiose Europos šalyse;
46. pažymi, kad Turingo programoje, kuria pakeičiama programa „Erasmus+“, nėra sportui skirtos dalies, todėl atsiranda spraga sporto bendradarbiavimo projektų srityje; yra susirūpinęs dėl to, kad tai bus žalinga mėgėjų sportui.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	7.9.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 –: 2 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Niyazi Kizilyurek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner, Monica Semedo, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Isabella Adinolfi, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Marcel Kolaja, Alessandro Panza
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Clara Aguilera, Vilija Blinkevičiūtė, Delara Burkhardt, Margarita de la Pisa Carrión, Angel Dzhambazki, Niclas Herbst

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

28	+
ECR	Angel Dzhambazki, Chiara Gemma, Margarita de la Pisa Carrión
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Niclas Herbst, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Clara Aguilera, Vilija Blinkevičiūtė, Delara Burkhardt, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner

2	-
ID	Christine Anderson, Catherine Griset

1	0
ID	Alessandro Panza

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

10.10.2023

PILIEČIŲ LAISVIŲ, TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos
(2022/2188(INI))

Nuomonės referentė: Katarina Barley

PASIŪLYMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo¹ (PBS) trečioji dalis dėl teisės saugos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose taikoma su sąlyga, kad bus laikomasi demokratijos, teisinės valstybės bei žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos principų (be kita ko, nustatytų Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje (EŽTK)) ir kad įsipareigojama užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį; primena veiksmingo, glaudaus ir abipusiai naudingo ES ir Jungtinės Karalystės teisės saugos ir teismo bendradarbiavimo svarbą, atsižvelgiant į jų geografinį artumą ir bendrus iššūkius;
2. pabrėžia, kad EŽTK Jungtinėje Karalystėje yra teisiškai privaloma priemonė ir kad pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų turėtų būti suderinami su jos standartais ir atitikti konvencijoje nustatytas teises ir laisves; pabrėžia, kad PBS 524 straipsnyje nustatyta, kad ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimas grindžiamas toje konvencijoje nustatytų teisių ir laisvių įgyvendinimo šalies viduje svarba; reiškia susirūpinimą dėl diskusijų Jungtinėje Karalystėje dėl pasitraukimo iš EŽTK ir primena Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareikštą susirūpinimą šiuo klausimu²; primena PBS nuostatą dėl galimo šios PBS dalies galiojimo nutraukimo tuo atveju, jei Jungtinė Karalystė arba valstybė narė denonsuotų EŽTK;
3. reiškia didelį susirūpinimą dėl dabartinių teisėkūros procesų Jungtinėje Karalystėje, t. y. dėl Paliktos galioti ES teisės įstatymo projekto, Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto bei Nelegalios migracijos įstatymo projekto, dėl kurių minėtoms sąlygoms kiltų pavojus;
4. primena, kad pagal PBS trečiąją dalį leidžiama išplėsti duomenų srautus tarp ES ir

¹ Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (OL L 149, 2021 4 30, p. 10).

² <https://www.coe.int/ca/web/commissioner/-/united-kingdom-commissioner-warns-against-regression-on-human-rights-calls-for-concrete-steps-to-protect-children-s-rights-and-to-tackle-human-rights-issues-in-northern-ireland>.

Jungtinės Karalystės, pvz., keitimais DNR duomenimis, keleivio duomenų įrašo duomenimis ir nuosprendžių registru informacija; todėl pabrėžia, jog itin svarbu, kad Jungtinė Karalystė užtikrintų, jog apsaugos lygis iš esmės būtų lygiavertis Europos Sąjungos teikiamos apsaugos lygiui, siekiant išvengti pavojaus ES standartams, taigi ir ES piliečių pagrindinėms teisėms, dalijantis duomenimis su Jungtine Karalyste; ragina Komisiją atidžiai išnagrinėti Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto poveikį ES piliečių teisėms ir duomenų apsaugą;

5. pabrėžia didelę riziką, susijusią su tolesniu asmens duomenų perdavimu ES nepriklausančioms šalims, kuriose neužtikrinama tinkamo lygio apsauga; primena, kad pirminis duomenų gavėjas gali toliau perduoti asmens duomenis tik tuo atveju, jei duomenų gavėjui taip pat taikomos taisyklės, kuriomis užtikrinama tinkamo lygio apsauga; todėl pabrėžia, jog Jungtinė Karalystė turi užtikrinti, kad jos duomenų perdavimas į ES nepriklausančias šalis būtų grindžiamas tinkamomis apsaugos priemonėmis ir kad būtų užtikrintas duomenų apsaugos lygis, lygiavertis teikiamam Europos Sąjungos;
6. pabrėžia, kad Jungtinės Karalystės Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto priėmimas dabartine jo forma galėtų dar labiau pakenkti Jungtinei Karalystei suteiktam sprendimui dėl tinkamumo; primena, kad Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti padėtį ir panaikinti sprendimus dėl tinkamumo, jei Jungtinėje Karalystėje privatumas nebebūtų „iš esmės lygiavertis“;
7. labai apgailestauja dėl naujojo Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo projekto nuostatų, kuriomis Jungtinės Karalystės vyriausybei būtų nustatyti nauji deleguotieji teisėkūros įgaliojimai siekiant įteisinti duomenų tvarkymą nacionalinio saugumo, teisėsaugos ir valdžios institucijų prieigos prie privačių subjektų turimų asmens duomenų tikslais; yra labai susirūpinęs dėl to, kad siūlomi deleguotieji teisėkūros įgaliojimai, kuriais numatoma, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė gali pakeisti kai kuriuos esminius duomenų apsaugos teisės aspektus antrinės teisės aktais; pabrėžia riziką, kurią šie deleguotieji įgaliojimai kelia teisiniam tikrumui ir sprendimo dėl Jungtinės Karalystės normų tinkamumo ateičiai;
8. smerkia Jungtinės Karalystės taikomą bendrą ir plačią duomenų apsaugos principų ir duomenų subjektų teisių išimtį tvarkant asmens duomenis imigracijos tikslais, kaip nustatyta jos Duomenų apsaugos akte; mano, kad išimtis tais atvejais, kai įgyvendinus duomenų subjektų teises kiltų pavojus veiksmingai imigracijos kontrolei arba kai tirama ir nustatoma veikla, kuri pakenktų veiksmingos imigracijos kontrolės išlaikymui, neatitinka teisinio tikrumo principo, todėl jos nepakanka siekiant užkirsti kelią savavališkam sprendimų priėmimui; ragina Komisiją atidžiai stebėti Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto teisinės peržiūros proceso, kiek tai susiję su imigracijos išimtimi, raidą;
9. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Jungtinės Karalystės siūlomas Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projektas sudarytų sąlygas automatizuotam sprendimų priėmimui; pabrėžia, kad dėl šio įstatymo projekto asmenys netektų savo teisės, kuri ES saugoma pagal ES bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą³, o

---

³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

tarptautiniu mastu – pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu, kad jiems nebūtų taikomas tik automatizuotu duomenų tvarkymu (įskaitant profiliavimą) pagrįstas sprendimas, kuris jiems darytų teisinį arba panašų didelį poveikį; ragina Komisiją atidžiai ir nuolat stebėti padėtį;

10. labai apgailestauja dėl naujojo Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo projekto nuostatų, kuriomis silpninamos duomenų valdytojų ir tvarkytojų pareigos, įskaitant naujas nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad tvarkant duomenis būtų paskirtas tik vyresnysis atsakingas asmuo, o tai gali kelti didelį pavojų asmenims; taip pat apgailestauja dėl nuostatų, kuriomis panaikinamas reikalavimas paskirti ne Jungtinėje Karalystėje įsisteigusį duomenų valdytojų ir tvarkytojų atstovą, kuriam būtų taikomos Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos taisyklės, ir nuostatas, kuriomis panaikinama pareiga prieš duomenų tvarkymą konsultuotis su Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos priežiūros institucija, kai duomenų valdytojo vertinimas rodo, kad duomenų tvarkymas gali kelti didelę riziką;
11. reiškia susirūpinimą dėl naujo Jungtinės Karalystės Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo (Nr. 2) projekto nuostatų, kurios pakenktų Informacijos komisaro biuro nepriklausomumui ir suteiktų įgaliojimus, kuriais remdamasi vyriausybė galėtų kištis į Informacijos komisaro biuro funkcijų vykdymą;
12. pabrėžia, kad Jungtinės Karalystės duomenų apsaugos priežiūros institucija nustatė daug atvejų, kai buvo neužtikrintas vykdymas, ir kad iš jos statistinių duomenų matyti, jog griežto vykdymo užtikrinimo lygis yra labai žemas; primena, kad, siekiant užtikrinti aukštą duomenų apsaugos lygį, turi būti užtikrintas numatytų taisyklių taikymas, o asmenims turi būti suteikta galimybė pasinaudoti veiksminga skundų nagrinėjimo procedūra; taip pat yra susirūpinęs dėl pakeitimo, susijusio su atsisakymu imtis veiksmų dėl skundo, ir dėl tokių kriterijų, kaip komisaro turimi ištekliai, įtraukimo, nes tai turės neigiamą poveikį skundų veiksmingumui;
13. primena, kad Jungtinės Karalystės masinio sekimo programos neatitinka standartų, kurie iš esmės yra lygiaverčiai ES duomenų apsaugos taisyklėms; pakartoja savo raginimą Jungtinei Karalystei atsižvelgti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką šioje srityje;
14. primygtinai ragina Jungtinę Karalystę laikytis duomenų apsaugos reikalavimų, taikomų tvarkant keleivio duomenų įrašo duomenis, vadovaujantis PBS 552 straipsniu; apgailestauja dėl ilgo trejų metų pereinamojo laikotarpio, dėl kurio vėluojama įgyvendinti reikalavimą ištrinti keleivių asmens duomenis jiems išvykus iš šalies;
15. atkreipia dėmesį į tai, kad PBS 541 straipsnyje numatyta dalinio keitimo procedūra tuo atveju, jei ES teisė pagal Priumo sistemą būtų iš esmės pakeista; todėl primena, kad Jungtinės Karalystės dalyvavimas naujai persvarstytoje Priumo sistemoje nėra automatinis ir turėtų priklausyti nuo to, ar Jungtinė Karalystė išlaikys savo dabartinius žmogaus teisių standartus ir užtikrins tinkamą duomenų apsaugos sistemą bei veiksmingas teises apsaugos priemones, nes jie – tai esminės išankstinės sąlygos siekiant vykdyti policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose;
16. primena, kad du Jungtinei Karalystei skirti sprendimai dėl tinkamumo nustoja galioti 2025 m. ir kad Komisija gali bet kuriuo metu įsikišti, jei Jungtinė Karalystė nukryps nuo šiuo metu galiojančio duomenų apsaugos lygio; primena, kad Jungtinė Karalystė,

norėdama pasinaudoti šiais sprendimais dėl tinkamumo, priklauso Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisdikcijai ir turi laikytis EŽTK; atkreipia dėmesį į tai, kad, kalbant apie būtiną sprendimo dėl tinkamumo asmens duomenų perdavimo Jungtinei Karalystei srityje peržiūrą per dvejus metus, itin svarbu, kad teisių, saugomų pagal Europos žmogaus teisių konvenciją, užtikrinimas būtų nediskutuotinas ir kad Parlamentas atidžiai ir nuolat stebėtų bet kokį reikalavimų nesilaikymą; ragina Jungtinės Karalystės valdžios institucijas nepriimti jokių teisės aktų, kurie keltų pavojų tinkamam apsaugos lygiui;

17. labai apgailestauja dėl to, kad labai padidėjo ES piliečių, kuriems nebuvo leista atvykti į Jungtinę Karalystę ir kurie vėliau buvo grąžinti pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, skaičius; apgailestauja dėl Jungtinės Karalystės sprendimo taikyti skirtingą tvarką, kiek tai susiję su keleto ES šalių piliečių mokesčiais už vizą; yra susirūpinęs dėl to, kad vizų išdavimo ES piliečiams procedūros yra ilgos ir sudėtingos; ragina Jungtinę Karalystę nediskriminuoti ES piliečių dėl jų pilietybės, kiek tai susiję su registracija Nuolatinio gyventojų statuso suteikimo ES piliečiams programoje ir judumo bei vizų klausimais; pabrėžia, kad tokia praktika prieštarauja PBS nustatytiems abipusiškumo ir nediskriminavimo principams, ir ragina Komisiją atidžiai stebėti tokius pokyčius;
18. primena, kad pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, be kita ko, apima teisę į informaciją, teisę į vertimą žodžiu ir raštu, teisę turėti advokatą, teisę į nekaltumo prezumpciją ir teisę dalyvauti nagrinėjant bylą teisme, taip pat specialias vaikų, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji arba kaltinamieji, apsaugos priemonės ir teisę į teisinę pagalbą, kuri taip pat turi būti užtikrinta vykdant teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose su ES nepriklausančiomis šalimis;
19. primena, kad, siekiant užtikrinti veiksmingas ekstradicijos procedūras, arešto orderis turi būti vykdomas skubos tvarka ir, jei asmuo nesutinka su ekstradicija, per 21 dieną nuo arešto turi būti surengtas teismo posėdis; primena, kad, siekiant apsaugoti pagrindinę teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, šie terminai neturi būti viršyti; ragina Jungtinę Karalystę laikytis PBS nustatytų terminų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti savitarpio teisinę pagalbą tarp valstybių narių ir Jungtinės Karalystės;
20. primena, kad pagal PBS 525 straipsnio 1 dalį Sąjungos ir Jungtinės Karalystės teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose grindžiamas ilgalaikiu Šalių įsipareigojimu užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį, be kita ko, kiek tai susiję su bendradarbiavimu su Europolu ir Eurojustu; primygtinai tvirtina, kad keitimasis asmens duomenimis su teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis turėtų būti leidžiamas tik tuo atveju, jei būtų užtikrinti ES duomenų apsaugos standartai ir paisoma žmogaus teisių.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	9.10.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 –: 4 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Malin Björk, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Āuriš Nicholsonová, Nicolaus Fest, Sophia in 't Veld, Assita Kanko, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Pina Picierno, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Cyrus Engerer, José Gusmão, Dragoş Tudorache, Maria Walsh
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Petros Kokkalis, Ljudmila Novak, Thomas Rudner

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

32	+
PPE	Lena Düpont, Jeroen Lenaers, Ljudmila Novak, Paulo Rangel, Maria Walsh, Javier Zarzalejos
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Yana Toom, Dragoş Tudorache
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Pina Picierno, Thomas Rudner, Isabel Santos, Birgit Sippel
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Briemont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, José Gusmão, Petros Kokkalis

4	-
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

2	0
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Assita Kanko

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

31.08.2023

BIUDŽETO KOMITETO LAIŠKAS

Užsienio reikalų komiteto
pirmininkui
Davidui McAllisteriui

Tarptautinės prekybos komiteto
pirmininkui
Berndui Lange
BRIUSELIS

Tema: ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaita
(2022/2188(INI))

Gerb. pirmininkai,

2023 m. sausio 12 d. posėdyje Biudžeto komitetas nusprendė laiško forma pateikti nuomonę dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos. Vėliau savo 2023 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje komitetas apsvaustė šį klausimą ir priėmė nuomonę¹.

Bendra informacija

ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo skirsnis, kuris yra svarbus Biudžeto komitetui, – tai dalis, kuria reglamentuojamas JK dalyvavimas Sąjungos programose, patikimas finansų valdymas ir finansinės nuostatos.

Parlamentas savo susijusiose ankstesnėse rezoliucijose pareiškė nuomonę, kad tos nuostatos atitinka jo lūkesčius ir yra tinkamas JK dalyvavimo Sąjungos programose pagrindas. Nuo to laiko JK nedalyvavo jokiose programose, todėl nuostatos dar nebuvo išbandytos.

Parlamentas jau seniai laikosi nuomonės, kad JK būtų sveikintina Sąjungos programų partnerė. Iš tikrųjų, visada buvo apgailestaujama dėl to, kad JK norėjo atlikti vaidmenį tik nedaugelyje iš jų. Visų pirma programos „Erasmus+“ mainų ir bendradarbiavimo projektai suteiktų puikią galimybę užmegzti ryšius, kurie būtų labai naudingi ilgalaikiams ES ir JK santykiams.

Dėl šios priežasties pageidautina, kad būtų pasiektas susitarimas su JK dėl jos dalyvavimo

---

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Maria da Graça Carvalho, Olivier Chastel, Andor Deli, Pascal Durand, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Jens Geier, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Hervé Juvin, Fabienne Keller, Joachim Kuhs, Pierre Larroutourou, Margarida Marques, Andželika Anna Moždžanowska, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Andrey Novakov, Alessandro Panza, Dimitrios Papadimoulis, Karlo Ressler, Maria Veronica Rossi, Ralf Seekatz, Massimiliano Smeriglio, Nils Ušakovs, Rainer Wieland, Ivan Štefanec.

Sjungos programose. Atsižvelgiant į tai, vyksta derybos dėl JK prisijungimo prie visų programų, kuriose ji pareiškė norą dalyvauti. Būtų prasminga atsižvelgti į sutrumpintą dalyvavimo laikotarpį.

Biudžeto komiteto pozicija

Biudžeto komitetas būtų dėkingas, jei abu komitetai į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtrauktų šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas apima dalį dėl JK dalyvavimo Sąjungos programose, patikimo finansų valdymo ir finansinių nuostatų. mano, kad joje nustatytos sąlygos ir taisyklės yra tinkamas JK dalyvavimo pagrindas ir padėtų užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą; pripažįsta, kad šios nuostatos nebuvo išbandytos, nes JK dar nedalyvavo jokiame programose;
2. mano, kad trečiųjų valstybių dalyvavimas Sąjungos programose yra labai naudingas ES ir padeda stiprinti ES ir jos partnerių ryšius; todėl labai palankiai vertintų JK dalyvavimą Sąjungos programose; atsižvelgdamas į tai, labai apgailestauja, kad JK nepareiškė susidomėjimo dalyvauti programoje „Erasmus+“; mano, kad ES ir JK jaunimo mainai padėtų kurti ilgalaikius santykius, kurie būtų naudingi visiems;
3. mano, kad ypač svarbus yra bendradarbiavimas mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei kosmoso srityse; todėl mano, kad būtų pageidautina kaip dokumentų rinkinį sudaryti susitarimą dėl JK dalyvavimo programoje „Europos horizontas“, Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programoje, Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės (F4E) / Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) veikloje bei Sąjungos kosmoso programos „Copernicus“ ir kosmoso stebėjimo ir sekimo (SST) komponentuose; mano, kad būtų tinkama atsižvelgti į sutrumpintą JK dalyvavimo laikotarpį;

Pagarbiai

Johan Van Overtveldt

Kopija: Siegfried Mureşan, BUDG komiteto nuolatinis pranešėjas „Brexit’o“ klausimais

13.06.2023

APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO LAIŠKAS

Užsienio reikalų komiteto
pirmininkui
Davidui McAllisteriui

Tarptautinės prekybos komiteto
pirmininkui
Berndui Lange
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2021 ir 2022 m. ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitų (2022/2188(INI))

Gerb. pirmininkai,

vykdant nurodytą procedūrą Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas nusprendė pateikti nuomonę laiško forma Jūsų komitetams.

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas apsvarstė šį klausimą ir priėmė savo nuomonę 2023 m. birželio 15 d.¹ Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą atsižvelgti į šiuos svarstymus, primindamas, kad ENVI komitetas turi išimtinę kompetenciją, susijusią su Komisijos pirmojo PBS (2021 m.) pranešimo 7.1 skyriaus 15 p. 3–5 pastraipomis, kuriose daugiausia dėmesio skiriama aplinkai ir klimatui, ir Komisijos antrojo PBS (2022 m.) 5.2.2 skyriaus 13 p. 2 pastraipa.

Pagarbiai

---

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Pascal Canfin (pirmininkas), Bas Eickhout (pirmininko pavaduotojas), César Luena (pirmininko pavaduotojas), Marian-Jean Marinescu (pirmininko pavaduotojas), Sergio Berlato, Mathilde Androuët, Maria Arena, Aurélia Beigneux, Tom Berendsen, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Michael Bloss, Franc Bogovič, Traian Băsescu, Daniel Caspary, Antoni Comín i Oliveres, Rosanna Conte, Maria Angela Danzè, Esther de Lange, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Lena Düpont, Agnė Evren, Malte Gallée, Andreas Glueck, Catherine Griset, Roman Haider, Christophe Hansen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Fulvio Martusciello, Sara Matthieu, Marina Measure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Grace O’Sullivan, Max Orville, Alessandro Panza, Jutta Paulus, Francesca Peppucci, Jessica Polfjård, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Inma Rodríguez-Piñero, Rob Rooken, Robert Roos, Maria Veronica Rossi, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Róza Thun und Hohenstein, Nils Torvalds, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere, Achille Variati, Nikolaj Villumsen, Petar Vitanov, Veronika Vrecionovj, Mick Wallace, Sarah Wiener, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

Bendros pastabos

1. Palankiai vertina konstruktyvų Komisijos požiūrį pateikti praktinius sprendimus, be kita ko, taikant konkrečias laikinas lankstumo priemones, dėl kurių susitarė šalys, siekdamos sumažinti sutrikimus, kuriuos sukelia Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos dėl Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos prekybos tam tikrais produktais įgyvendinimas, įskaitant vaistų ir tam tikros atšaldytos mėsos bei kitų maisto produktų tiekimą prekybos centrams;
2. palankiai vertina 2023 m. kovo 24 d. susitarimą dėl Vindzoro sistemos, pagal kurį šalys įsipareigoja laikytis teisinių įsipareigojimų, kuriais išlaikoma Protokolo esmė, kartu nustatant lankstaus, bet veiksmingo įgyvendinimo sąlygas; šiame kontekste palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės pranešimą, kuriuo siekiama sustabdyti ir atidėti įstatymo dėl Šiaurės Airijos protokolo projektą;
3. pripažįsta susitarimus dėl Vindzoro sistemos kaip galimybę naujam draugiškam dvišalio bendradarbiavimo etapui; ragina Komisiją visapusiškai išnaudoti neišnaudotą Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS) potencialą ir kuo labiau padidinti ES ir Jungtinės Karalystės santykių potencialą taip, kad tai būtų naudinga abiem šalims, vykdant draugišką bendradarbiavimą bendrais klausimais tarptautiniuose forumuose ir trečiųjų šalių atžvilgiu, visų pirma siekiant didžiausio užmojo klimato politikos veiksmų, įskaitant klimato kaitos švelninimą, atsparumą, prisitaikymą prie jos ir kovos su klimato kaita finansavimo sutelkimą, siekiant remti biologinės įvairovės ir ekosistemų išsaugojimą, apsaugą, atkūrimą ir tvarią priežiūrą, kad būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai; koordinuoti pastangas teisingai ir įtraukiai skatinti visų sektorių ekologinę pertvarką, kartu stiprinant pramonės suverenumą ir tarptautinį konkurencingumą;
4. palankiai vertina Vindzoro sistemoje pateiktą pasiūlymą dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių (SFP) kaip būdą rasti ilgalaikį sprendimą dėl tam tikrų prekių siuntų įvežimo į Šiaurės Airiją iš kitų Jungtinės Karalystės dalių, kartu taikant apsaugos priemones, kuriomis siekiama apsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą, taip pat vartotojų interesus Sąjungoje; ragina stebėti, ar pripažįstama bendros sveikatos koncepcija, kaip integruotas ir vienijantis požiūris, kuriuo siekiama tvariai subalansuoti ir optimizuoti žmonių ir gyvūnų bei ekosistemų sveikatą; pabrėžia, kad taisyklės ir procedūros, susijusios su gyvūnų augintinių vežimu, turėtų atitikti penkias gyvūnų gerovės laisves, atspindinčias Europos Tarybos konvenciją dėl gyvūnų apsaugos; pabrėžia, kad siūlomi sprendimai turės būti tinkamai ir veiksmingai įgyvendinami bei stebimi ir, be kita ko, priklausau nuo to, ar Jungtinės Karalystės valdžios institucijos baigs kurti visapusiškai veikiančius ir gerai aprūpintus pasienio postus ir ar Sąjungos ir Jungtinės Karalystės duomenų bazės bus prieinamos ir suderintos;
5. pažymi, kad Jungtinės Karalystės pasitraukimas iš ES vidaus rinkos ir muitų sąjungos reiškia, kad abi šalys laikysis skirtingos žmonių, augalų ir gyvūnų sveikatos reglamentavimo tvarkos; pažymi, kad sanitarijos ir fitosanitarijos (SF) priemonių nuostatos dažniausiai atitinka PPO taisyklės šiose srityse;
6. palankiai vertina Vindzoro sistemos pasiūlymą dėl vaistų kaip ilgalaikį sprendimą siekiant užtikrinti, kad Šiaurės Airijos gyventojai turėtų prieigą prie visų vaistų, įskaitant naujus vaistus, pvz., vaistus nuo vėžio, tuo pačiu metu ir tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Didžiosios Britanijos gyventojai, kartu taikant apsaugos priemones, kuriomis

užtikrinama, kad visi Šiaurės Airijos rinkai pateikiami vaistai nebūtų tiekiami jokioje valstybėje narėje; panaikinus ES įsipareigojimus dėl Šiaurės Airijai parduodamų vaistų saugumo priemonių, ragina Komisiją visų pirma stebėti aspektus, susijusius su apsaugos nuo klastojimo priemonėmis Jungtinėje Karalystėje; pabrėžia, kad taip pat reikės tinkamai stebėti pasiūlyme dėl vaistų numatytą lankstumą, siekiant užkirsti kelią neteisėtam Jungtinės Karalystės vaistų, kurie parduodami Šiaurės Airijai, platinimui vidaus rinkoje ir užtikrinti, kad jie liktų Šiaurės Airijoje;

7. pabrėžia, kad Komisija turi stebėti apsaugos priemonių, nustatytų Vindzoro sistemoje, įgyvendinimą ir taikymą; taip pat pabrėžia poreikį būti pasirengus visapusiškai pasinaudoti ginčų sprendimo priemonėmis, numatytomis Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime, Susitarime dėl išstojimo ir Vindzoro sistemoje tuo atveju, jei Jungtinės Karalystės valdžios institucijos nesilaikytų reikalavimų, ir poreikį stebėti Jungtinės Karalystės reguliavimo skirtumus nuo ES reikalavimų, susijusių su apsirūpinimo maistu saugumu ir žmonių, gyvūnų ir augalų sveikata;
8. pabrėžia, kad Europos Parlamentas turėtų kuo labiau tikrinti, kaip įgyvendinamas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas ir Vindzoro sistema, aktyviai dalyvaudamas Parlamentinėje partnerystės asamblėjoje; be to, Komisija turėtų atsiskaityti Parlamento komitetams už dalyvavimą jungtinio komiteto, Partnerystės tarybos, specialiųjų prekybos komitetų ir darbo grupių veikloje; Europos Parlamentas taip pat turėtų dalyvauti visose būsimose susitarimų peržiūros procedūrose, o Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas turėtų būti įtrauktas į visas susijusias sritis;

Aplinka ir klimatas (ENVI išimtinė kompetencija)

9. primena ES klimato srities užmojį iki 2030 m. 55 proc. sumažinti ES grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu, ir iki 2050 m. pasiekti nulinį grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, kaip nustatyta Europos klimato teisės akte ir įgyvendinta neseniai priimtame 55 % tikslo priemonių rinkinyje;
10. ragina Komisiją stebėti Jungtinės Karalystės apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) praktinį įgyvendinimą, užmojus ir veiksmingumą; atsižvelgti į tai, kad jei atsirastų didelių abiejų sistemų skirtumų, galėtų būti iškraipytos vienodos sąlygos, todėl į tai turėtų būti atsižvelgta taikant ES pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą; išnagrinėti dvišalio bendradarbiavimo galimybes, įskaitant Jungtinės Karalystės ATLPS susiejimą su ES ATLPS nepakenkiant ES ATLPS vientisumui ir veiksmingumui, panašiai kaip ES ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo atveju dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų susiejimo;
11. primena, kad 2026–2034 m. ES laipsniškai įdiegs pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą (PADKM), skirtą geležiui, plienui, cementui, aliuminiui, trąšoms, elektros energijai, vandeniliui ir netiesiogiai išmetamam teršalų kiekiui tam tikromis sąlygomis, siekiant užtikrinti, kad ES ir pasaulinės pastangos klimato srityje nebūtų sumenkintos perkeliant gamybą iš ES į šalis, kuriose vykdoma ne tokio plataus užmojo politika; palankiai vertina tai, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė pradėjo tyrimą dėl Jungtinės Karalystės pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM), kuriame nagrinėjamas vaidmuo, kurį PADKM galėtų atlikti sprendžiant galimo anglies dioksido nutekėjimo problemą ir siekiant Jungtinės Karalystės aplinkos apsaugos tikslų, kartu

atsižvelgiant į platesnį poveikį, riziką ir galimybes, kurios galėtų atsirasti; ragina Komisiją stebėti Jungtinės Karalystės PADKM politiką ir išnagrinėti bendradarbiavimo galimybes siekiant visame pasaulyje sudaryti vienodas sąlygas ir padidinti klimato apsaugą;

12. primena, jog Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime reikalaujama, kad šalys nesusilpnintų ar nesumažintų savo socialinės, darbo ir aplinkos apsaugos lygio labiau nei tas, kuris buvo 2020 m. pereinamojo laikotarpio pabaigoje (nemažinimas), kad šalis galėtų imtis tinkamų pusiausvyros atkūrimo priemonių, kad kompensuotų bet kokią (neigiamą) „reikšmingą poveikį prekybai ar investicijoms“, atsirandantį dėl „didelių skirtumų“ tarp šalių; primena, kad dabartiniai įsipareigojimai ir užmojai klimato kaitos srityje, visų pirma dėl 2050 m. poveikio klimatui neutralumo, lieka galioti abiem šalims;
13. pabrėžia, kad prieš Jungtinės Karalystės išstojimą Komisija iškėlė keletą pažeidimų nagrinėjimo bylų prieš Jungtinę Karalystę aplinkos srityje, be kita ko, dėl oro ir vandens kokybės; pabrėžia, kad aplinkos apsaugos skirtumai šiose srityse, atsižvelgiant į jų tarpvalstybinį pobūdį, galėtų kelti pavojų oro ir vandens kokybei ES;
14. atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. lapkričio mėn. pagal 2021 m. Aplinkos aktą įsteigta Aplinkos apsaugos tarnyba (angl. Office for Environmental Protection, OEP); ragina Komisiją stebėti, ar Tarnybai suteikti pakankami įgaliojimai ir ištekliai, kad ji galėtų veiksmingai užtikrinti aplinkosaugos taisyklių laikymąsi, atsižvelgiant į PBS įsipareigojimus, ir tai, ar aplinkosaugos įsipareigojimai ir antrinės teisės aktai yra veiksmingai įgyvendinami ir vykdomi;
15. atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. gruodžio mėn. Jungtinės Karalystės vyriausybė pagal 2021 m. Aplinkos įstatymą paskelbė pirmąjį teisiškai privalomų aplinkos apsaugos tikslų rinkinį, o 2023 m. sausio mėn. – 2023 m. aplinkos gerinimo planą; ragina glaudžiai ir aukštesniu lygiu suderinti ES ir Jungtinės Karalystės klimato ir aplinkos apsaugos tikslus ir užtikrinti, kad būtų laikomasi vienodų sąlygų;
16. pabrėžia, kad Jungtinė Karalystė jau nepriklauso Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) ir neprivalo laikytis Europos ekonominei erdvei (EEE) taikomos cheminių medžiagų reguliavimo sistemos (ES REACH); pabrėžia, kad nauja Jungtinės Karalystės reguliavimo sistema (JK REACH) turi būti tokia pat tvirta ir skaidri kaip ES REACH; ragina Komisiją stebėti, ar esama reguliavimo regreso ir Jungtinės Karalystės cheminių medžiagų saugos valdymo skirtumų nuo EEE cheminių medžiagų reguliavimo sistemos, visų pirma atsižvelgiant į būsimą ES REACH peržiūrą; ragina Komisiją bendradarbiauti su Jungtinės Karalystės valdžios institucijomis siekiant užtikrinti glaudžiai suderintą reguliavimo sistemą, kuria turėtų būti siekiama užtikrinti aukščiausius įmanomus cheminių medžiagų saugos valdymo standartus ES ir Jungtinėje Karalystėje;

Sveikatos aspektai

17. primena vykdomą teisėkūros darbą, kad būtų peržiūrėti farmacijos srities teisės aktai, kuriais taip pat siekiama sumažinti istorinę Kipro, Airijos ir Maltos rinkų priklausomybę nuo vaistų tiekimo iš Jungtinės Karalystės arba per ją; pabrėžia, kad reikia užtikrinti vaistų tiekimo prieinamumą, įperkamumą ir saugumą bei strateginį požiūrį į vaistus aplinkoje siekiant kovoti su tarša vaistais;

18. pažymi, kad 2023 m. kovo 23 d. Anglijoje priimtas Genetinių (tikslinio veisimo) technologijų įstatymas, kuriuo peržiūrimos genetiškai redaguotų ir vykdant tikslųjį veisimą gautų augalų ir gyvūnų išleidimo į aplinką, pardavimo ir rizikos vertinimo taisyklės, pašalinant juos iš genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) reguliavimo sistemos; pažymi, kad nei Škotijos, nei Velso parlamentai nedavė teisėkūros pritarimo šiam įstatymo projektui; yra labai susirūpinęs dėl reguliavimo skirtumų šioje srityje, dėl kurių genetiškai modifikuoti produktai gali būti įvežami į ES taikant skirtingas saugos kontrolės priemones arba be tinkamo ženklinimo;
19. palankiai vertina nuostatas dėl bendradarbiavimo sveikatos saugumo klausimais, kurios šalims ir valstybių narių kompetentingoms institucijoms sudaro sąlygas keistis svarbia informacija, tačiau apgailestauja, kad šis bendradarbiavimas buvo apribotas reikšmingų pavojų visuomenės sveikatai vertinimu ir priemonių, kurių galėtų reikėti siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, koordinavimu; pabrėžia, kad COVID-19 pandemija tik sustiprino būtinybę glaudžiau bendradarbiauti sveikatos klausimais, taip pat palaikyti struktūrinę ir nuolatinę dvipusę valdžios institucijų ir suinteresuotųjų subjektų komunikaciją siekiant geriau reaguoti į krizines situacijas;

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas prašo atsakingų Užsienio reikalų komiteto ir Tarptautinės prekybos komiteto atsižvelgti į pirmiau išdėstytą poziciją ir įtraukti ją į savo pranešimą dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	24.10.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 38 –: 0 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Jordi Cañas, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Paolo De Castro, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, David Lega, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Margarida Marques, Pedro Marques, Sara Matthieu, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Dragoș Tudorache, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Thomas Waitz, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Attila Ara-Kovács, Lars Patrick Berg, Marco Campomenosi, Dacian Cioloș, Corina Crețu, Clare Daly, Svenja Hahn, Seán Kelly, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Javier Moreno Sánchez, Giuliano Pisapia, Mick Wallace
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Mircea-Gheorghe Hava

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

71	+
ECR	Lars Patrick Berg, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Anna Bonfrisco, Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Mircea-Gheorghe Hava, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Katalin Cseh, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Georgios Kyrtos, Urmas Paet, Dragoș Tudorache, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Attila Ara-Kovács, Włodzimierz Cimoszewicz, Corina Crețu, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Joachim Schuster, Sergei Stanishev, Kathleen Van Brempt
The Left	Clare Daly, Helmut Scholz, Mick Wallace
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Heidi Hautala, Sergey Lagodinsky, Sara Matthieu, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

1	-
NI	Kostas Papadakis

3	0
ID	Jaak Madison, Bernhard Zimniok
The Left	Giorgos Georgiou

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė